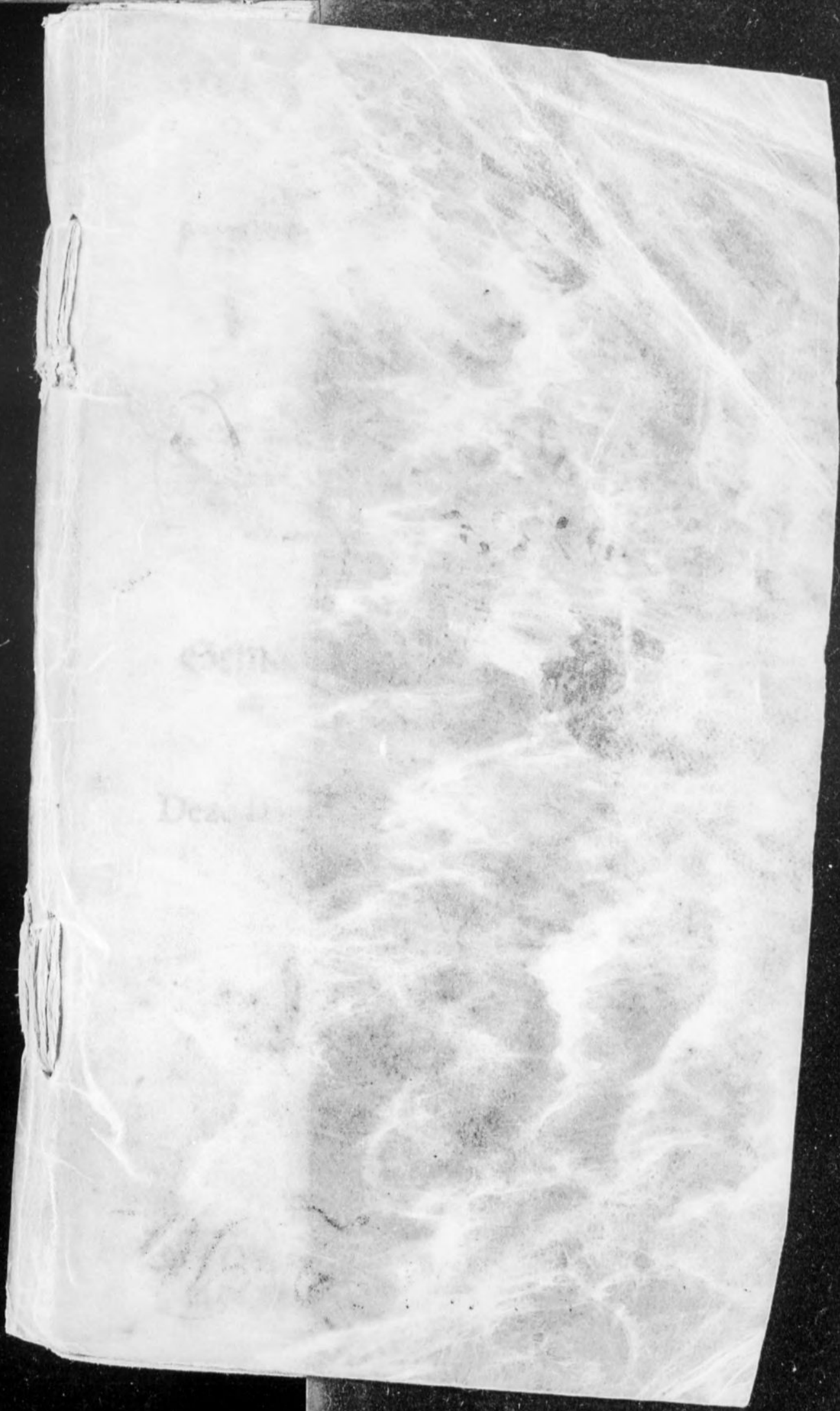

UBL: BKNOOG 383

Boekennoogen
823

19383

D E

Schat der Duytsche
T A L E.

*Een zeer profytelyk Boek voor allen den
geenen die de Latynsche Sprake ende meer
andere niet en kennen, ende byzonder
die de Rechten hanteeren.*

**Gemaakt van den Edelen ende Hoogstam-
migen Heere / Heere van den Werve,
Ridder.**

Deze laatsten Druk van nieuws af aan Verbeterd,
volgens de hedendaagze Spraak-konst.

Tot AMSTERDAM,

By JOANNES KANNEWET, Boekverkooper
in de Nes / in de Bekroonde Jugte Vpbel. 1774.

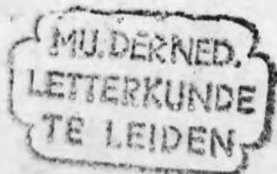
Op de Verbetering van den
Schat der Duytsche Tale.

ME N heeft my zeer fel verweeten,
Dat ik kreupel was en mank,
'k Moet het al voor zuyker eeten:
Voor de moeyt' heb ik geen dank.

Nogtans zuyver ik de Tale,
Bastaarts leer ik Duytsche spraak:
Ik help menig uyt de kwake,
Daar men vind geen wytkomst vaak.

Wild dan neerstig in my lezen,
Jonk en Oud, veragt my niet:
Hy is waard te zijn geprezen,
Die zijn vlijt de Waereld bied.

Ik ben wederom herbooren,
Breng een nieuwe luyster voort:
Woorden nut, dog schier verlooren,
L E Z E R, 't oordeel u behoort.

Niets volmaakt.

De Aanrigter dezes Boeks

Tot den goedwilligen

L E Z E R.

WAt ik voor gehad hebbe, om tot den gemeenen oorbaar dit Boek aan te rigten, goedhertige Lezer, kan een ygelijk die zig slegts verledigt om daar maar eens in te zien, haast vernemen. Niet wel konde ik verduwen dat zo menigen Mensch, voor den Rechter als anderzints ('t welk wy alle Dagen ondervinden) zo dikwils stonden als verbaast ende voor 't hoofd geslagen, wanneer zy eenige buytenlandsche Woorden hoorden, het zy uyt de Latynsche Sprake ofte andere, dewelke over weynige Jaaren zo verre waaren te zoeken (en hen daarom onbekend zijn) maar als nu op de tonge ryden ende gemeen worden. Om dan dezen te hulpe te komen en niet alleen dezen, maar ook den geenen, die, al zijn zy anders ook geleerd, dog voor den Rechter niet veel hebben geweest, zo hebbe ik alle geschuymde Woorden, die in onze Tale niet t'huys behoorden, vervolgens na d'eerste Letteren af gaande hier gezet agter een: al wat van eenen stam ende afkomst is koppelende by malkanderen, ende dezelve in plat Duytsch zo uyt geleyd, dat niemand, die hem met mijnen arbeyd wil helpen, geen nood meer zal hebben om eenigzints, in wat handel dat 't zy, door

zulken middel te worden verkort: Ik meen niet, dat ik eenige Woorden agter gelaten hebbe, die hier noodzakelijk waaren gezet: ten waare die geene, die zo verre in 't gebruyk gekomen zijn, als Testament, Sacrament, Instrument ende meer andere, dat men ze kwalijk zoude kunnen zeggen, of al waare 't ook te doen, het waare buyten reden en verstand; deze uytgenomen, en weet ik niet dat 'er iets is dat zwarigheyd mogt maken, of gy zult 't hier vinden. Bezigt dan, goedwillige Lezer, mijnen arbejd zo oorboorlijk als hy uw mildelijk word gegund, ende helpt my onze Moeder-tale (die gelijk Goud onder d'aarde leyd verborgen) wederom zo brengen op de been, dat wy by de stukken mogen bewyzen, dat zy aan andere Talen geen onderstand behoeft te verzoeken. Hier mede bevele ik u den H E E R E.

Abde-

A B.

ABderen, absconderen, verbergen.
 abstergeren, afwischen / of weg doen.
 absterlie, een afwissinge.
 abstemius, die geen Wijn drinkt.
 abunderen, overbloepen / grooten Rijkdom hebben.
 absurd, ongeschikt / onge rijnt.
 abundantie, overbloedighejd of groote Rijkdom.
 ablueren, af wasschen / of reynigen.
 ablutie, een afwasschinge of reyninge.
 absenteren, uyt den weg houden.
 absentatie, absentie, een afwezinge.
 aboleren, komen uyt de gewoonte / ofte uyt ende te niet doen.
 abolitie, een af-bzekinge der gewoonte.
 abomineren, verbloeken.
 abominable, grouwelijk of verschrikkelijk.
 abrogeren, weg doen / maken of doen te niet.
 abrogatie, een wegneming / of te niet-doeninge.
 abstinieren, afhouden / of afzeken.
 abstinentie, afhouding / of afzekinge.

A B.

5

abjungeren, schepden / of deelen van den anderen.
 abjunctie, een schepdinge / of delinge van den anderen.
 absorberen, opstopen / opzuppen / verslinden / gantschelijk / of op-slokken.
 absorbitie, een opzuppinge / opstoppinge.
 absconsie, een verberging.
 abjiceren, weg werpen / ofte veragten.
 abjectie, een verwerpinge / of veragtinge.
 abducere, weg leyden.
 abyssus, groote diepte des Waters / een afgrond.
 abigeren, weg dypden.
 abdicere, uyt stooten / verwerpen / berooven of overgeven.
 abdicatie, een onderbindinge / of ontslootinge.
 abarceren, weg dypden.
 abbrivieren, afkorten / of korter maken.
 abbreviatie, een afkorting.
 abbreviateur, een verkorter / of die een ding kort.
 abcederen, ergens van af wijken.
 abcessie, een afwijkinge.
 abberreren, afwijken / ofte zeer doolen.
 abhorreren, verschrikken of grou-

A 3

grou

groutwelen / breezen / walgen.
 abjudiceren, wijzen af met rechte.
 abjureren, loochenen met zweeren.
 ablacteren, van den Melk ontwormen / of speenen.
 abloceren, verhuuren om geld.
 ablocatie, een verhuuringe om geld.
 ablegeren, weg schikken.
 abnegeren, verloochenen.
 abnuncieren, verkondigen.
 abortif, dat een misdragt ofte een misbaringe maakt.
 abraderen, krabben / ofte af schrabben.
 abrumperen, af breeken.
 abripiëren, trekken weg / ofte nemen af. Item / grijpen / of nemen na hem. Metaph. schelden of straffen.
 absolveren, ontslaan / volspinden of volbzengen.
 absolut, volspinden / volmaakt / verloft / ontslagen.
 absolutie, een ontslaginge of volbzenginge.
 abscinderen, af snyden / of af houden.
 abscessie, een afsnydinge.
 abstraheren, af trekken.
 abstractie, een aftrekkinge.
 abalieneren, af scheyden / af trekken / ontbreemden.

abalienatie, een aftrekkinge of ontbreemdinge.
 ablatie, een wegneming.
 ablatif, weg-nemende.
 abject, die verwozpen of veragt is.
 absumeren, verdoen / verteeren of verslijten.
 absumtie, een verdoeninge / verteeringe of verslijtinge.
 abyteren, misbzupken.
 abuus, een misbzupk.
 abusie, een misbzupkinge.

A C.

Academia, Hooge-school.
 accalameren, roepen aan / of toe / of toejuchten.
 acclamatie, aanroeping.
 accumulieren, by-een vergaderen / ophoopen.
 accumulatie, een vergaderinge / een ophooping.
 accorderen, over een dragen / of vereenigen.
 accordatie, accoort, een vereeniging.
 accenderen, aan steeken.
 accengie, een aansteking.
 accuseren, verklagen / beschuldigen / of aantypen.
 accusatie, een klaginge / ofte aanklagte.
 accusateur, een aanklager.
 accusatrice, aanklaagster.
 accusable, aanklagtig / scheldbaar / ofte straffenswaardig.

accusatif, beschuldigende of aanklagende.
 acceptable, aannemelijk / ofte aanbeerdelijk.
 accusatoir, dat tot den aanklagte behoord.
 acceroos, zuuragtig / of eekagtig.
 accerbe, bitter / ongetepdig.
 accerbiteyt, bitteragtighepd / ongetepdighed / of rou.
 acte, een ding dat gedaan / of uyt is.
 acteur, die een Speelder is in een Spel / een klager of aanlegger in 't recht.
 actrice, die een Speelster is in een Spel / en klaagster of aanlegster in 't recht.
 actie, een werkinge / of oeffeninge / ofte reden-klagte / ofte aanklaginge des beschuldigers.
 accurreren, toe loopen.
 accensereren, tellen toe / rekenen daar voor af / of daar toe.
 accelereren, doen snellijk / ras of haastig.
 acceleratie, een snelle / rasse of haastige doeninge / of werk.
 accederen, by / of toe gaan.
 acces, een toegang / of vermeerderinge.
 accent, het neerlaten / of verheffen van de stemme.

accingeren, schikken ende voegen tot een handel.
 accident, een toeval.
 accidental, gevallig.
 accessoor, een toegankelijkhepd.
 accresseren, toe wassen.
 accrescensie, toewassing.
 acquiesceren, rusten / een wepnig / of laten ons gezegen / of volgen.
 accepteren, aan-nemen / ontfangen / of aanvaarden.
 acceptilatie, een kwijtschelding zonder betaling.
 acceptatie, een aanneming / of aanbaardinge.
 accommoderen, toe voegen.

A D.

Adaugeren, vermeerderen.
 adjuveren, helpen.
 adjuvament, een hulp / of behulpzaamhepd.
 adjuteur, een helper.
 adjutrice, een helpster.
 adderen, toe doen.
 additament, vermeerdering / aanhang.
 additie, een toedoeninge.
 admisceren, mengen daar toe / of te zamen voegen.
 adserveren, behoeden ofte bewaaren naarstelijk.
 admitteren, toe laten / of inlaten. Item zondigen of volbzenge eenig liwaad of zonde.

adgredieren, aan-ballen /
 aan-grijpen / of onderstaan.
 adverteren, tegenstaan.
 adverteyt, tegenspoed.
 adversarius, tegenpartij.
 adversaria, daar men zijn
 kladden in schijft.
 administreren, bedienen /
 boorzorgen / oefenen / of
 uyt ende in geven.
 administratie, een bedienin-
 ge van eenigen dienst / be-
 waarnis / of handeling.
 administrateur, een bedie-
 naar / of bewaarder van
 eenigen dienst.
 adulterie, Overspel.
 adultereren, doen Overspel.
 aduleren, medeheulen /
 plumpstrijken / of vlyen.
 adulateur, een plumpstrij-
 ker of vlyer.
 addulatrice, een plumpstrijk-
 ster / of vlyster.
 addulatie, een medeheulin-
 ge / plumpstrijkinge / of
 vlyinge.
 adjunctie, een toevoeginge.
 adjunct, een Mensch die
 by geboegt / of vereenigt is.
 admitteren, bystaan / zetten.
 assistentie, bystand.
 adviseren, ergens op letten /
 of beraden.
 advys, een beradinge.
 adjicieren, toe werpen / of
 toe voegen.

adjectie, een toewerpinge.
 adduceren, toelepden / by-
 brengen.
 adductie, een toelepdinge.
 adhiberen, by houden / of
 zetten.
 advenieren, toe komen.
 advent, een toekomste.
 adporteren, dragen / of toe
 brengen.
 advolveren, toewentelen.
 advolutie, een toewentelin-
 ge.
 adscriberen, toeschryven.
 adscriptie, een toeschryvin-
 ge.
 adigeren, aan of toe dypden.
 adipisceren, verkrygen.
 adminiculeren, helpen / die-
 nen / vorderen / of bystaan.
 adminicule, een hulpe / of
 bystand.
 adjungeren, toe voegen.
 addicieren, toe zeggen / ge-
 ven toe / geven tot eygen /
 of geven te koop.
 adimeren, weg nemen / af
 nemen / of berooven.
 ademptie, een beneming /
 ofte afneminge.
 adfricieren, ergens tegen
 vryben.
 adhorteren, vermanen.
 adhortatie, een vermaning.
 adhærereren, aan hangen / of
 aan kleben.

ad-

adjudiceren, met regt toe
 wyzen.
 adjudicatie, een toewyzinge
 met regt.
 adimpleren, vullen.
 adimpletie, een vulling.
 adjureren, zweeren hoog /
 bezweeren.
 admolieren, arbejd en moey-
 te doen.
 admoveren, by voegen / by
 doen.
 admorderen, byten toe / of
 zeer.
 admireren, verwonderen.
 admiratie, een verwonde-
 ringe.
 admirable, verwonderlyk /
 ofte verwonderens weer-
 dig.
 adapteren, aan voegen.
 adimuleren, beynzen / ver-
 cieren / of stellen anders als
 't is.
 admoneren, vermanen.
 admonitie, een vermaning.
 adnavigeren, varen by of
 aan.
 adnecteren, knooopen / aan-
 binden of aanvoegen.
 adorneren, verciereen ofte
 wel bereyden.
 adoreren, aanbidden / eere
 bewyzen / Goddelyke eere.
 adoratie, een aanbidninge.
 adopteren, zeer begeeren /

of ymand vooz zijn kind
 aan nemen.
 adoptatie, een aanneming
 tot een kind.
 adoptatif, die vooz ymands
 kind aangenomen is.
 adqueireren, verkrygen.
 adquisit'e, verkryginge.
 adstipuleren, bewilligen / of
 gevoelen mede.
 adspireren, ademen / of aan-
 blazen. Metaph. wezen gun-
 stig / begeering / ofte ergens
 na staan.
 adspiratie, een aanblazinge /
 ofte scherpte des adems.
 adstringeren, toe voegen /
 verblinden of strikken.
 adsocieren, voegen hem toe /
 of vergezelschappen.
 adsumeren, vernielen of ver-
 doen.
 adsoneren, toe luyden.
 adslagie, een gemeen Spreek-
 woord.
 adsevereren, met ernst be-
 vastigen.
 advigileren, wezen zeer neer-
 stig / wel op passen.
 advoceren, doen vooz y-
 mand zijn woord / of toe-
 roepen.
 advocaat, een hulp / ofte
 voozspreeker.
 adverteren, toe keeren /
 waarschowwen.

A 5

Æmu-

Æmuleren, afgunstig zijn /
 een ander na doen dat hy
 hoor doet.
 æmulus of æmulator, mis-
 gunstige / neydige / nabol-
 ger / nabootzer van eenig
 ding.
 æmulatie, afgunste / na-
 bootzinge.
 ænigma, een Raadzel / of
 duystere Spreuk.
 æstimeren, schatten / waar-
 dig agten.
 æstimator, schatten / mid-
 delaar.
 æqual, gelijk.
 æqualyc, te gelijke.
 æqualiteyt, æquabiliteyt,
 gelijkhepd.
 æquanyin, gestadig van her-
 ten.
 æquanimeleyc, lijdzaam /
 ofte verduhdig.
 æquinoctie, als de Dagt en
 de Dag eben lang is.
 æquinoctiaal, dat tot de ge-
 lijkhepd des Dagts ofte des
 Daags behoord.
 æquipareren, vergelijken /
 gelijk maken.
 æquiparable, vergelijking.
 æquipolleren, wezen van
 gelijken vermogen.
 æquiteyt, ebenhepd / vlak-
 hepd / gerechtighepd / billik-
 hepd.

æquivoc, dat veel beduy-
 ding heeft.
 æqueren, effenen / glatten /
 of deelen gelijk.
 æstueren, wezen hittig /
 ontsteeken / worden be-
 weegt.
 æstuoos, hittig / ofte ont-
 steeken.
 æterniteyt, Eeuwighepd.
 æthiophie, Moorenland.

A F.

Affigeren, aan hegten.
 afflueren, blieten / toebloe-
 pen of overbloedig wezen.
 affluentie, rijkdom of over-
 bloedighepd.
 affligeren, slaan neder / ofte
 stooten daar neder. Metap.
 bedroeben of benautwen.
 afflicte, een benautwinge
 ofte pijn.
 afflict, een die benautwt of
 in pijn is.
 afflictif, 't geen dat benautwt
 ofte pijnigt.
 afflieteren, stooten / slaan /
 zeer bedroeben / ofte veel /
 ende dihwils.
 afflicte, een groote bekom-
 mernisse met pijn.
 afficeren, bewegen pwers
 toe / ofte aan doen.
 affectuoos, genegen / ofte
 begeerlijk.

affectu-

affectuoselyk, genegentlijk
 of begeerlijkhepd.
 affectie, een aandoeninge /
 of een beweging des Herte /
 gelijk vreugde ofte droef-
 hepd / genegenthepd ofte
 begeerte.
 affiniteit, Zwagerschap of
 Maagschap.
 affirmeren, bevestigen / be-
 tungen / of verzekeren.
 affirmatie, gestadige betuy-
 ginge of verzekeringe.
 affirmatif, dat men verzekert.
 affunderen, toe gieten.
 affable, beleest / spraakzaam /
 lieflijk.
 affabiliteyt, vriendelijkhed /
 of spraakzaamhepd.

A G.

Aggereren, op een hoop
 dragen.
 agoniseren, stryden / ook op
 zyn witterste liggen.
 agriculture, landbouwinge.
 ageren, seffenen met 'er
 herten / of een Spel spelen /
 of na regte handelen / of met
 regt voornemen / ofte p-
 mand beschuldigen van een-
 ge misdaad.
 agil, ras van der hand / of-
 te snel.
 agilateyt, flukshed / ofte
 rashed.
 agiteren, naarstelijk doen /

seffenen / steeken met spoo-
 ren / hitzen ofte dypen.
 agitatie, een beweginge des
 gemoeds.
 agitateur, een hitzer / dyp-
 ver / Paarden-berepder / of
 Doer-man.
 aggraveren, zeer bezwaren /
 ofte overladen.
 aggravatie, een groote be-
 zwareinge / of overladinge.
 agnosceren, wederom be-
 kennen / dat van te vooren
 bekend is geweest.
 agnicie, een bekentnisse.

A L.

Alleluya, Looft Godt.
 alcoran, der Turken Wet.
 alliceren, aan loaken / aan-
 halen.
 allatrereren, aan bassen.
 allueren, aan bloeyen.
 alluvie, Slijkagtig / Mod-
 deragtig / Water aan den
 oeverkanten der Rivieren.
 alterceren, kypen.
 altercatie, een kypinge.
 alterneren, maken d'een oan
 d'andere.
 alterne, een zake / ofte een
 vond / die d'een oan d'ander
 gemaakt is.
 alluderen, begeken of be-
 spotten / ergens op toe pa-
 sen.

allusie, een begekkinge / of bespottinge / speeling.
 alieueren, af keeren / ofte ontbreenden.
 alienatie, een verbreedinge / of afkeeringe.
 altereren, veranderen.
 alteratie, een veranderinge.
 aliment, almonie, voedzel / onderhoud.
 alchymist, een die de konste heeft om Metaal te veranderen / of te verbalschen.
 altus, een hobenzang.
 albe, een wit Linnenkleed / Daar men Misse mede doet.
 alderen, wit maken.
 alloqueren, aanspreken.
 allocutie, aansprekinge.
 alleveren, allevieren, heffen / verligten of ledigen.
 allideren, aan stooten.
 allaberen, toeballen / of by ofte aanbloden.
 allegeren, van nieuws aan nemen / schikken / toe zenden / bestellen. Metaph vooz leggen.
 allegatie, een schikkinge / toezendinge / bestellinge. Metaph. een voozlegginge / bewyzinge / of toeneeminge.

A M.

Amar, bitter.
 amaritude, bitterhepd.
 amarulent, bitteragtig.

amateur, een liefhebber / ofte beminnaar.
 amicitie, vriendschap.
 amiable, liefstijf.
 amitteren, verliezen / verlaten / of laten gaan.
 amissie, een verliezinge / ofte verlatinge.
 ample, wijd / breed / groot.
 amplieren, maken wijd of groot / vermeerderen of verbreedten.
 ampliatio, wijd / of grootmakinge / een vermeerderinge.
 amplificeren, maken groot / wijd / ofte heerlijk.
 amplificatie, een grootmakinge / of vermeerdering / of verbreedinge.
 ampulle, een Oly-kruyk / of Drink-glas.
 ambagien, omwegen / een omloopinge reden.
 amoeniteyt, lustighepd.
 ambuleren, wandelen.
 ambulatie, een wandeling.
 Item een plaatze daar men wandelen mag.
 amplecteren, omhelzen.
 amplex, een omvanginge / ofte omhelzinge.
 ambieren, eergierig zijn / ook ergens na staan.
 ambassadeurs, Gezanten van Heeren / &c.

ambidestre, die de linkerhand / gelijk de rechte kan gebruiken / of die links ende rechts is.
 ambitius, eergierig.
 ambigeren, ondyben.
 amputeren, houwen ofte snyden af / om snoepen / ofte om snen.
 amputatie, een afhoudinge / omsnoepinge of omsnydinge.
 amolieren, weg doen / of af heffen.
 amoveren, weg dyben / of weg doen.
 amphibologie, donker of twijfelagtige reden.

A N.

Anxietude, zorgvuldighepd / bekommerthepd.
 antichrist, stryder tegen Christi Leere.
 antecederen, vooz gaan.
 antecesser, voozganger.
 anticiperen, voozkomen.
 anticipatie, voozkominge.
 animadverteren, merken / naarstig toe hooren / of pmand waarschouwen / of straffen.
 animadversie, een straffinge of waarschouwinge.
 anatomiseren, een Lighaam ontleden.
 anatomici, Ontleders van 's Menschen Lighaam.
 anatomie, een vernepinge als men des Menschen Lijf van den anderen sneyd / dat men alle de Aderen ende 's Ingewand bezien mag.
 annueren, gunnen of toe knikken.
 angine, de Hupg / of gezwel in den Hals.
 animeren, moed geven / maken levende / maken sterk / of maken gehert.
 animoos, gehart en Manneijf.
 animositeyt, geharthepd / of Manneijfhepd.
 angulteren, benauwen / pmand angst / bekommernis of pijn aan doen.
 angultie, engte. Metaph. bekommernis of angst.
 antiqueren, maken te niet / of brengen wpt de gewoontte.
 antiq, Oud / Edel / kostelijf.
 antiquiteit, Oudhepd.
 angelic, een werk der Engelen.
 anabaptists, een Verdooper.
 annoteren, aantekenen of op-schryben.
 announcieren, verkondigen.
 annunciatie, een verkondingge.

annekeren, knooopen / aanbinden of aanboegen.
 annex, 't geen dat aangeknoopt / aangebonden of aangeboegt is.
 annihileren, te niet doen.
 anathematseren, verbloeken.
 anathematifatie, een verbloeking.
 annales, een Jaar-boek / Geschied-boek daar in alderley Jaaren geschiedenissen in 't kort op getekend worden.
 anteponen, hooger houden of voort zetten.

A P.

Apostumeren, zweeren / een Eetragtige pupst hebben.
 apostumatie, een verzweringe van eenen pupst / die Eetragtig is.
 apostaat, een afvallige / een overlooper.
 apostateren, af-vallen / overloopen.
 appropinqueren, genaken / by of toe.
 apparentie, een waarschynlykheid.
 apostolie, is 't geen dat aan gaat den dienst van den geen en die upt gezonden zijn met bevel.
 apt, geschikt / ofte bekwaam.
 aptitude, een wel-voeging / of bekwaamheid.

apteren, boegen / of schikken by den anderen.
 apocalyps, een openbaring / ontdekkinge / of openinge.
 apprecieren, waarden of te schatten.
 appreciatie, een waarderinge.
 apoplexie, geraaktheid / of slag / daar 't gantsche Lijf of verstijft / of verstaat.
 applauderen, pmand een bzeugd of vriendschap doen.
 approprieren, by een stellen ofte voegen.
 apprehenderen, vangen / grijpen ofte aan tasten.
 apprehensie, een vanging / grijping / of aantastinge.
 appliceren, knooopen / toevoegen / toe trekken / toe passen.
 applicatie, een knooping / aanboeging / ofte toetrekkinge / en toepassing.
 appelleren, beroepen of aanspreken.
 appellatie, een beroeping of aansprekinge.
 appelleren, te land aanbaren.
 approberen, puzen / bewilligen of betogen.
 approbatie, een puzing of bewilliging.

appenderen, aanhangen / of aanboeren.
 appareren, verschynen ofte worden gezien.
 apparitie, verschyning.
 appareren, bereyden met kost.
 apparatie, een heerlijke ofte kostelijke bereyding.
 appertie, een openinge.
 appeteren, zeer begeeren.
 appetit, appetentie, groote begeerte / of lust om eeten.
 apponeren, toe zetten ofte voorstellen.
 appositie, een toe-zegginge / of na-zettinge.
 appingeren, Schilderen by ofte toe.
 apostolen, die uptgezonden zijn met bevel.

A R.

Arderen, byanden / ofte derven. Metaph. begeeren.
 Asten hebben vierig / ontzinnig lief / haasten of gluiseren.
 ardeur, begeerte of vierigheid.
 ardent, vierig / begeerig / of haastig.
 ardentelic, vieriglijk / begerlijk of haastelijk.
 armeren, Wapenen.
 armature, Wapeninge.
 argueren, straffen / of be-

weeringe doen / kyben / of berispen.
 arguatie, een beweeringe / of bebesting.
 argument, dat iet te kennen geeft / of beweeringe ende bebesting; een kort begryp / of inhoud van een ding / een gedigt-ding / nogtans der waarheid gelijk zijnde.
 argumenteren, zjn zake beweeren.
 arithmetica, de Reken-konst.
 arbitreren, schatten ofte oordeelen.
 arbiter, een Schepds-man / of een gewillekeurd Rechter.
 arbitraal, een zake die staat onder een Schepds-man.
 arbitrie, een wille ofte mening.
 articule, een kleyn lit.
 articuleren, iet zeggen na de regte gelegentheid van lit tot lit.
 arrogeren, geben / toeschryben / of nemmen aan ons.
 arrogantie, vermetelheid / toeschryvinge / stoutheid.
 arrogant, vermetel / stout. Metaph. hobaardig.
 artifex, een Konstenaar.
 artificie, konst / hantering.
 artificiel, konstelijk ofte met konste gemaakt.

arterie, een Adem-ader / of een Pols-kloppende / ofte slaande Ader.
 arcke, een Kist / ofte lade.
 aromatyf, een ding dat van welriekende Kruiden gemaakt is.
 arroderen, aanblijten ofte knagen.
 arceren, dypben / weg weeren / hinderen / dwingen te zamen.
 arceren, duwen te zamen / nauw te zamen sluyten.
 archangel, oberste Engel.
 ariditeyt, droogte.
 arrest, een Doonis gegeven by den oppersten Riechter / daar men niet of beroepen nog aan spreken mag.
 arresteeren, ymands Goed of Persoon verzekeren.
 arrigeren, opregten / of opbeuren.
 arrectie, een opregtinge.
 arrideren, laghen aan ofte toonen vzeugd / of ymand behagen.
 architecture, een bouwvinge / timmeringe / smakinge / of zamen-zettinge.

A S.

Ascenderen, opwaards-klimmen of opbaren.
 ascensie, een opwaards-klimminge of opwaard.
 ascenseur, een opklimmer.

asserteur, een beschermer / of verlosser.
 assumeren, op nemen / of opbaren.
 assumptie, een opneminge / of opboeringe.
 astutie, een schalkhepd / looshepd / of listighepd.
 aspergeren, spreeden uyt / of besprengende.
 asperitie, besprenginge / of bespreoeyinge.
 assereren, verlossen / beschermen / bevestigen / ofte bewaaren.
 assertie, een bevestinge / bescherminge / ofte verlossing.
 astronomus, die gewis of zeker is in de Konst van de Sterren.
 astrologie, de Konst om van de Sterren te spreken / of daar iet uyt waar te zeggen.
 astringeren, in drukken / in persen / aan kloppen.
 astant, mede-stander / een hulpe.
 ascriberen, toe schryben / toe-eygenen.
 asportereren, weg dragen.
 aspireren, ademen opwaards. Met pwers toe genegen zijn of trekt hebben.
 aspiratie, een opwaards-ademinge.

assigneren, geven toe / of betopzen.
 assignatie, een toegebinge / of betopzinge.
 asperneren, versmaden / of beragten.
 assequeren, verkrygen / ook agter na volgen.
 aspiceren, aanzien.
 aspect, een aangezigt / of aanzieninge.
 assentieren, mede houden of gevoelen.
 assenteren, vlypen / ofte pluymsrijken.
 assentatie, pluymsrijkinge.
 affecteren, nabolgen / ook etgens groote begeerte toe hebben.

A T.

Attereren, aan wyppen of klepn maken.
 attritie, een aanwyppinge of klepnmakinge.
 attrament, Inkt / Zwartzel.
 attribueren, toe geven.
 attributie, een toegebinge.
 attesteren, beroepen tot getugge / of bevestigen.
 attempereren, ergens na boegen / of schikken.
 attingeren, attracteren, aantroeren.
 attraheren, tot hem trekken.
 attenderen, merken / of toehooren.

attentie, een aanmerking.
 attent, toehoorende.
 attenueren, verkleynen / dun maken.
 attexeren, aan weben / boegen of hangen.
 attoneren, Donneren / ofte zeer kloppen.
 atroos, griminig / wzeed.
 atrociteyt, griminighepd / of wzeedhepd.

A V. A U.

Avelleren, uyt trekken.
 augeren, vermeerderen.
 aucteur, een vermeerder / of maker.
 auctie, een vermeerdering.
 ausculteren, merken / lusteren / of toehooren / ook gehoozzaamhepd.
 auscultateur, een toehoorder / of lusteraar.
 aviditeyt, begeerte.
 aufereren, weg-nemen.
 aulatie, een weg-neminge / of af-neminge.
 auditie, een toehooringe / of gehooz.
 auditeur, een toehoorder.
 auditrice, een toehoorder.
 audientie, gehooz / of toehooringe.
 aupitorie, een plaatze daar men toe hoord / of de meeninge der toehoorders.
 avaricie, gierighepd.

avaricieux, gierig.
 auctentiseren, vermeerde-
 ren / magtig maken / of be-
 vestigen.

auctentificatie, een vermeer-
 deringe / magtmakinge / of
 bevestiginge.

auctantie, 't geene dat be-
 vestigt is.

auctoriseren, ymand magt
 of heetlijkhed geven.

auctorificatie, een toelatinge.

auctoriteit, een vermeerde-
 ringe des magts / ofte hoog-
 hed.

auxilieren, behulpzaam zyn.

auxilie, hulp.

auxiliateur, een behelper.

audacie, stoutheyt.

aurore, de Morgenstond /
 't beginzel des Daags.

aufugeren, weg blieden.

avoceren, af ofte weg roe-
 pen. Meta. wenden af.

avocatie, een af of weg-roe-
 pinge.

ayetteren, af heeren.

aversie, een afkeeringe.

averseren, hebben een af-
 zien / ofte veragten.

auter, zuur / ofte wreed.

austeriteit, zuurhed/wreed-
 hed / ernstaghtigheyt / of
 zuurzeninge.

autumeren, schatten / ag-
 ten / meenen.

autumne, de Herfst.

autumnaal, Herfstagtig.

B A.

Baptiseren, Doopen / ofte
 eenen Naam geven.

baptiste, een Dooper.

bacchant, een Wildzanger.

balbutieren, stamelen/lispen.

bacularius, een Roedzager.

barbare, die een groote rou-
 we spzake heeft. Item / ou-
 geleerd / on mild en wild.

bass, die met een meerder /
 of leger stemme zingt.

B E.

Benedicteren, wel spreken /
 loben / zegenen.

benedictie, een loovinge /
 welsprekinge / of zegenin-
 ge.

beatitude, zaligheyt.

beatificeren, zaligmaken.

benefacteur, een goeddoen-
 der.

benefic, weldadig / ofte by
 wel gebenden.

beneficiair, die weldaden
 ontfangt.

belleren, Krigen / ofte Oo-
 logen.

bellateur, een Krijger.

bellatrice, een Krijster.

bellicius, Oozlogagtig / of
 strydgierig.

benevolentie, een goedwil-
 ligheyt / of gunst.

be-

benigniteyt, goedertieren-
 heyt / of mildigheyt.

benefic'e, een deugd / ofte
 weldaad.

bestiaal, beestagtig.

bescuit, tweemaal gebakken.

B I.

Biblie, een Boek.

biblioteheke, een plaatze
 daar men Boeken sield.

B L.

Blanderen, vlyen / ofte
 pluymschryken.

blanditie, vlyinge / ofte
 pluymschrykinge.

blasphemereren, lasteren / of
 kwalijk spreken.

blasphemie, een lasteringe /
 schande.

blasphemateur, lasteraar.

blasphematrice, lasteresse.

B O.

Bombarde, een groot stuk
 om te schieten / ofte van
 groot geluyt.

B R.

Breve, kort. Metaph. een
 rolleken.

breviteit, kortheyt.

brevier, een kort begryp
 van eenigen handel.

brevieren, korten / of ma-
 ken korter.

brutaal, Ezaghtig / ofte
 beestagtig.

Bursaal, een zakje dat ge-
 maakt is gelijk een Beurs-

bullitie, een opziedinge.

bulle, een Hert-teken gelijk
 men de kinderen aan de hals

hangt / of een rond Busken
 daar in men Zalve ofte

renig ander kruid aan den
 hals draagt. Item / een

Spanne / een Water-bobbel /
 Wlaat-brief.

C A.

Captiveren, maken tot ep-
 gen / of nemen gevangen.

Cabala, uytlegginge van
 verborgene Woorden.

Cancelier, die alle Schrif-
 ten in bewaringe heeft.

cancelleren, doo'streepen /
 doo'schrijven / uyt schrabben.

capittel, onderscheyd / af-
 deelinge.

capituleren, afdeelen / on-
 derscheyden.

causeren, veroorzaken.

captif, gevangen.

captiviteit, een Gevangentis.

capie, captiviteule, een
 bedrog of vanginge met
 woorden.

capiteus, bedriegaghtig / arg-
 listig.

capteren, Gaan na een ding
 met pluymschryken / met

arglist / of najagen.

captatie, najaginge.

B 2

cap

capture, een vangst / gewilt.
 caveren, vermeyden / hoe-
 den of wagten.
 cautie, voorziening / hoede
 of borge.
 cavilleren, bespotten / schim-
 pen. Item / lasteren of be-
 dziegen.
 cavillatie, een bedrieglijk-
 heyd / of woorden van niet.
 caleur, caliditeit, de warm-
 te of hitte.
 calefacieren, maken warm.
 carnificeren, pepnigen of als
 een Scherp-regter dooden.
 carnificie, een Regt-plaatze
 of Vleesch-bank. Item een
 pepninge ofte groot lijden.
 calliditeyt, loosheyd / of
 listigheyd.
 caveren, hopen / of iet gra-
 ven.
 caverne, een hol der wilde
 Dieren.
 cavernus, holagtig / of
 gaatagtig.
 casus, een val / of een ge-
 lukval / schade of verzo-
 kinge.
 caduc, bouwballig / onge-
 stadig / of vergankelijc.
 cadentie, een ding dat neer-
 waards gaat / of vald.
 canalis, een groote / of een
 plaats die grootswijs ge-
 maakt is.

catharre, de snof.
 calumnie, een lastering /
 smade / schade / of valsche
 vercierde logen.
 calumneren, lasteren / ver-
 hinderen in 't regt / of aan-
 klagen.
 calumniateur, een valsche
 lasteraar.
 calumniatrice, een valsche
 lastereffe.
 calumnies, lasteragtig / of
 vol schande.
 capiteus, corzel / of die een
 kwaad Hoofd heeft / kop-
 pig / of eygenzinnig.
 calculeren, rekenen.
 calculatie, een rekeninge.
 cancriseren, kankeragtig
 worden.
 castigeren, kaspden.
 castigatie, een kaspdinge.
 castreren, lubben.
 castratie, een lubbinge.
 catholyk, algemeen.
 cassen, oproepen / verstaan /
 woest maken of te niet doen.
 cassatie, afzetting van zijn
 bedieninge.
 causeren, voort brengen /
 maken of veroorzaken.
 cause, een oorzake / reden
 of regthandelinge.
 canoniseren, een dood Lig-
 haam hepligen.
 canonisatie, een hepliging
 van

van een dood Lighaam.
 calcitreren, met de verssenen
 of hielen stooten. Metaph.
 wederspannig wezen.
 calcitratie, een stotinge met
 de verssenen of hielen.
 capteren, pmand vangen
 met bedriegelijke Woorden.
 Metaph. happig zijn.
 captie, een vanginge met
 bedriegelijke Woorden.
 cantor, een Zanger.
 carbonade, een Spijze die
 koolagtig gebraden is.
 calefactie, een verwarming.
 caracter, een merk-teken.
 characteren, een teken / fo-
 me / maniere / aard in 't
 schryben of spreken hebben.
 calamiteit, verdriet / schade /
 of armoede.
 calamiteus, vol verdriets /
 bekommert / vol armoede.
 camife, een Hemde / of een
 Pals-rok / die gemaakt is op
 de manier van een Hempt.
 castimonie, een repningheyd
 ofte eerbaarheyd.
 capituleren, verschynen met
 een hoofs Geschrift.
 capitule, 't beginzel / ofte
 de oorzake van eenige din-
 gen / ofte een af-gedeeld stuk
 eens Boeks.
 capitael, schadelijk / verderf-
 felijk / des doodts waardig.

capitolie, een Tempel te
 Roemen / of Slot op den
 Berg van Saturnus.
 carnoos, vleesagtig.
 carnositeit, vleesagtigheyd.
 carnael, vleeschelijc / dat
 na vleeschelijche aard is.
 carnaliteit, vleeschelijcheyd.
 cauterie, een Izer daar men
 iet mede brand / ofte een
 Merk-ijzer.

C Æ.

Cæderen, slaan / houwen
 of dooden.

cæment, gebroken Steen-
 kens daar men mede met-
 zelt / met Steen ofte onge-
 houwen gemeynen Steen
 om mede te metzelen.

cæciteit, blindheyd.

cæremonie, Ierk gebruyk /
 of andere heerlijke manieren
 als men iet doet.

C E.

Censeren, agten / schatten /
 geben zijn meeninge te ken-
 nen / altemet besluyten of
 zetten.

centrum, het middel-punt
 van eenig ding.

censeur, een Schatter / een
 Waardeerder / ende een die
 kwade manieren straft.

censure, de waardigheyd en
 dienst des Schat-meesters
 ende Waardeerders. Item /

een ernstlyke straffinge of
waarderinge.

cellitude, hoogheyd / ofte
grootheyd.

celle, een behoudenisse / of
kamer.

centauren, Volk / boben in
Menschen / onder in Paar-
den-gedaante.

celereren, doen snellyk / ras /
of haastig.

celeriteit, snelheyd / of ras-
heyd. (den.

cerneren, zien / ziften / strij-
cederen, wijken / plaats
geven.

cessie, een wijkinge / ofte
plaats-gevinge.

cesseren, stil staan / ophou-
den / rusten.

cessarie, een stilstaanninge /
berzwinging / dzalinge.

coenoble, een plaats daar
men in 't gemeen met een
anderen leeft / en niemand
iet eygen heeft / een klooster.

celebreren, naarstig iets
doen / dikwils gebzupken /
Atem eeren / vieren.

celebritieit, eeringe van eenig
ding / naarstigheid.

celeren, heelen / verzwippen /
bedekken of verbergen.

celatie, bedekkinge / ver-
berginge / heelinge ofte ver-
zwipginge.

certeren, lypden / strijden /
wedden met ymand.

certatie, een lypvinge.

certateur, een strijder.

certatrice, een strijdster.

certidure, zekerheyd.

certain, zekerlyk.

certificeren, zeker maken.

certificatie, een zeker-ma-
king.

cerome, een zalve van Olive
ende Warde daar de krampe-
joenen haar mede bestrijken /
of gewascht Olive / ende daar
na worden zy bestroopt met
Stof ende Pulver.

cedulle, een Schuld-bylef.

C H

Chirograph, Hand-schryft.

chirurgie, een Wond-mee-
sterpe / die met de Handen
gedaan word.

chirurgyn, een Wond-heeler.

choor, een Vergaderinge
van die zingen of springen /
of vzeugd hanteeren.

charte, een Papier daar de
Waereld / Landen ofte Ste-
den in begrepen staan.

charite, liefde.

charitatyf, een die geneygt
is tot liefde.

chiromantie, een waarzeg-
ginge uyt de handen.

chronycke, een Geschied-
boek dat den tyd beschryft.

C I.

Citeren, haasten / verwek-
ken. Metaph. dagen vooz
de Wet-gevers.

citatie, een daginge vooz den
Rogter.

circumcideren, besnyden.

circumcisse, een besnyding.

circumfereren, dragen her-
waards en derwaards / en-
de wederom.

circumstreperen, ruyffchen
over-al.

circumvaderen, om gaan.

circumsteren, staan rond-
om.

circumstantie, een omstan-
digheyd. Metaph. gelegent-
heyd.

circuit, circuitie, een om-
me-gang / een om-weg.

circule, een ring / ofte rond
perk.

circatrice, een Lidteken van
een Wonde.

circunderen, ombangen /
of omringen.

circumflueren, ombloepen.

circummunieren, bewaeren /
maken overal vast / of be-
waeren overal wel.

circumloqueren, omspze-
ken / of met veel Woorden
een ding te beduyden.

circumlocutie, een omspza-
ke / verklaringe van een zaak
met veel Woorden.

circumduceren, leyden rond-
zomne.

circumvenieren, ombangen.

Metaph. overdzagen / of
bedziagen.

circumscriberen, rondom
omschryben / of al te niet
bedziagen.

circumscriptie, een omschry-
vinge of bedzog.

circumflecteren, ombuygen /
of ombaigen.

circumflectie, een buygin-
ge / of ombanginge.

circumfunderen, omgieten /
of omschudden.

circumligeren, ontbinden /
of omstrikken.

circumspilieren, zien rond-
om / of overal zien.

circumspect, voorzigtig.

circumvideren, zien rondom-
cymbale, een Schelle.

circumponeren, omstellen
of omzetten.

circumraderen, omschryb-
ben / of omschaben.

cisterne, een plaatze / daar
men siegen-water in verga-
derd / een fonteyne die geen
eygen ader heeft / of een
siegen-bak.

civil, Burgerlyk / ofte wat
tot eene Burger behoord.

Metaph. beleest / hoflyk / of
manierlyk.

civiliteyt, Steedze manier-
lijkheid / of Hoflijkheid.
civilic, manterlijk / of heus-
selijk.

C L.

Clement, mild / of goeder-
tieren.
clementie, goedertierenheid
des Hertē.
clerc, een gewijd Priester.
clementelic, goedertierlijk /
of mildeljk.
clameren, schrypen / roepen /
of klagen.
clamiteren, zeer sterk roepen.
clameur, een geschrey / of
geroep.
clamoos, schreyagtig / of
luyd-spreekagtig.
claustral, die besloten is.
clausule, een volkomen
sprak / ofte slot van een
reden.
clausure, een besluptinge.
claar, schijnbaarlijk / of hel.
Metaph. edel / of uptne-
mende.
clariteit, schijnbaarlijkheid.
Item edelheid.
clareren, schijnbaar / be-
kend / of beroemt zijn.
clareren, verligten of ope-
nen.
clarificeren, schijnbaar ma-
ken.

clarificatie, een ligtmaking.
clister, een Spuyt.
clisteren, reynigen door de
Medicijne.

claudiceren, hinken / of
mank gaan.

claudicatie, een hinkinge of
mankheid.

clientele, een menigte der
Onderdanen / of aanhan-
gers.

C O.

Concurreren, loopen mede /
of loopen te gader.

concurfus, een t'zamenloo-
pinge.

conglutineren, te zamen lij-
men.

conspissatie, dikmakinge.

constiperen, te zamen dzuk-
ken.

consternerer, bedekken te
zamen / ofte gantschelijk
plabpen.

consternerer, neder-werpen/
verbaast maken.

consternatie, een onberzien-
lijke verschriktheid / of ver-
slaginge des Hertē.

constieren, bewegen of ver-
werpen.

consioneren, Prediken.

consionateur, een Dreek-
heer.

com-

comment, een listige looze
kloeke reden / of een be-
drog.

conciplieren, begrypen / of
ombangen. Metaph. voor-
nemen.

conceptie, een ombanke-
nisse.

concept, een opzet / voor-
nemen / een begryp.

conceptacule, een vanginge
of begrypinge.

commodieus, bekwaam.

commoditeyt, een profijte-
lijkheid. Metaph. gelegent-
heid of bekwaamheid.

commoderen, vorderen of
leenen. Metaph. gerieven.

commun, gemeen ofte slegt.

communitieyt, gemeenschap.

communie, een t'zamen ver-
eeninge.

commitien, Land-dagen.

communiceren, deelen me-
de / of maken deelagtig.

Metaph. t'zamen-spreken
of ramen.

communicatie, gemeenschap
ofte mede-deeling.

Metaph. t'zamen-sprekinge
of raminge.

concerneren, aanzien. Me-
taph. aan gaan.

corrueren, vallen gantsche-
lijk neder / of om / of t'za-
men vallen.

conserveren, te zamen hou-
den / of wel bewaren.

conservatie, een t'zamen-
houdinge of bewaringe.

contenteren, te vreedden stel-
len / of veruoegen.

content, een die te vreedden
is / of veruoegt.

concederen, toe geven / of
gaan.

conflagreren, gantsch ver-
branden.

conflagratie, een t'zamen-
brandinge.

commestieren, slaap-drank
dzinken / eeten en vassen
onmanierlijk en t'ontepde.

commestatie, een slaap-
drank / eetinge / of vras-
singe onmanierlijk.

compoteren, dzinken te za-
men.

compoteur, een mede-dzink-
ker of dzink-gezel.

compotrice, een mede-dzink-
ster.

compotatie, mede-dzinkin-
ge. Item een gelag.

conclave, heymelijke beslo-
ten plaats / een kamer.

concluderen, t'zamen-slu-
ten of beslupten.

confereren, t'zamen dzagen
of slupten.

conferentie, t'zamen-spre-
kinge ofte dzaginge.

B 5

col-

collatio, t'zamen-draginge /
 vergelijkinge / koutinge / of
 t'zamen sprekinge.
 construeren, t'zamen zetten /
 by den anderen houden.
 constructie, een t'zamen-
 boegtinge.
 contreperen, te zamen rups-
 schen.
 confiteren, bekennen of te
 belijden.
 confessie, een bekentenisse /
 of belijdinge.
 confessor, (in twee manie-
 ren) een Belijder / of te Biegt-
 bader.
 confessional, Biegt-brief.
 concreperen, luyden / of zeer
 tieren / upt byken / schelden /
 ende straffen.
 concideren, verderben of te
 vergaan.
 conkeren, gestaan / volduu-
 rig wezen of te blijken.
 constant, volstandig.
 constantie, volstandighepd
 of gestadighepd.
 constantelic, volstandelijk /
 gestadiglijk.
 concoqueren, kookken te ga-
 der of verduwen.
 concoctie, verdoutwinge.
 colyk, groote pijn of krim-
 pinge in den Wypk.
 cogiteren, denken.
 cogitatie, bedenkinge.

cogitabund, bedenkende / of
 peynzende.
 codicil, een Boekje of een
 Brief / ook een soort van
 Testament.
 colaphiseren, slaan met de
 vlakke hand.
 confuteren, wederleggen
 met Woorden / maken te
 schande of te beschamen.
 confutatie, wederlegginge
 met Woorden.
 coroneren, Kroonen.
 coronatie, een Krooninge.
 considereren, overleggen /
 bedenken / of te aanmerken.
 consideratie, considerantie,
 voorzichtighepd / bedenkin-
 ge / overlegginge / of aan-
 merkinge.
 considerant, voorzichtig / of
 aanmerkende.
 coperieren, te zamen bedek-
 ken.
 copercule, mede-dekzel.
 copiere, overbloedig maken /
 upt en na-schypben.
 cope, overbloed / geweld
 of te magt / een coppe.
 copia, een hoop / kriegs-volk.
 Item Rijkdom.
 copieus, overbloedig ende
 rijk.
 contrarieren, wederspannig
 wezen.
 contrarie, wederspannig.

con-

contrariteyt, tegenhepd.
 continueren, let in den zel-
 ven staat houden / geduuren.
 continuatie, een houdinge
 van eenige dingen in eenen
 wezen / of stant.
 contumaceren, doen weder-
 spannighepd / hardnekkig
 zijn.
 contumacie, wederspannig-
 hepd / hardnekkighepd.
 complaceren, believen en
 t'zamen behagen.
 complacentie, een believin-
 ge.
 complexioneren, t'zamen-
 boegen / of omgrppen.
 complexie, een t'zamenboe-
 ginge / omgrppinge.
 comete, een havzagtige
 Sterre / een Staart-sterre.
 constellatie, een Medester-
 ring / of schepninge.
 consulereu, raden / raad
 geven.
 consulteren, raad slaan /
 raad vragen.
 consultatie, raad-slaginge.
 consulteur, een raad-vra-
 ger / ende geber.
 consul, een Burgermeester /
 of die de hoogste magt of te
 weerdighepd in een Stad
 heeft.
 conditioneren, voozwaar-
 den of beding maken.

conditie, een voozwaarde
 of ondersprekinge.
 conneveren, doen de oogen
 toe / of pinkoogen. Metaph.
 zien dooz de vingeren / of te
 doen even als of men niet
 ziet.
 conniventie, een oog-lupkin-
 ge / of geen agtinge.
 couleur, een Verwe. Metaph.
 onder 't dekzel.
 coloreren, Vertorn.
 cholera, hittighepd van
 Bloed / of een krankhepd /
 als ymand veel geel Water
 spulwt.
 choleryk, hittig van Bloed /
 of een die zulken krankhepd
 heeft.
 concilieren, verzoenen of te
 vzeede stellen.
 consilatie, een verzoeninge /
 of te verdrag.
 concilie, een vergaderinge /
 om raad te houden.
 concinieren, cieren / of boe-
 gen te zamen.
 concinniteyt, cierlijkhepd.
 consolideren, maken vast
 ende hard / of heelen.
 consolidatie, vast en hard-
 makinge.
 compungeren, steeken ge-
 heel / of tekenen / beroude
 hebben.
 compunctie, een mede-ste-
 kin-

kinge / tekeninge / ook wel
berouw.
confedereren, ober een ko-
men / vereenigen ofte t'za-
men binden.
confederarie, een vereenin-
ge / ofte overeenkominge /
of een Verbond.
concupisceren, begeerlijk
wezen tot wellust.
concupiscentie, een begeer-
lijkheid tot wellust.
contemneren, versmaden
ofte veragten.
contemptie, een versmading
of veragtinge.
contempt, een die veragt of
versmaad is.
contemptible, veragtelijk.
concerteren, lippen / strij-
den / of wedden.
confilie, een raad / ofte aan-
slag.
confuleren, raad slaan.
confiliaire, een raad-geber.
compar, een mede-maat.
compesceren, stil houden /
ofte bewingen.
concerveren, t'zamen hoo-
pen.
conervatie, een t'zamen-
hoopinge.
conjugeren, binden / ver-
strikken / ofte koppelen te
zamen.
conjugatie, een t'zamen-voe-

ginge van veel dingen tot
een hoofd ende oorspronk.
conjugie, een Houwelijk.
conglutineren, t'zamen lij-
men Meta. bp-een-voegen.
conglutinatie, een t'zamen-
lijninge. Metaph. voeginge.
commineren, dreygen.
comminatie, een dreyginge.
cosmographie, een beschry-
vinge des Waerelds.
contidiaen, dagelijks.
commensal, een Disch-ge-
noot.
congregeren, hoopen te za-
men of vergaderen.
congregatie, een vergade-
ringe.
columnne, een Pylaar van
Steen of Hout.
contumelie, een smaad /
schende / spijt / lasteringe.
contumelieus, smaadagtig /
ofte lasteragtig.
consuetude, een gewoonte.
compact, een voeginge /
t'zamen-zettinge / of over-
kominge.
comædie, een Gedigt daer
in de gemeenen loop ende
't leven der Menschen vooz
Bly-spel.
confleren, t'zamen blazen.
Item tekenen of stempelen
t' Me-

t' Metaal. Item bewegen
of toe rusten.
conflatie, een t'zamen-bla-
zinge of rekeninge.
corpuscule, een kleyn Lijf.
corpulent, zwaarlijvig.
corporature, de groote / of
gestalthed van een Lig-
haam.
corporeren, onthven / of
dooden.
concorporeren, maken te
zamen een Lijf / de Ligha-
men zamen voegen.
congereren, t'zamen dza-
gen.
congerie, een t'zamendza-
ginge / of hoopinge.
contereren, wyden / stoo-
ten / ofte slaan gantschelyk
in stukken.
conteritie, een wyppinge /
stootinge. Metaph. berouw.
convelleren, stooten / ofte
trekken in stukken.
condere, maken / bouwen /
zetten te zamen / versterken /
verbergen / of iet weg doen
om te houden.
conditeur, een schepper.
commisceren, mengen on-
der den anderen.
commitie, een menginge
onder den anderen.
conclameren, mede-roepen.
collueren, spoelen / ergens

mede of wasschen.
colluvie, een t'zamengeblo-
ten / of gedreven Slijk / of
Modder.
committeren, te zamenboe-
gen / betrouwen / bevelen :
Item / verheugen / toege-
ven / gedogen. Metaph.
misdoen of zondigen.
commiffure, een voeginge.
commiffie, een te zamen-
voeginge / verheuginge / toe-
gebinge of gedooginge. I-
tem / een betrouwen / of
beveelinge.
commiffarie, een die mede
geboegt word / of gezonden.
concredieren, toe gaan / of
mede gaan / ook zamen beg-
ten.
congressie, een t'zamentre-
dinge / of een strijd.
corporael, lighamelijk / of
dat den lighaam toe behoord.
corporalyc, lighamelijk.
contryt, die berouw of
leedwezen heeft.
conscenderen, t'zamen klim-
men.
condescenderen, mede af-
klimmen / te breed wezen.
colluderen, begetken.
collusie, een gekkinge / of
bespottinge. Metaph. een
heymelijk verstand.
concondereren, mede-vereeni-
gen /

gen / worden eendragtig / of
gelijkzinnig.
concordantie, concordie,
Mede-vereeninge / eendrag-
tighepd.
cordiaal, hertelijk / een hart-
sterking.
corrogeren, begeeren / of
bidden of er al.
configeren, t'zamen steeken /
of hegten.
confluere, t'zamen-bloep-
jen.
confluentie, een t'zamen-
bloeping van twee / ofte
meer stroomden.
contineren, boozhouden /
begruppen / of inhouden.
continentie, matighepd / of
onthoudinghe.
conjugeren, binden aan
den anderen / t'zamen voe-
gen.
conjunctie, een bindinge aan
den anderen / ofte t'zamen-
voeginghe.
conjunct, verzamelt / of by
een gebaegt.
committeren, wel bevelen.
Item loven / puzen / ofte
roemen.
commendatie, een goede
gunstige bebelinghe. Item
lof / prijz / of roeminghe.
committeren, inlander ma-
ken / inlander zagter / of ver-
zagten niet slaan.

committeren, mangelen of-
te wisselen.
commutatie, een mangelin-
ge of wisselinghe.
commaculieren, bebleken /
ontzupberen / vuyl maken.
communieren, bewaaren / of
maken vast met den ander.
commoveren, beroeren / be-
wegen 't Werte tot ontfer-
minge / of tot gramschap.
commotie, een beroeringe /
of beweginghe.
commemoreren, brengen in
de gedagtenis.
commemoratie, een verha-
linge / vertellinghe / ofte ge-
denkenis.
communieren, slaan / bree-
ken in stukken / verminderen.
commontreren, wipzen of
onderrigten.
cominorderen, byten t'za-
men / of met den anderen.
commigreren, gaan gelijk
aan een andere plaatze / om
daar te blijven.
comnoteren, t'zamen teke-
nen.
cognosceren, kan nieuws
aan bekennen / of verstaan.
cognitie, een bekentis /
verstand / kennis.
cogniteur, een kender / hel-
per / ende beschermmer in den
Rechts-handel.

connecteren, knoopen te
zamen / ofte binden aan den
anderen.
connex, 't geen dat t'zamen-
geknoopt / of gebonden is.
comproberen, t'renemaal
puzen.
comprobatie, een volko-
men puzinghe / of toestem-
minghe.
computresseren, verbuilen /
worden etterig / ofte ver-
rotten.
compateren, medelijden heb-
ben.
compassie, een medelijdinge.
compenseren, vergelden.
compensatie, een vergeldinghe
compendie, een sparinghe /
gewin / of profijt / ook een
korter toe-weg / toe-pad /
ofte korter bewpzinghe van
eenig ding.
compendieus, zeer profyte-
lijk / vol gewin / of zeer kort.
comploreren, t'zamen be-
weenen.
comploratie, een medetwee-
ninghe.
compareren, openbaren /
tegenwoordig wezen / of
bertogen.
comparitie, een openbaar
of tegenwoordige verschepe-
ninghe.
compareren, bekrpggen of

te kooppen.
comparatie, een bergelij-
kinghe.
comparable, bergelijkelijk.
comparatif, bergelijkelijk.
concuteren, bewegen / of
schudden gantschelijk.
competeren, t'zamen begee-
ren. Metaph. aan gaan.
competeur, een mede-bid-
der / die ook om dat bid-
daar ik om bidde.
competent, behoorlijk / ge-
voeglijk.
competentie, schikkinghe /
bekwaamhepd.
componeren, zetten te za-
men / vergelijken / verdra-
gen / vereenigen.
compositie, een t'zamen-zet-
tinghe of vereeninghe.
comprimeren, douthoen /
drukken te zamen / ofte op-
houden.
compres, benaudoinghe / een
byslaping.
conquereren, beschypen / of
beklagen.
conquiesceren, rusten ge-
heel / of wezen wel te vreden.
conquireren, t'zamen zoe-
ken of verkrygen.
conquest, een t'zamen-zoe-
kinghe of verkrypinghe.
corrigeren, verbeteren of
straffen.

correctie, een verbeteringe.
 correct, 't geen dat verbe-
 terd is.
 corraderen, schyapen / schyab-
 ben te zamen / vergaderen.
 contribuireren, mede geben.
 contributie, een mede-ge-
 ving.
 confisteren, bestaan / of vast
 staan.
 confistorie, een medestands-
 plaatze. Metaph. een staad-
 hamer / of vergaderinge.
 conspergeren, bespyngen /
 of over gieten.
 conspergie, een overgietin-
 ge / of gewogt deeg.
 configeren, slaan / of strep-
 den met den anderen.
 conflicteren, zeer strijden.
 conflictatie, een t'zamen-
 stootinge / ofte besluytinge.
 conficeren, uyt maken / of
 volepuden.
 confectie, een uytmakinge /
 of t'zamen volepdinge.
 comprehenderen, vangen /
 grijpen / of t'zamen vatten.
 comprehensie, een t'zamen-
 vanginge / grijpinge / vat-
 ringe / of begrypinge.
 comprehensibile, vangelyk /
 of gryppelyk.
 conficeren, zamen werpen /
 etgens na slaan / verklaren /
 uyt leggen.
 conjecture, een verklarin-

ge / of raadzel.
 colloqueren, t'zamen-spre-
 ken / of sprake houden.
 colloquie, een t'zamen-
 spraak / of koutinge.
 conducere, huuren.
 conducteur, een huurder /
 of een mede-lepdsman.
 conductie, een huure.
 cohiberen, houden te za-
 men / of bedwingen.
 convenieren, t'zamen ko-
 men / vergaderen / verdra-
 gen / wezen eendragtig / of
 over-een-komen. Item /
 gaan aanspreken.
 convenient, bekwaam / of
 voegelyk.
 conventie, een vergaderin-
 ge / of t'zamenkominge.
 conventicule, een plaatze
 der vergaderinge / of der
 zamenkominge / of een Win-
 kel.
 conventie, een verdrag / of
 over-een-kominge.
 comporteren, t'zamen dra-
 gen.
 comportabel, dragelyk.
 compliceren, bouwen / of
 t'zamen hoopen.
 complicatie, een t'zamen-
 bouwinge / of hoopinge.
 complice, een medepleger.
 convolveren, t'zamen om-
 wentelen.

convolutie, een t'zamen om-
 wentelinge.
 conscriberen, schryben met
 den anderen / ofte byvoegen.
 conscriptie, een beschryp-
 ving.
 congeren, t'zamen dypben /
 of dwingen.
 computeren, rekenen.
 computatie, een rekeninge.
 computable, 't geen dat men
 rekenen mag.
 corroderen, knagen ofte t'za-
 men byten.
 corrosie, een knaginge / of
 t'zamenbytinge.
 corrosif, medeknagende / of
 te bytende.
 compellèren, aanspreken of
 te verklagen.
 compelleren, t'zamen dyp-
 ben / ofte dwingen.
 compulsie, een t'zamen dyp-
 ving / ofte dwinginge.
 coerceren, onthouden / ofte
 bedwingen.
 coërcitie, een bedwang /
 ofte onthoudinge.
 condiceren, belooven / toe-
 zeggen / bestellen.
 condicte, een beloobinge of
 zekere bestellinge.
 contradiceren, zeggen of
 tegen spreken.
 contradicte, een tegenzeg-
 ginge / of tegensprekinge.

condoneren, schenken / of
 geben bywillig / onder-
 diend / vergeven / toe ge-
 ven / ofte geben door bedel.
 condonantie, een vergevitt-
 ge / of aflatinge.
 condemnieren, verwerpen /
 schelden / doemien / straffen /
 of verwozen.
 condemnatie, een straffe /
 doeminge / of verwozinge.
 condemnatoir, doemelyk.
 condoleren, mede treuren /
 ofte lijden.
 condeceren, betamen wel
 staan / of bekwaam wezen.
 corresponderen, gelijken.
 Metaph over een komen.
 coëmeren, t'zamen hoopen.
 conformeren, maken met
 den anderen / en maken tot
 een gedaante / of maken
 bekwaam of gelijk.
 conformatie, een t'zamen-
 makinge / of een digtinge /
 van eenen mensche / ofte
 gelijkmakinge.
 conform, gelijksomig.
 congrueren, wezen eendrag-
 tig / of voegen hem zelve
 toe.
 congruus, voegelyk.
 congruentie, een t'zamen-
 voeginge.
 congruent, gevoegelyk / of
 bekwaamelyk.

configureren, t'zamen zet-
ten.
confisqueren, schatten / of
te des Dorsten schat toebe-
hoorig maken / verbeurt
verklaren.
confiscatie, een schattinge of
t'p'gemakinge van ymands
Goed / ofte Schat dat ver-
beurt is.
confabuleren, mede kouten.
confabulatie, een medekou-
tinge.
confugeren, loopen te za-
men / of loopen onder het
beschermzel.
contugie, een toeblygt / of
te beschermzel.
confirmeren, bewaren / vast
en zeker maken / ofte ver-
sterken.
confirmatie, een vastmakinge
/ of versterkinge.
confunderen, gisten / schud-
den te zamen / mengen / be-
doeven of beschamen.
confusie, vermeninging / be-
doeving of schaamtte / ver-
warring.
confuys, een die bedroeft / of
beschamt / of verwacht is.
confiriceren, krauwen met
den anderen.
confideren, gelooven / be-
trouwen / of zetten hope.
confidentie, een betrouwen
op stoutheyt.

confringeren, b'zeken.
confoveren, met den ande-
ren opboeden / warm hou-
den.
congauderen, met den an-
deren verblyden.
congeleren, bevrozen / of
hout maken.
congelatie, een bevroezing.
congenereren, toe voegen in
een en 't zelve Geslagt.
congratuleren, verheugen
mede / of met den anderen.
cohabiteren, bywoonen.
cohabitatie, een bywoo-
ninge.
cohorteren, mede verma-
nen.
cohortatie, een mede-ver-
maning.
conjureren, mede zweeren /
of verbinden hem met eenen
anderen met een Eed.
conjuratie, een Verbond of
t'zamen-zweeringe.
collaboreren, mede arbe-
den of helpen.
collauderen, loben mede.
collaudatie, een medeloving-
ge.
colleveren, minderen / ofte
mede verligten.
collideren, slaan te gader /
of t'zamen.
collisie, een t'zamenstootin-
ge / of slaning.

col-

collaberen, vallen t'zamen /
of neder vallen.
collaps, een ding dat t'za-
men neder gevallen is.
colligieren, t'zamen binden.
colligeren, verkr'ppen / ver-
gaderen / of t'zamen lezen.
collectie, een t'zamenlezin-
ge / of vergadering.
collateur, een die iet geeft.
collectanien, vergaderde /
of opgeteckende dingen upt
alderley Boeken.
collocupleteren, maken me-
de zeer rijk.
colloceren, geven / of upt-
stellen.
collocatie, een gebing / of
uptstelling.
college, een mede-gezel in
eenen dienst / of eenig geweld
collegie, een Gezelschap /
of menigte van Gezellen /
die in eenen dienst zyn / of
vergadering van die eenen
dienst / of geweld hebben.
collucteren, kampen mede /
of met eenen anderen.
corripiëren, trecken mede
ofte grijpen ras. Metaph.
maken kozt / schelden / of
straffen.
correptie, een straffing / of
verkoztiging.
corrobereren, t'zamen ster-
ken.

corrumpieren, verderben /
verstooren / kwader maken /
beuleken / of schenden.
corrupteur, een verstoorder /
verderver / ofte schender.
corrupte, corruptie, een
verderf der zeden.
consaluteren, te zamen groe-
ten.
consumeren, volestyden.
consummatie, een volesty-
dinge / of volbr'nging.
consummateur, een volesty-
der / of volbr'ngert.
confort, deelagtig der er-
ben / of des gewinns.
confortie, een gezelschap /
gemeenschap.
consecreren, geven Gode lof /
heyligen / of Wpen.
consigneren, bezegelen / of
bewyzen.
confusurreren, brommelen /
murmelen / ofte spreken
heymelijck t'zamen.
constitueren, voornemen /
stellen / of zetten / of ober-
komen met iet.
constitutie, een inzetting.
constant, die ymand
magt geeft vooz hem iet te
doen.
conspireren, blazen t'zamen.
Metaph. wezen eend'agtig /
t'zamen zweeren / of ober-
kemen / een opzet ma-
ken.

C 2

ken

ken om kwaad te doen tegen de Oppersten / of myrten.

conspiratie, een t'zamenzweeringe / of vereeninge.

Metaph. een opzet om kwaad te doen tegen de Oppersten / ofte myrten.

confecteren, t'eenemaal na volgen.

consequeren, terstond na volgen ende verkrpgen.

consequentie, een gebolginge / vervolg ofte datter na volgt.

contringeren, drukken ofte t'zamen drukken. Metaph. bedwingen.

constrictie, een drukkinge. Metaph. bedwang.

consocieren, voegen hen toe / of vergezelschappen.

conscientie, de medeweetenheid / die getuyge is van haar zelven.

consanguiniteyt, bloed-
vriendschap.

conspicieren, mede aanzien.

conscinderen, snyden ofte houtwen met den anderen.

concise, een aan stukken-
snydinge.

consoneren, t'zamen ofte medeluyden / of overeen-
komen.

consonant, een Letter die

medeluyd / een Medeklinker.
consonantie, een t'zamen-
luydinge / of over-een-ko-
minge der stemmen.

consoleren, troosten / ofte
vermaken.

consolatie, een vertroosting-
ge of vermakinge.

consolateur, een vertrooster.

consolatrice, een vertroo-
steres.

consolatif, 't geen dat ver-
troostende is.

configeren, steeken te zamen.

confixie, een t'zamenstee-
kinge.

confixus, te zamen gesteecken.

consolatoire, troostelijk.

consenteren, vlyen / ofte
pluymstrijken / of bewilli-
gen / gevoelen / en wezen
eenzins / of overeenkomen
met den anderen.

consent, een eendzagtighepd
of medestemming.

contesteren, beroepen tot
getuyge.

conturberen, bewegen / ver-
staan / bedzoeben / ofte ver-
weeren.

conviveren, mede leven.
Metaph. t'zamen eeten.

convive, een genood Gast.

convicteur, een Tafel-gaan-
der.

convivie, een Maalstyd.
con-

convoceren, t'zamen roe-
pen.

convocatie, een t'zamen-
roepinge.

convalesceren, convalesceren,
wederom gezond worden.

convinceren, overtuygen /
bewyzen / of overwinnen.

convictie, een overtuyginge /
bewyzinge / of over-
winninge.

conviciëren, schelden / laste-
ren / of spreken schande.

convicie, een scheld-woord /
of schand-spraak.

conviciateur, een Lasteraar /
of Schand-spreker.

converteren, t'zamen om-
keeren / of verkeeren.

conversie, een t'zamenkee-
ringe / of bekeeringe.

convers, een die bekleed is.

contingeren, aan roeren / of
gebeuren.

contagie, een besmettinge.

contagicus, besmettelijk.

contracteren, overeenkomen.

contraheren, trekken te za-
men / of vergaderen / of ver-
krpgen ergens mede / ge-
lijk met kroopmanschap / of
Handteringe.

comitie, een vergadering
des Volks / als men een
Overhepd kiest / en een pge-
lijk zijnen keur / ende stem-

me geeft. Item elk verga-
deringe daar men de hande-
linge van de gemeene Lan-
den handeld / een Rijks-dag /
of Land-dag.

comitiaal, wat tot zulken
vergaderinge behoord.

comitable, Vallende-ziekte.

conforteren, versterken /
Metaph. vertroosten.

confortatie, een versterkin-
ge / of vertroostingge.

combureren, verbzanden.

combust, verbzand.

combustie, een verbzand-
hepd.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

compileren, nemen over-al
t'zamen / berooven / of stee-
len.

contract, een verkryginge /
 een koop / of Doorwaarde.
 contempleren, bezien naar-
 stellig / ofte overdenken in-
 wendig.
 contemplatie, een inwendige
 bezieninge / of overleg-
 ginge.
 contemplateur, een beziender
 inwendig.
 contemplant, bezienslyk / of
 dat tot den beziender diend
 inwendig.
 contorqueren, winden t'zamen /
 kwellen / of pijnigen.
 contenderen, haasten / hem
 tegen-strijden / onderstaan /
 t'zamen trekken / of repzen /
 of in meninge wezen.
 contentie, een strijd met
 Woorden / of twist.
 contentieus, strijdbarig / of
 klijfagtig.
 contunderen, stooten / ofte
 slaan geheel in stukken.
 contusie, een stootinge / of
 slaninge geheel in stukken.
 contexeren, zetten t'zamen /
 of vlegten.
 converferen, mede omgaan /
 bywoonen / of verkeeren.
 conversatie, bywooninge /
 omgang / of verkeeringe.
 controverferen, strijden met
 Woorden.
 controverfie, een strydinge
 met Woorden.

conflagiteren, beroepen / of
 begeeren strengelyk.
 collateraal, een gesprooten
 uut ter zeyden.

C O E.

Cœna, een Avondmaal.

C R.

Cresceren, wassen.
 crescentie, een wassinge.
 creëren, scheppen uut niet
 ter / of verkiezen.
 creatie, een scheppinge / ofte
 verkiezinge.
 createur, een Schepper.
 creatrice, een Schepster.
 creature, een Schepzel.
 crudel, grouzaam / wreed /
 rou of onnild.
 crudeliteit, onnildighepd /
 of wreedhepd.
 crudelyc, grouwelyk / of
 wreedlyk.
 crimen, laster / Zonde / of
 Misdaad.
 crimineren, lasteren / bla-
 mieren / of schelden.
 criminatie, een lasteringe /
 of blameringe.
 criminateur, een Lasteraar /
 blameerder / of schelder.
 criminatrice, een Lasteres /
 blameester / of scheldster.
 crimineus, vol laster.
 crimineel, lasterig / of bla-
 meer-

meerlyk / of dat den hals
 verbeurt.
 cronyke, een Geschied boek
 dat den tyd beschryft.
 cristal, Chystalyn.
 crucieren, pijnigen / of be-
 kommeren.
 crucifigen, hegten aan den
 Galge / of kruys.
 crucifixie, hegtinge aan 't
 kruys.
 crediteur, een die upt leend.
 creditrice, een uptleendster.
 credit, een Schuld / geloof.
 credible, gelooflyk / geloof-
 waardig.
 credul, ligt geloobig / of
 die haast gelooft.
 creduliteit, ligt gelooflyk-
 hepd.
 credibil, gelooflyk.
 credentie, geloofzaamhepd /
 Geloofs-brief.

C U.

Cumulieren, te zamen hoo-
 pen / of vermeerderen.
 cumulatie, een te zamen-
 hoopinge / ofte vermeerde-
 ringe.
 cubiculair, een Kamerling.
 cureren, zorgen / doen naar-
 stighepd / vermaken hem zel-
 ven / meesteren of heelen.
 cure, curatie, zorge / naar-

stighepd / heelinge / of mee-
 steringe.
 curatele, een voorzorginge
 van eens anders Goed /
 Nomboschijap / ofte Kent-
 meesterschap.
 curieus, veel zorgende /
 zorgvuldig / of nieuwys /
 nieuwshierig.
 curiositeit, nieuwyshepd /
 of onnutte zorge.
 curateur, een voorzorgger /
 die voor een anders Goed
 zorgen moet / of Nombaar-
 ende Kentmeester.
 curreren, loopen.
 curfoir, dat tot het loopen
 behoord.
 curforie, loopinge.
 concaveren, upt helen.
 concaviteit, ydelhepd / of
 onderste kromte.
 culperen, schelden / of be-
 schuldigen van een kwaad.
 culpable, schuldbaar / of
 straffelyk.
 custodie, een bewaarnisse /
 waake / of waakerg.
 cupiditeit, een begeerlyk-
 hepd.
 courisane, Hobeling. Me-
 taph. een ligte Vrouw.
 cubitus, de Elleboog. Hem
 een maate van anderhalve
 voet / of 't vierendeel der
 lengte des Menschegs.

D A.

Darif, geben.
 dateur, een geber.
 damneren, verwerpen/schelden/verdoemen/ofte straffen.
 damnatie, een straffe / ofte doemijge.
 damnos, schadelijk.
 damnable, doemelijk / of straffelijk.
 datum, een tydftellinge / of zekerer tyd.

D E.

Dehonesteren, schenden / ontteeren.
 denomineren, af noemen.
 denominatie, een afnoeming.
 denominatif, dat van eenen naam komt.
 delinqueren, af vallen / verzuipen / zondigen / ofte misdoen.
 delict, een ongebal / verzuipinge/Zonde ofte Misdaad.
 delinquant, een die verzuipit / of zondigt.
 delinqueren, misdoen.
 derelinqueren, verlaten.
 derelict, een die verlaten is.
 demoniac, een Mensch die met den boozen Geest bezeten is.
 depopuleren, verflooren / vernielen / verderben / of heroben.

depopulatie, een verfloornige / of vernielinge.
 detenderen, beschermen / beschutten / voorstaan / keeren af / of verduyden.
 defenseur, een Beschermmer.
 defentie, een bescherminge / of beschuttinge.
 declineren, bukken ter zeyden / keeren of / vermyden.
 Metaph. bzeken / vergaan / of af wijken.
 declinatie, een bukkinge / afwypinge. Metaph. een afwypinge.
 defacheren, af kozen / of af snyden. Metaph. bedziengen.
 defalcatie, afkortinge / of affnydinge. Metaph. bedzog.
 despereren, vertwijffelen / of wanhoopen.
 desperatie, vertwijffeling / ofte wanhoop.
 desperaat, vertwijffelt / ofte wanhoopende.
 debil, zwak / krank / of ongeballig.
 debilitet, zwakhed / of krankhed.
 debiliteren, maken krank / zwak / of ongeballig.
 deleren, upt doen / of uptvagen.
 delerie, een uptdoeninge / of uptvaginge.

de-

deceren, betamen / welstaan / of bekwaam wezen.
 decent, betamelijk / ofte welvoegende.
 decentie, betamelijkheid / welvoeginge / bekwaamhed / of vercieringe.
 dedeceren, niet betamen / of misstaan.
 denteren, iet met Tandemaken.
 denture, Tandem-bytting.
 deriveren, leyden de Beek aan een ander plaatze / wederwaards bloepen. Metaph. af trekken of af wenden.
 derivatie, een aftrekkinge / of afneminge.
 delireren, gaan ter zeyden upt / en volgen den regten weg niet. Metaph. doen zottelijk / of wezen uptzinnig.
 delirament, deliratie, een zottigheid / of uptzinnigheid.
 decumberen, leggen te Bedde / ofte wezen krank / of sterben.
 decoreren, verciieren / schoonmaken ende frap.
 decoratie, een vercieringe / of schoonmakinge / ofte frapmakinge.
 dedecoreren, schenden / of ontciieren.
 desponderen, zig verlooben / of vertwijffelen.

despondatie, een verloobinge aan en van de Bruyd.
 devieren, upt den weg gaan / of verdolen.
 destineren, bereyden / verkiezen / nemen voor / of toeschikken.
 depraderen, rooben.
 depradateurs, rooberg.
 depugneren, begten / ofte strijden.
 decime, een Thiende / of Thiende-deel.
 dedoceren, ontleeren / leeren agterwaards / of anders.
 defilieren, af springen. Metaph. af gaan.
 dedigneren, agten niet waard / of onwaardig.
 decerperen, af bzecken/plukken.
 dedruderen, weg stooten / ofte af stooten.
 desideren, zitten ledig.
 defidieus, gantsch lup / en ledig.
 desipieren, doen ontwijg / of handelen zottelijk.
 delecteren, belustigen / verblijden / vermaken / of behagen.
 delectatie, delectament, een belustinge / vreugd / vermakinge / of behaginge.
 delectable, lustelijk ende vermakelijk.

C 5

de-

delectabelic, belustelijc / ver-
 blydelijc / vzeugdelyc / ofte
 bermakelijc.
 delicien, Wellusten / ofte
 lekkernyen.
 delicaat, lekker / weck / zag /
 vermengt en in wellustig-
 heyd opgeboed / of teder.
 detereren, wyden / ofte
 stooten / of slaan in stulken
 ganschelijc.
 detriment, schade / bederffe-
 nisse / of verlies.
 dederen, begeben / of ge-
 ven hem zelven onder een
 ander.
 deditie, een vergevinge / of
 opgevinge.
 debelleren, begtenderhand /
 overwinnen.
 declameren, oeffenen hem
 zelven in 't redeneren / of
 Berigts-handeling.
 declamatoir, dat tot zulken
 oeffeninge behoord.
 demitteren, laten gaan.
 descenderen, af klimmen /
 of neder dalen.
 descensie, een af-klimminge /
 of neder-dalinge.
 deambuleren, gaan wandel-
 en.
 defigeren, aan hegten / aan
 nagelen.
 detineren, ophouden / of
 verhinderen.

detentie, ophoudinge / of
 verhinderinge.
 derogeren, trekken / ofte
 een deel af nemen.
 desiteren, af staan / of af
 houden.
 desereren, verlaten.
 deserte, een verlatinge.
 desert, een Woestijne / of
 een verlaten plaatz.
 deficieren, in gebreke blyde /
 af wijken / of niet genoeg-
 zaam wezen / ofte ophou-
 den ende blyuen stecken.
 Metaph. begeuen.
 deprecereu, bidden zeer / of
 ontzeggen. Item af keeren
 niet bidden.
 deprecatie, een naarstige
 Bede / of afweygeringe der
 Bede.
 defectie, defect, een afval /
 of gebrek.
 detectif, gebrekkelijc.
 deprehendereu, vangen /
 grijpen / of heymelijc be-
 vinden.
 deprehensie, een vanginge /
 begrypinge / of heymelijc
 bevindinge.
 dealberen, wit maken.
 dejicieren, af werpen.
 dejectie, een afwerpinge.
 deject, een die af geworpen
 is.
 deceptif, bedriegagtig.

desi-

decipule, een Vogel-slag /
 Muzen-bal. Metaph. een
 bedrog.
 deduceren, trekken of af-
 luyden. Metaph. verklaren /
 te kennen geben / onderwij-
 zen of belepden.
 deductie, een aftrekkinge /
 ofte belepd / verklaringe / of
 onderwijzinge.
 devenieren, toe komen.
 deporteren, afdragen / ofte
 voeren van daar / of weg-
 brengen / af zetten.
 devolveren, af ofte neder-
 wentelen / of rollen. Metaph
 vergaan / ofte uyt de ge-
 woonte komen.
 devolutie, een afwentelin-
 ge. Metaph. een uyt der
 gewoonte kominge.
 describeren, schryven na iet
 anders / of beschryven klaar-
 lijk of uytterlijk.
 descriptie, een inschrypinge
 na iet anders / ofte een naar-
 stige klare beschrypinge
 van eenig ding.
 degeren, volvoeren / vol-
 brengen / leven.
 deputeren, agten / schatten /
 of schikken.
 deputatie, agtinge / schat-
 tinge / of schikkinge.
 depelleren, dypen weg / of
 verdypen.

depulsie, een wegdypbinge /
 of verdypbinge.
 dedicereu, toeygenen / ver-
 binden / ende vereygenen
 met eerlijc of schoone
 Woorden / of toe schikken.
 dedicatie, een wydinge /
 overgebinge / ofte toeschik-
 kinge / een opdragt.
 decurreren, astoopen.
 decipieren, bedriegen.
 decepteur, een Bedrieger.
 deceptrice, een Bedriegster.
 deceptie, een Bedrog.
 decerderen, beslupten vooz
 hem zelven / of bekennen.
 decreet, een voornemen /
 besluptinge des Hertzen / een
 Gebod / ofte een bekende-
 nisse.
 decederen, afwijken.
 decrefcentie, een afwassin-
 ge / of verminderinge.
 defereren, brengen / of ge-
 ven heymelijc / verklagen /
 verdragen / of aangeben.
 delatie, een verradinge / of
 heymelijc verklaginge.
 delateur, een Verrader / of
 een heymelijc Verklager.
 destrueren, breken. Metap.
 bederven.
 destructie, een brekinge /
 Metaph. een bedervinge.
 destruct, gebroken.
 decideren, af vallen / een
 ge-

geschil ten eynde brengen.
 decilie, een afval / een eynde van 't geschil.
 decoqueren, in-zieden / verhooken / minderen / ofte verteeren.
 decoctie, een in ziedinge / verhookinge / minderinge / of verteeringe.
 declareren, verligten of openen.
 declaratie, een verligtinge / openinge.
 decoloreren, de Werwe uyt doen / of ontberwen.
 decerteren, lijden / strijden / wedden met ymand.
 devileren, af ofte weg nemen / uyt den weg gaan / of verdolien.
 deformeren, maken lelijk ende ongedaan.
 deform, ongedaan.
 deformiteyt, ongedaante.
 defloreren, verbloepen / of houden op te bloepen. Metaph. een Meysje haar eer steelen / of verkrachten.
 defungeren, rigten uyt / maken een eynde / of worden verlost.
 deflecteren, bukken ergens heen. Metaph. keeren af.
 deflectie, een af-buiging.
 definiëren, eynden / volbrengen / uyt spreken / of

te verklaren de eysenschap van eenige dingen / of te schepden.
 defrauderen, bedziëgen of berooven.
 defraudatie, een bedrog.
 defatigeren, zeer moede maken / of vermoepen.
 defatigatie, een zeer moede makinge / vermoeping.
 defriceren, af krauwen.
 defreneren, omtoomen / maken ledig / of vry.
 defringeren, af breeken.
 degraveren, zeer bezwaren / of overladen.
 degraderen, van zijn wezen / of eere af zetten / ofte minderen.
 degradatie, een af-zettinge des wezens / of Eere.
 degenereren, ontaarden / of niet aarden na hun Gestagt.
 degeneratie, een ontaarding.
 dehorteren, af maanen / of af-raden.
 dehortatie, een vermaning ergens af / of ontrading.
 delibereren, beraden / twyfelden / overpeynzen / overleggen / of bedenken.
 delibetatie, een beradinge / of bedenkinge.
 deliberatorie, een plaatze daar

daar men beraad of bedenkt.
 delibetatif, beradelijk.
 dejureren, zweeren hoog.
 delienieren, bewerpen.
 delaberen, zagtelijk afvallen.
 deligèren, wel binden / vast maken.
 deligeren, verkiezen.
 delectie, een Verkiezinge.
 delegeren, bevelen / of opleggen.
 demolieren, verstoeten / af breeken of zugten.
 demonstreren, bewijzen / klaarlijk toonen / of betogen.
 demonstratie, een bewyjsing of betooning.
 demorderen, af bijten.
 demigreren, verhuysen van een plaatze op een ander.
 demireren, zeer verwonderen.
 denegeren, weygeren / ontzeggen of niet geven.
 denoteren, beduyden of betekenen.
 denuncieren, maken kond / verkondigen / openbaren / of dreygen.
 denobliteren, ontadelen / berontceeren / of schenden.
 denomineren, aan noemen.
 dependèren, af hangen.
 dependeren, geven of betaelen.

deploreren, beklagen met weenen / vertellen / of zeggen klagtelijk.
 deploratie, een beklaginge met weenen / ofte een klagtelijke vertellinge.
 depromeren, trekken / ofte uyt halen.
 decutieren, af slaan.
 deponeren, leggen van hem / af zetten / doen weg / geven te bewaaren / bevelen / of getuygen.
 depositie, een legginge van hem / afzettinge ofte wegdoeninge / of getuygenis.
 deponent, een Getuyge.
 depost, het dat men te bewaaren geeft.
 deprimeren, neder drukken / of bertreden.
 depingeren, Schilderen. Metaph. verklaren.
 depurgeren, reynigen.
 deraderen, schzabben / of afschjaven.
 derideren, bespotten / of begehken.
 derisie, een bespottinge / of begehkinge.
 deipolieren, berooven.
 designeren, tekenen geven / tekenen / ofte drukken een teken / ook verkiezen / bestellen / beduyden / of meen.

designatie, een tekeninge /
 becrieringe / bestellinge / of
 een beduydentisse.
 destitueren, verlaten / af
 zetten / of af stellen.
 destitutie, een verlatinge /
 afzettinge of afstellinge.
 deltringeren, af breeken /
 stropen / ofte af trekken.
 despiciëren, af zien. Metaph.
 beragten.
 despect, een beragtinge.
 desoleren, verlaten / niet
 troosten / of bederven.
 desolatie, een verlatinge of
 mistroostighed.
 desolaat, verlaten / of mis-
 troostig.
 desacreren, Onttopden.
 detesteren, Verbloeken.
 detestable, Verbloekt. Me-
 taph. Iets of walgelyk.
 deturberen, af stooten met
 gerugt.
 determineren, bescheyden /
 uptneeten of teyd stellen.
 determinatie, een beschep-
 ding of uptneetinge.
 detreckeren, hard af slaan /
 weggeren / agterklappen /
 of schelden.
 detraheren, af trekken.
 detractie, een af-trekkinge /
 of agterklap.
 detorqueren, af bukken / of
 anderzints bidden.

detexeren, wederom ont-
 weben dat geweven is.
 detergeren, af wisschen. Me-
 taph. weg doen.
 detoneren, Tonderen / of
 kloppen.
 devoveren, verlooben of ge-
 looben / ook toe-eygenen /
 of geben. Metaph. Verbloe-
 ken.
 devoot, toegeeygent / Ver-
 bloekt ofte Verbannen.
 devotie, een Verbloeking.
 Metaph. Heplighed.
 devotelyc, Heplighk.
 demuteren, veranderen / of
 wisselen.
 demutatie, een veranderinge
 / of wisseling.
 deturperen, verlesliken. Me-
 taph. mismaken.
 deglutieren, vereeten / ver-
 slinden / of verslikken.
 deverbieren, zeer slaan.
 devasteren, verstooren gant-
 schelyk / verderben / beroo-
 ven / of woest maken.
 devastatie, verstooringe /
 verderbinge / woest-makin-
 ge.
 deviteren, ineyden / of schou-
 wen.
 devinceren, overtuygen / of
 uptwinnen.
 devictie, een uptwinnige /
 een overtuyginge.

debiteur, een Schuldenaar.
 debitrice, een Schuldenaar-
 ster.
 debit, een Schuld die te be-
 talen is.
 debite, de schuldig-zynninge.
 denuderen, maken bloot /
 naakt ontkleden / ontdek-
 ken / ofte beroben. Metaph.
 betoonen.
 depraveren, kwaad maken /
 of verargeren.
 demetieren, meten naarste-
 lijk / of gelyk.
 desidereren, begeeren / of
 verlangen.
 desiderie, een groote be-
 geerte / of verlangen.
 desiderable, begeerlyk / of
 liefslyk.

D I.

Dilaniëren, schudden / of
 snyden van den anderen.
 dictie, een spreekninge / de
 maniere van spreken / ofte
 een Woord.
 dictum, idem, ook een
 schimp / of boertelyke sprake /
 of een wostlyke kloekte sprake.
 dicterie, een smaad-woord /
 ofte schamper-woord.
 dicaciteyt, schamperheyd /
 spot / of sprake.
 dictionarie, een Boek / in
 't welke de Woorden te za-
 men gelezen / ende verklaard
 worden.

dicteren, booz geben / of-
 te boozlezen dat ymand
 schryft.
 dictamen, dictatie, een booz-
 lezinge / ofte boozgebinge
 met Woorden.
 dictateur, een Oberste in een
 Stad / dien alle dingen moe-
 ten onderwoopen zyn / de-
 welke alleen in zoergelyke
 teyden een teyd lang gekoo-
 ren word.
 dicible, zeggelyk / ofte spree-
 kelyk.
 dissipieren, verdoen / sprep-
 den uyt / verderben / ofte
 verkwisten.
 dissipatie, een verdoeninge /
 uytspredinge / verderbinge /
 ofte verkwistinge.
 divideren, Deelen.
 divisie, een Deeling.
 divisoor, een Uytdeelder.
 divisible, deelzaam / of dat
 deelbaar is.
 divin, Godlyk.
 diviniteyt, de Godheyd.
 divineren, Waar-zeggen /
 raden / of slaan daar na.
 divinatie, een Waarzeggin-
 ge / radinge / of Boozzeg-
 ginge van toekomende din-
 gen.
 divinateur, een Rader / of
 Waarzegger.
 discipline, Konst / of Leer.
 disci-

disciplineren, Ondertwipzen /
ofte Konst leeren / straffen /
of kastijsden.
discipulen, Leerjongers.
distilleren, druppelen af /
of maken druppelen / of
branden de Krupden datze
druppelen.
distillatie, een Distillering /
af-drupping / een ding dat
men maakt druppende / of
branden de Krupden datze
druppen.
discepteren, klijben / strijden
met Woorden / bekennen /
of oordeelen.
disceptatie, een oordeelinge /
verkiezinge / of verhooringe
der zaken.
disceptateur, een schepder /
Richter / matiger / of oorz-
deelder.
diteren, rijk maken.
diaken, een Dienaar.
diaconie, een Dienst.
diæta, een Zaal / of Kamer /
daar men in eet. Item een
gestelde inzettinge van eeten
ende drinken.
diabolic, Dupvels / ofte
lasteragtig.
discantus, een Boben-zang.
digniteit, Waardicheyd /
hoogagtinge / heerlijkheyd /
ende schoonheyd.
dignatie, een weerdigagtin-

ge / goedheyd / of vztende-
lykheyd.

discerperen, trekken van
den anderen / scheuren / of
plukken.

diffideren, wezen tweedzagt-
tig / of oneens.

diffidie, een tweedzagtig-
heyd / oneensheyd.

disfluaderen, ontraden.

digereren, verduwen / van
een schepden.

digestie, verduwinge.

disperderen, verdoen.

dilueren, reynigen / vermene-
gen / of modderen.

diluvie, een Water-bloed /
een overgieting met Water.

demitteren, laten gaan /
zenden weg / geven oorzof /
of kwijt schelden.

digredieren, weg gaan.

digresse, digressie, een af-
schepdinge / weg-gang / of
afwijkinge.

discorderen, oneens wor-
den.

discordatie, discordie, een
oneenswoordinge / of twee-
zagtigheyd.

diffuieren, verlopen ofte
smelten.

disjungeren, schepden her-
waards ende derwaards.

disjunctie, een schepdinge.

distribueren, upt deelen.

di-

distributie, een uptdeeling.
dispergeren, spreiden / of
sprengen hier ende daar.
dispersie, een sprepinge of
sprenginge hier en daar
differeren, uptspreyden. Met.
uypspreken / of verklaren.
dissertatie, een uypspreekin-
ge / of verklaringe.
disert, welter Tale / of wel-
spreekende.
disjicieren, berwerpen / of
werpen van den anderen.
diduceren, leyden her-
waards ende derwaards.
disputeren, overleggen / o-
berwegen de zake tegen den
anderen / of verklaren.
disputatie, een overleggin-
ge / ofte overweginge der
zaken tegen den anderen / of
een verklaringe.
dispelleren, dryben van den
anderen / of berstropen.
discurreren, herwaards en-
de derwaards loopen.
dignosceren, kennen onder-
schepdelijk.
dirueren, bryken / of scheu-
ren van den anderen / af-
bryken / afwerpen / of sleg-
ten.
discernereren, schepden of dee-
len.
discreet, gedeelt. Metaph.
wijs geschikt.

discretie, schepdinge / of
deeling / onderschepd / of-
te Metaph. verstandigheyd /
wijsheyd of voorzigtigheyd.
discederen, wijken / ofte
weg gaan.

disclueren, upt sluyten / of
daar buyten sluyten.

differeren, vertrekken / upt-
zetten / of uytstellen.

dilateren, verbreyden / of
maken wijd en breed.

dilatie, een vertrekkinge /
of uytstellinge.

dilation, uytstellende.

differentie, different, een
onderschepd / geschil / of
verschil.

differentelic, onderschepde-
lijk.

discreperen, andere luyden /
of ongelijk / ofte tweedzagt-
tig wezen.

discrepantie, verscheiden-
heyd / of tweedzagtigheyd.

diffiteren, loochenen.

difieren, onderschepd / ofte
wijdte hebben.

distantie, een wijdte. Metaph.
tusschenschepdinge.

discrucieren, krimpsten / han-
gen aan de Galge / of pijn-
gen.

displiceren, mishagen.

displientie, een mishagting.

diffieren, wapen / of bla-
zen

D

zen

zen van den anderen.
 dilingueren, onderscheyden / of deelen.
 distinctie, onderscheyd / of deeling.
 dirimeren, deelen / scheyden van den anderen / ofte ontbinden.
 dremtie, een uytstellinge des tyns / of scheydinge.
 dfinieren, scheyden / verklaren / of betoogen wat eygentlijk een zaak is.
 dfinitie, een scheydinge en verklaringe van eenige dingen / of betoog wat eygentlijk een zaak betekend.
 dfinityf, scheydagtig / of verklaarlijk.
 difficil, zwaar.
 difficulteit, zwaarighepd.
 diffugieren, blieden van den anderen.
 diffameren, verkondigen / of uytbreyden / te schande maken / of beklappen.
 diffamatie, een verkonding / uytbreydinge / beklappinge.
 diffanderen, gieten / ofte schudden hier ende daar / of spreiden van den anderen.
 diffusie, een gieting / of schudding hier ende daar / ofte spreidinge van den anderen.

diffideren, mistroutwen / of niet en gelooben.
 diftringeren, bryken van den anderen / of in stukken.
 dilapiteren, verdoen / of verstoppen / onnuttelijk / verkwisten.
 dilapidatie, een verstoppinge / of verdoeninge.
 dilaberen, vergaan of te niet worden.
 diligeren, lief hebben / of beminnen.
 dilecteur, een lief-hebber / of beminner.
 dilectrice, een lief-hebster / of beminnares.
 diligent, naarstig.
 diligentie, naarstighepd.
 diligentelic, naarstelijk.
 dislocieren, set uyt de plaats / of leden stellen.
 dislocatie, een stellinge uyt de plaats / of leden.
 dimoveren, keeren / of afwenden.
 dimunieren, slaan / of bryken in stukken / of verminderen.
 dimunitie, een stukken slayinge / brykinge / of verminderinge.
 dispenseren, uyt deelen / of geven ordentelijk.
 dispensatie, een ordentelijke uytdeeling / of uytgebinge.
 dispensateur, een uytgeber.

dispenderen, uyt deelen / uytgeven hier ende daar.
 dispendie, verlies ende schade.
 discutereren, dypben / jagen / slaan / schudden van den anderen / ofte verdypben.
 Metaph. verklaren.
 discussie, een wegdypvinge / verjaginge / of schudding / van anderen.
 disponeren, beschikken / of stellen.
 dispositie, een ordentelijke beschikkinge / ofte stellinge.
 disquireren, zoeken hier ende daar.
 dirigeren, een gang regten / beschikken.
 direct, regt.
 directeur, een regter / of beschikker.
 directelic, regtelijk / regt toe regt aan.
 dirumperen, scheuren van den anderen.
 diripieren, rooven / plonderen.
 direptie, een beroobing / of plondering.
 dispolieren, berooben.
 dissimuleren, beynzen.
 dissimulatie, een gebepusthepd.
 dissemineren, zagen herwaards ende derwaards /

of verspyen / of rugtbaar maken.
 dissolveren, ontbinden / of ontslaan.
 dissolutie, een ontbindinge.
 dissolut, ontbonden.
 dissocieren, voegen of scheyden van den anderen.
 dispieren, zien klaarlijk / ofte van hooge afzien.
 discinderen, houden van den anderen / of assypden.
 dissoneren, niet over een komen / verschillen.
 dissonantie, een kwalijk luydinge.
 dissentieren, anders gezind zyn / ofte niet over een komen.
 dissentie, een tweedragtighepd / of oneenshepd.
 diturberen, af stooten met gerugt.
 discrimineren, deelen of verstoeten met den anderen.
 distraheren, trekken herwaards ende derwaards.
 Metaph. verkoopen.
 distorqueren, winden / of buggen van den anderen / verdragen.
 distenderen, rekken of strekken van den anderen.
 Metaph. bullen op / of spannen.
 distentie, een rekkinge / of strekkinge van den anderen.

ren / vullinge of opspanninge.
divexeren, dypben met geweld / kwellen / wezen lastig / bedroeven of maken ongerust.

diverbereren, slaan zeer.
divulgeren, maken openbaar / of verblyden onder de gemeente.

diverteren, keeren of wenden op een ander / of keeren ter Herberg / vermaken.

divers, verscheyden / verskillende.

diversiteyt, verkeerdheyt / of verscheydenheyt.

diversorie, een Herberge / of Gasthuys.

diverticule, een byweg of Herberge.

divortie, een Verscheydinge / of scheidinge des Houtwelijks.

digitale, de groote van een vinger / een Vingerhoed / een Handschoen.

divudie, dat gedeelt mag worden / en gedeelt is.

diana, een Godinne der Jagerpen / en der Boschagien.

diadema, een Cieraad van des Koninks-hoofd / een Krans.

D O.

Doneren, schenken of geven

bydwilling / onberdiend / of begiftigen.

donatie, een byse overgavinge / gift / geschenk.

domineren, heerschappye hebben.

dominatie, dominie, heerschappye / geweld of magt.

dominateur, een Heerschappye-hebber / of Bestierder.

Metaph. een Heer.

doleren, lijden / smerte / wee doen / of verdriet.

dolent, smerte of treurigheid / pijn of rouwe.

doloreus, treurig / of smertlijddende.

doloricus, lijdelyk / smertelyk / treuriglyk.

doteren, geven uyt met giften.

dote, een Houtwelijks-gifte / die de Vrouw of de Man byngt / of een ygelijke gave die elk van geboorte of eygenschap geeft.

dotaal, dat tot de Houtwelijks-gaven behoort.

dormiteren, half-droomen / slapen / overzien iet / ofte missen.

dormitie, een slapinge.

dormitoire, slaap-kamer.

doceren, leeren of onderwijzen.

doctrine, een Leere.

doc-

docteur, een Leeraar.

document, een waarshouwinge / of een te kennengevinge.

docible, leerzaam / die wel of ras leerd.

domicilie, Woonplaats.

domestic, dat tot den Huysse behoort.

domestique, de Huysgenooten.

D U.

Dubiteren, twijffelen.

dubitatie, een twijffeling.

dulcoreren, zoet maken.

dulcoratie, een zoetmakinge.

duodecimo, een twaalfde-deel.

dureren, hard maken / of geduurig wezen.

duritie, hardigheyt of rouweheyt.

durable, duurtig / of lankduurig.

dupliceren, dubbelen.

duplicatie, een dubbeling.

duplice, een tweevoudigmakinge.

D Y.

Dyfenterie, 't Rood Melkzoen / of verzweringe der Darmen.

E B.

Ebullitie, een overziedinge.

Epileptie, het gebrek / of de Vallende Ziekte.

E C.

Ecclesiastelic, Kerckelyk.
econvers, verkeerd / aberegt.

Æ D.

Ædificeren, Huysen maken / of stigten.

Ædificie, een Gebouw.

Ædificateur, een Huysmaker / of stigter.

E D.

Ederen, byngen in 't openbaar / of laten uyt gaan.

editie, gemeenmakinge / of uytlatinge.

educeren, uyt leyden / ofte opboeden.

eductie, een uytleydinge.

ediceren, heeten ofte gebiedden / gelijk een Overste.

ediect, een Gebod.

edenteren, tandeloos maken.

edoceren, wel leeren / of volkomelyk.

edereren, zeer hard maken.

educeren, opboeden.

educatie, een opboedinge.

educateur, een Opboeder.

educatrice, Opboedster.

edaciteit, eetagtigheyt.

E F.

Effigie, een Beeld afgezet na den anderen / ofte een gelijkenis.

efflagiteren, begeeren met roepen.

D 3

effi-

efficiëren, uyt maken / of te wege brengen.
 efficax, kragtig.
 efficiencie, een werkinge.
 efficacie, efficaciteyt, uagt kragt / sterkte om iet te doen.
 effect, een uytwerkinge / ofte uytgang des werks / ofte een voleyndinge.
 effererē, verheffen / of pypzen.
 effieren, blazen.
 effugeren, ontvlieden / of beruypden.
 effugie, een uytvlugt of veruypdinge.
 effringeren, op bzeeken / ofte zeer bzeeken.
 effocminieren, dertel / of veruifd / of week maken.
 effunderen, uyt gieten.
 effusie, een uytgietinge / of foztinge.

E G

Egeren, behoeven / of gebzeek hebben.
 egent, behoevende / of gebzeek hebbende / ofte noodduftig.
 egeiteit, noodduftighepd / of armoede.
 egredieren, uyt gaan.
 egressie, een uyttrekkinge / of uytgang.
 egeren, uyt dragen / ydel maken.

egroteren, ziek of krank wezen.

E J.

Ejurreren, herzweeren.

E L.

elemofyne, een ontferming / een aalmoes.
 elimineren, weg dypven / of weg ftooten.
 elegant, wel gecierd / fraay / schoon / of uytgelezen.
 elegantie, cierlykhepd / of schoonhepd.
 elegantelic, cierlyk.
 eliceren, lokken / of uytbzeengen.
 elueren, spoelen / of uytwaffchen.
 eluue, spoelinge / buplighepd / Water-poel.
 eloqueren, uytspreeken.
 eloquent, welspreekende / uytspreekende / wel ter taal.
 eloquentie, welspreekenthepd / of vercieringe der Spraak.
 eloquie, een Woord / of uytspreekinge / ook welspreekenthepd.
 elocutie, een uytspreekinge / ofte een welzettinge / of vercieringe met Woorden van dat men gedigt of te zeggen voorgenomen heeft.
 elatie, een verheffinge / ofte hobaardighepd.

ela-

elaboreren, grooten arbeyd eegens toe doen / wel maken.

eleveren, opheffen / of verheffen.

elevatie, een opheffinge / of verheffinge.

elideren, ftooten of uytflaan.

elifie, een uytftootinge.

elaberen, ontfuppen / ontkomen / of ontvlieden.

elaps, een tyd of ding dat ontfloopen of verballen is.

eligeren, verkiezen.

electie, een verkiezing.

electeur, een Verkiezer of Keurdozft.

electuarie, een uytgelezen / of uytverkooren ding.

element, eerste beginzel van yder ding / daar het zyn oozprongk ende toe-nemen af heeft.

eloceren, Verhuuren / of leenen om Geld.

elocatie, een Verhuuringe / of leeninge om Geld.

elongeren, verlengen / langer maken.

elongatie, een verlenginge.

E M

Emiffie, een uytclatinge / of uytzendinge.

emendere, verbeteren.

emendatie, een verbeteringe.

emolument, profijt ende gewin dat men van den ar-

beyd krijgt.

empteur, een Kooper.

emptrice, een Koopster.

emptie, een Koopinge.

emplatre, een Plepfter.

emplastiratie, een Plepfteringe / of verbindinge.

emancipereen, uyt zyn handen geven / ontvreeinden / ofte verkoopen.

emporium, een Koop-stad.

emanderen, reynigen ofte zuiveren.

emolieren, maken zagt.

emoveren, weg doen.

emigreren, uyt trekken / of verhuypzen. (den

emitteren, uyt laten af zenu-

eminent, openbaar of klaar.

E N

Enuncleren, verklaren / of beduyden.

enuncleatie, een verklaringe / of beduydenisse.

enorm, groot / onnagtig / ongesteld ende ongestigt.

enavigeren, ontbaren.

enunciëren, openbaren / uytspreeken / of verkondigen.

enarreren, vertellen / verklaren of uytleggen.

enarratie, een verklaringe.

enerveren, maken zwak / of kragteloos.

enervatie, zwakhepd.

enuderen, ontdeffen. Met

verklaren. D 4 enu-

enumereren, iet zeggen by
getal / optellen.
enumeratie, als men iet zegt
by getal / een optellinge.
enoderen, ontknoopen / ont-
binden. Metaph. verklaren.

E P.

Epistolie, een Zend-brief.
epitaphie, een Opschriift van
een Draf.
epitome, een kort begrip.
epicurist, Werelds Mensch /
die niet na Godt vraagt.
epigramme. Op-schriift.
epistyle, de knop of 't deksel
van de Pylaaren.
epidemie, een sterfte ofte
een algemeene besmettelijke
Zichte.
epilepsie, Vallende Zichte.
epiphanie, een verscheynin-
ge of openbaringe.
epilogie, een beslupt van een
reden.
epuleren, eeten of brassen.

E Q.

Equiteren, Rijden / te Paard
rijden.
equitarie, rijdinge / of rijden
te Paard.
equette, Supters / of dat
tot de Supterp behoord.
equitable, daar men wel rij-
den mag.

E R.

Erreren, dolen / missen / lo-
pen herwaards ende der-

waards metter herte.
erreur, erratie, een dolinge /
ofte missinge metter herten.
erant, een die doolt / ofte
dwaalt.
erogeren, geben / upt deelen.
erudieren, leeren volkome-
lijk van nieuw aan.
eruditie, geleerdhepd / on-
derwijzing.
erudit, geleerd / wel berigt
of wel upt gestreken.
eroderen, upt knagen.
erueren, upt trekken / ofte
upt werpen.
erigeren, oprigten / of hem
zelden verheffen / ofte hoog-
moedig wezen.

eraderen, upt krabben.
erumperen, upt bzeken met
geweld.
eruptie, een uptbrekinge als
de Kirijgsludden met geweld
upt de Stad ofte upt 't Le-
ger ballen.

eripieren, upt trekken / ofte
uptnemen met geweld.
ereptie, een upttrekkinge.
eremit, een die in de Wo-
stijne woond.

eructeren, rispen / onrispen.

Æ S.

Æstimeren, waardeeren of
agten.

Æstimate, een waardeerin-
ge / agtinge / of waarde.

Æsti-

Æstimabel, geagt / ofte agt-
baar.

Æstival, Zomerlijk.

Æssencie, een Wezen.

E T.

Eterneel, Eeuwig.

etymologie, Woord / ooz-
spronkelykhepd / of de ken-
nis van den oozspronk der
Woorden.

E U.

Euangelie, een goede bzo-
lijke Boodschap ofte ver-
kondinge.
euangelist, een verkondiger
van een goede ende bzoelijke
boodschap.

E V.

Evomeren, upt spoutwen /
ofte de gramschap tegen p-
mand upt stozten / ofte zyn
Hert ruppen.

evomitie, een uptspoutwin-
ge of een uptstoztinge tegen
pmand zyn gramschap.

evelleren, upt trekken.

evenieren, geschieden.

eventus, een geschiedenisse /
een toeval / uptkomst.

evolveren, opwinden.

evolutie, een opwindinge.

evaderen, ontgaan / ontlo-
pen / of ontwijken.

evacueren, maken ledig /
ofte pdel.

evigileren, wakker worden.

eventileren, met de Wind
doen verstuipen / wel rep-
nigen / of van d'een hand
in de ander werpen om te
repnigen.

eviteren, mpiden of schuwen.

evideren, zien uptdukkelyk.

evident, klaar / uptdukkelyk
of openbaar.

evidentelic, schijnbaarlijk /
of klaarlijk.

evidentie, klaarhepd.

evageren, doozloopen.

evanesceren, worden pdel /
onnut / of verzwinden ende
bergaan.

evulgeren, openbaar ma-
ken / of verbzeppen onder
de gemeente.

evoceren, upt roepen.

evocatie, een uptoeypinge.

evaleren, evalesceren, wo-
den zeer sterk / of gezond.

evinceren, af of upt winnen.

evictie, een af of uptwin-
ninge.

everteren, keeren om of ver-
stooren.

evagineren, upt trekken 't
Zweerd of Mes.

E X.

Expedieren, los maken /
ontwarren / upt halen / of-
te upt zeggen / ook pmand
helpen.

expeditie, een losmakinge /

D 5

ont-

ontwarringen / een gereed-
 schap / ofte een togt / ofte
 krijgsgreze als de krijgss-
 luyden trecken.
 exepieren, repnigen.
 expiatio, een repninge.
 exigue, kleyn.
 exiguiteit, luttelheyd / ofte
 kleynigheyd.
 exterminatie, een uytduy-
 bing.
 exterminateur, een uytduy-
 ber.
 exaltateur, een verheffer /
 of verhooger.
 examineren, onderzagen /
 ofte onderzoeken.
 examinatie, een onderzage-
 ning / onderzoekinge.
 exalteren, verheffen / ofte
 verhoogen.
 exaltatie, een verheffing.
 exitie, een kwade uytgang /
 eynde / verderf / schade of
 dood.
 exitial, exitiable, schade-
 lijk / verderffelijk / of doo-
 delijk.
 exitieus, dat verdervinge
 byngt.
 expedient, bekwaam / ge-
 noeglijk / ofte profijtelyk /
 een middel.
 existimeren, schatten / ooz-
 deelen of agten.
 existimatie, een agtinge / of

houding / of waan die men
 van ymand heeft.

extirperen, uyt den gestagte
 doen / of uyt roeijen.

extollerer, verheffen in de
 hoogte. Metaph. maken

groot / pypzen ende loben.

experieren, onderzoeken of
 pproeben / onderbinden.

experientie, experiment,
 pproebing / verzoekinge /
 onderbindinge.

excorieren, billen of ont-
 huyden.

excoriatio, een villing.
 exemple, een voorbeeld.

exemplair, een voorbeeld /
 daar men een ander na

maakt / als Schilderpe /
 Boeken / en diergelijcke.

exhaleren, uyt-aassen /
 of blazen.

exhalatio, een uytblazinge /
 of rickinge.

exgifferen, uytbiffchen / zoe-
 ken de Diffchen naarstelyk.

Metaph. onderzoeken / on-
 derzagen of uyt halen met

listigheyd.
 expecteren, verbedden of
 verwagten.

expectatie, een verbeddinge /
 of verwagtinge.

expectatif, verbeddelijk.
 expectant, een verbedder /
 of wagger.

ex-

extreem, 't alderbuptenste
 uytterste / verste / en laat-
 ste / ook kwaadste / of grou-
 welykste.

extremitteyt, 't buptenste
 ding.

extereur, uytwendig.

excelleren, te boben gaan /
 of winnen.

excellentie, uytneemlikheyd
 grootheyd of hoogheyd.

excellent, uytneemende of te
 bobengaande.

extinguieren, uytbluffchen /
 dooden of uyt doen.

extinctie, een bluffing of
 uytdoeninge.

extinct, uytgang. Metaph.
 dood en te niet.

eximeren, nemen uyt / of
 weg / of verlossen.

exempt, uytgenomen.

extereren, uytduyben / stiyten.

extergeren, uytwiffchen / of
 zuyver maken.

extersie, een wiffing / ofte
 zuyvermakinge.

exunderen, oberbloepen van
 Water.

exclameren, roepen luyde.

exclamatie, een uytroeping.

exanimeren, ontzielen / doo-
 den of bedzoeben.

exilleren, vooz handen we-
 zen.

existentie, een vooz handen
 wezinge.

excuseren, ontschuldigen.

excusatie, een ontschuldig.

excusateur, een ontschuldi-
 ger.

excusatrice, een ontschul-
 digster.

excusatoir, dat tot de ont-
 schuldige behoord.

excusable, dat onschuldig
 mag worden.

exhiberen, bewyzen / be-
 toonen klaarlijk / of uyt ge-
 ven.

exhibitie, een bewyzinge / be-
 tooninge / ofte uytgevinge.

exacerberen, scherp maken.

exportereren, uyt dzagen.

expliceren, trecken / doen
 van den anderen / of uyt-
 leggen.

exscriberen, uyt schryben.

exscriptie, een uyt schrybing.

exigeren, eyffchen / begeer-
 ren / of oberzengen.

exigentie, een Eysch.

exactie, een schattinge /
 eyffing / of begeeringe.

exacteur, een eyscher / be-
 geerder / of duyver.

exagitatie, een oeffeninge.

expelleren, uytduyben.

expullie, een uytduybinge.

exerceren, oeffenen / duy-
 ven / morde maken / of
 handelen.

exercitie, een oeffeninge /
 of

of handel.
 exerciteren, naarstig oeffe-
 nen.
 exercitatie, een naarstig ge-
 bruyk / of oeffeninge.
 excurreren, uytloopen.
 excursatrice, een uytloo-
 pinge.
 externeren, omzwinig ma-
 ken.
 exciteren, bewegen / ofte
 verwekken.
 expieren, uytneemen.
 exceptie, een uytneeminge.
 Item een batinge / ofte op-
 neminge / of schyppinge der
 Woorden van die spreekt /
 of voor leest.
 excepteur, een uytneemer.
 exceptrice, een uytneemster.
 excideren, uythouwen.
 excide, een versnydinge / of
 berderf.
 excernereren, uyt scheyden /
 doen de vuylighepd uyt / of
 zijn geboeg doen.
 excrement, dreck / of vuy-
 lighepd.
 exaveren, uyt helen.
 excederen, uyt de weg gaan
 of overdaad doen.
 excess, overdaad.
 excessivelic, overdadiglijk.
 excluderen, uytstuyten / of
 daar buypen.
 exclus, exclusif, een uyt-

stuytinge / ofte uytgesloten.
 Metaph. onbegrepen.
 excideren, om ofte uytbal-
 len.
 exteren, boozhouden / of
 nog zijn.
 expileren, berooven / ofte
 uyttrekken.
 excoqueren, kooken / of
 berduwen wel ende volko-
 melijk.
 excreeren, uptraggelen.
 excreatie, een uptraggeling.
 excrucieren, peynigen / ofte
 bekommeren.
 excogiteren, overleggen
 wel / vinden of verciereren.
 excogitatie, een bedenkin-
 ge.
 expungeren, uyt stecken / of
 uyt doen.
 expugneren, Stormen / of
 winnen met Strijden.
 expugnatie, een Strijdinge /
 Storminge / of winninge
 met Strijden.
 exilieren, uyt springen.
 exulteren, springen dik / of
 zeer op / of vertoonen
 vzeugd / of verheffen.
 exultatie, groote blijdschap /
 of vzeugd met uytwendig
 gelaat.
 extiperen, uyt nemen.
 extruderen, uyt stooten.
 exhorteren, bemanen / of
 moet

moet geben.
 exhortatie, een bemaninge.
 exhilareren, verblyden.
 exhilaratie, een verblydinge.
 exherederen, onterven / of
 berooven van 't Erfgoed.
 exheredatie, een ontfermissie.
 extraordinaire, dat buypen
 de gemeene regel / of regt
 geschied.
 exordie, 't beginzel der re-
 den / of der sprake / de in-
 leyding.
 exorneren, verciereren / be-
 repden wel / of uyt strijken.
 exoreren, verbidde / ver-
 krygen met den Gebede.
 exorable, verbidde / of
 dat te verbidde / of te ver-
 murwen is.
 exonereren, ontladen / aflaa-
 den / of uyt laden / of verlossen
 exopteren, zeer begeeren.
 exoptable, dat begeerlijk is.
 exoculeren, ontoogen / ofte
 stecken de oogen uyt.
 expurgeren, reynigen / ofte
 zuiperen naarstelijk uyt / of
 wel ontschuldigen.
 expurgatie, een reyninge /
 zuiperinge / of naarstelyke
 ontschuldiging.
 expostuleren, verwoyten met
 kyben / of beklagen van on-
 regt / bidden / begeeren.
 expostulatie, een verwoytin-

ge met kyben / of beklaginge
 van onrecht / een bede.
 expulluleren, uyt spruyten.
 expenderen, overwegen /
 overleggen wel / of betalen
 gantschelijk.
 expense, kost.
 exploreren, schypen met kla-
 gen ende weenen. Metaph.
 onderzoeken / naarstelijk /
 bewaren of verspieden.
 explorateur, een onderzoe-
 ker / of verspieder.
 exploratie, een onderzoekin-
 ge / verspieding.
 executeren, slaan / uyt schud-
 den / of vervolgen tot den
 eynde toe.
 excusoir, dat tot 't uyt schud-
 den behoord.
 excussie, een uyt schuddin-
 ge / of slaning.
 expeteren, zeer begeeren /
 of eysschen.
 exponeren, uyt leggen / ver-
 klaren / of weg werpen.
 expositie, een uytlegginge /
 of verklaringe.
 expliceren, ontbouwten /
 verklaren / volbrengen.
 explicatie, een verklaringe /
 een volbringinge.
 exprimeren, uyt drukken /
 uyt persen / uyt spreken / of
 uyt zeggen.
 expresse, een uytdukkinge /
 of

of uptsprekinge.
 expres, uptonkelyk / lup-
 de / of merkelyk.
 expingeren, upt schilderen /
 af malen.
 expromeren, geheel upt
 doen / ontdekken / of upt
 halen.
 exquireren, onderzoeken /
 of zoeken naarstig.
 exquisit, uptongelesen / of upton-
 gezogt.
 exporrigeren, boozuptstrek-
 ken.
 execreren, verbloeken / schu-
 wen / of wyden.
 execratie, een verbloeking /
 of versnadinge.
 execrable, verbloekelyk /
 schutwelyk / mepdelijk / of
 versnadelijk.
 exfigneren, tekenen / upton-
 drukken / of uptontekenen.
 expacieren, wandelen.
 excatieren, verzadigen.
 exsatureren, verzaden gants.
 expireren, uptonblazen / ofte
 sterben. Metaph. den tepd
 laten over gaan.
 expiratie, een uptonblazinge /
 stervinge. Metaph. overga-
 ninge des tepds / of eynde.
 exequeren, uptontrigten / of
 volbrengen.
 executeur, een uptonregter /
 of volbrenger.

executie, een uptontrigtinge /
 of volbringinge.
 exequien, uptonvaard / of be-
 grabenisse der dooden.
 exvolveren, ontbinden of
 ontslaan.
 extimuleren, zeer noopen /
 of dypben.
 extraheren, upton trekken.
 extract, een uptontrekzel / of
 uptongetrokken.
 extorqueren, uptonwinden /
 uptondrukken / of duwen.
 extenderen, uptonstrekken / of
 uptonspannen.
 extensie, een uptonstrekkinge /
 of spanninge.
 extunderen, upton stooten.
 extergeren, upton wiffen / of
 zupder maken.
 extermineren, upton dypben.
 expanderen, upton strekken /
 of rekken.
 exulcereren, bzeken de
 Zweer op. Metaph. verbit-
 teren / maken scherp / of
 vergrammen.
 exulceratie, een opbzekinge
 des Zweers.
 excommuniceren, upton de
 gemeenschap stellen / of ber-
 laten. Metaph. in den Ban
 doen.
 excommunicatie, een stel-
 linge upton de gemeenschap.
 Metaph. den Ban.

exhaurieren, upton putten /
 leeren upton / of volepuden.
 exilie, een banninge / of be-
 rooblinge des Vaderlands.
 exuleren, wezen gebannen /
 of upton 's Vaders-land doen.
 exproberen, verwijten.
 exprobatie, een verwijting.
 exorbiteren, bupton weg
 gaan.
 exorbitant, bupton den weg
 gaande.
 exorcist, een Bezweerder.
 exupereren, gaan te boden.

F A

Faculteren, pinand magt
 geben om iet te doen.
 faculteyt, vermogen of lig-
 tigheid om iet te doen / of
 geweld / en rijkdom / of
 magt.
 fabriceren, Timmeren / wer-
 ken / of maken. Metaph.
 hercieren.
 fabricque, een Werk plaatze
 van een Timmerman / of
 diergelyke / of toerustinge /
 of gestigt.
 fabricant, een Maker / of
 Timmeraar.
 familie, een Huysgezin / een
 Geslagt of Stam.
 familair, een bywoonder
 of een daar men alle dagen
 by verkeerd / of een gemeen-
 zame Vriend.
 familairiteyt, bywooninge /

gemeenschap of vriendschap.
 falsificatie, een verbalzinge.
 fastidieren, walgen / verag-
 ten / of tegen wezen.
 fascicle, een kleyn bundeltje.
 fascinie, een betoveringe.
 fascineren, betoveren.
 facinoroos, schandelyk / vol
 kwaats / of boos.
 facundus, welspreken / of
 die fraay spreken kan.
 facundie, welspreekentheid /
 of geschiktheid om te spree-
 ken.
 fabule, een gemeene reden /
 of een vercierd gezigt / dat
 der waarheid gelijk is / of
 een Maare / of een beuzel /
 of een klugt.
 fabuleus, daar men veel of
 digt / leugenagtig.
 fabulieren, klappen / kou-
 ten of spreken.
 fabulateur, een Maren-Dig-
 ter / of mede-kouter.
 fabulosityt, een verdigtzel /
 een leugen.
 fatigieren, moede maken /
 onrustig / beproeben / be-
 wegen / dypben / dwingen /
 of boozt dypben.
 fatigatie, een vermoepinge.
 facil, goedertieren of gewil-
 lig / goed en ligt om te doen /
 gemakelyk.
 faciliteyt, ligtigheid / goe-
 dertierenheid. fac-

factie, een tot / bende / op-
roer / aanhang.
factieus, rotagtig / ofte op-
roerig.
facteur, een maker ofte
schepper.
fallificeren, verbalschen ee-
nige dingen.
falsiteyt, leugenagtighepd.
fallacie, een bedrog of list.
fame, 't gerugt / de gemeene
roep / lof en eere van pgelijk /
of een Maare.
famoos, berugt / schande-
lijk / of vermaard.
faveren, wezen gunstig / of
gunnen.
faveur, gunst.
favorable, aangenaam / of
gunstig.
fauteur, een gunner / be-
schermer.
faceet, schimpelijk / boerte-
lijk.
facetien, boertelijke rede-
nen.
facetoos, vol schimps / boert-
agtig.
fastidie, een verzaadhepd /
of walginge.
fatuiteyt, zorghed.
fataal, doodelijk / schande-
lijk / of van Godt toe ge-
schikt.
famuleren, dienen.

Febrifiteren, de Kooztze
hebben.
feliciteyt, zalighepd / geluk.
feliciteren, gelukkig ma-
ken / of geluk wenschen.
ferveur, een ziedinge / of
hitte.
ferie, Dier-dagen.
ferieren, vieren / of gaan
ledig.
ferveur, heet / of hittig.
ferventelic, heetelijk / of
hittiglijk.
festif, lustig of vrolijk.
festiviteyt, lustighepd / of
leestijkhepd in woorden.
ferment, hebel / Zuurdeeg /
of Deezem.
fermenteren, hebelen / of
mengen met Zuurdeeg.
feudum, een Leen.
feudaal, een Leengoed / of
plaatze.
feroos, wreed / wild / ende
ongetempt.
ferociteyt, wreedhepd / ende
wildhepd.
festineren, haasten.
festinatie, een haastinge / of
snellighepd.
festinantelic, haastelijk / of
rag.
festin, haastig / of snel.
fertil, vrugtbaar.
fertilitieyt, vrugtbaarhepd.

Figure, een gedaante ofte
gelijkenisse.
figureren, geben een andere
gedaante.
figuurlic, gedaantelijk / of
gelijkelijk.
fingeren, digten of vercle-
ren.
fistula, een Pype / een Fluys /
ook een holle diepe Sweer.
fistuleren, pijpen / ofte dooz-
hoolen / fluyten.
fistilateur, een Pyper / fluy-
ter.
fistileus, doozhol / dooz-
gaande / of holagtig.
fictie, een digtinge / ofte
vercleringe.
fiscaal, dat tot den Doozsten-
schat behoord / een aankla-
ger.
fine, een Eynde.
finitif, eyndagtig.
finaal, een uytterste / ofte
eyndelijk.
finalic, uytterlijk / of eyn-
delijk.
fineren, eynden / volbrin-
gen / uytmaken / zetten een
perk / uytspreeken / of ver-
klaren de eygenschap van
eenige dingen.
firmeren, bebestigen.
firmament, een bebestinge /
of den Hemel.
fidel, geloobig / of getrouw

en waaragtig.
fideliteit, geloobighepd.
fideren, gelooven / betrou-
wen / of hoopen.
fiducie, een betrouwinge /
of hoope.
fiduciaire, dat met betrou-
wen geschied.
fix, vast / onbeweeglijk en
gehegt.
fixure, een vastmakinge / of
hegtinge.
fidejussioor, een Bozge of
voorzpreker.
fisure, een kloobe of reete.

F L.

Flagelleren, slaan met Roe-
den / of Geesselen.
flagellatie, een slanginge met
Roeden / of Geesselinge.
fleur, Bloemen / of Bloeyzel.
floreren, bloeyen of groeyen.
flegmatic, snotagtig / of vog-
tig.
fleeteren, bupgen / of neppen.
flexible, een ding dat geba-
gen mag worden.
flebotomie, een Alderlatinge.
floccipenderen, kleyn agten.
fluctueus, beroert / onge-
stuyvig.
fluctueren, worden her-
waards en derwaards ge-
dreyen. Metaph. twiffelen /
zweymen / beweegt / of
beroert zyn.

flagiteren, begeeren stren-
gelijk.
flagitateur, een strenge ep-
scher / of begeerder.
flagitie, een groote laste / of
kwade daad / die scheldens
of straffens waardig is.
flagitieuſ-lasteragtig / schelm-
agtig.

F O.

Forme, fatzoen / gedaante /
ſchoonhepd.
formeren, maken / of geven
een gedaante.
formatie, een makinge / of
maakzel.
formoos, ſchoon / wel ge-
daan.
formoſiteyt, ſchoonhepd.
fortuneren, gelukkig ma-
ken.
fortune, geluk.
fortunat, gelukzalig.
forniceren, Hoereeren / Hoer-
hups houden.
fornicatie, Hoerhups-hou-
dinge.
foveren, onderhouden / op-
voeden / beſcherimen / koe-
ſteren.
forment, een ſtoobinge / op-
warminge van vogtige din-
gen.
focilleren, voeden of ver-
maken / verwarmen.
fornix, een Oben.

fofs, een Gragt.
foſſie, foſſure, een Gzabinge.
fortificieren, ſterk maken /
of dapper.
fortificatie, een ſterk of dap-
permakinge.
fortitude, Mannelijkhed /
dapperhepd / of ſterkte.
fortalice, ſterkte / of ſterk-
hepd.
formidoloos, vreesagtig of-
te die te vreeze is.
formidable, dat te vreezen is.
formideren, vreezen / ofte
dugten.

F O E.

Foeminin, Wijvelijk of Vrou-
welijk.

F R.

Fraterne, Broederlijk.
fraterniteyt, Broederschap
of Broederlijkhepd.
frustreren, bedriegen / of
houden ymand op te ver-
geefs of onnuttelijk.
frustratie, een bedrog / een
ophoudinge van ymand te
bergeefs onnuttelijk.
frigeren, rooſten of vraden.
frixure, een rooſtinge / vza-
dinge / of gebak.
frauderen, bedriegen of be-
roben.
fraude, een bedrog.
fraudent, bedriegagtig.
fraudentie, bedrieglikhepd.
frau-

fraudentelic, bedrieglijk.
frenetic, raasagtig.
frenesie, Gazerne.
friferen, krauwen / wyven.
fricatie, een krauwinge.
freneren, houden op / bezet-
ten / bedwingen / vzepdelen.
frequent, een ding dat dik /
gemeen / of groot van ge-
tal is.
frequentie, een menigte of
groot getal.
frequenteren, dikwils gaan /
komen / of doen.
frequentelic, gemeenlijk of
dikwils.
frangeren, vzekten. Metaph.
mat maken / verdrietig / of
onluſtig.
fracture, een vzekinge.
fragment, een gebroken
ſtuk.
fragril, vreekagtig of krank /
teer of vzoos.
fragiliteyt, krankhepd / teer-
hepd of vzooshepd. Metaph.
gebrekkelijkhepd.
fructificeren, Dugten voort
vzengen.
fructieus, Dugtbaar.
frugaal, die wel en zober en
wijſſelijk leeft.
frugaliteyt, zoberhepd.
frivool, onnut / kout.
frigeſceren, koude hebben.
Metaph. verkoelen.

Fulmineren, Blikzemen / of
ſlaan met een ſtraal. Metaph.
uvtzinnig worden.
fulgereren, Blikzemen.
funderen, gebuyken / ofte
eenige dienſt doen.
fumeus, berookt / ofte roo-
kende.
fumeren, rooken / of rook
geven van hem.
fumigeren, berooken / of
van onder rooken.
fumigatie, een berookinge.
fugeren, vlieden / wijken
terſtond weg / ſchuwen of
vermpden.
fugie, een vlugt.
fugaciteyt, een vlugtighed /
of ſnellighed.
fugitif, een die weg geloopen
is / of gevloeden.
funderen, gieten / uvt ſpre-
den / ſpreken of beghinnen.
furtivelic, dieffelijk.
funeralien, dat tot 't Eijk
behoord.
funderen, beſtigen / of ſtijf
zitten.
fundatie, een beſtinge / ofte
ſtijfzettinge.
fundament, een Grond-veſt /
of een grond-ſlag.
fureren, razen / woeden
van toorn / of wezen on-
zinnig.
fureur, razerne / of uvt-
zin.

zinnigheid / een beweging
ge des Hertzen / door een
Goddelyke kragt / ofte aan-
blazinge.

furiosus, onzinnig / razende
of dol.

furibund, zeer razende.

furien, de Godinnen der on-
zinnigheid / ofte die alle
kwade daden ende lasteren
voereken.

fulteren, slaan met stokken.

G A.

Gauderen, verblyden / of
belust worden.

gardiaan, een toezinder /
bewaarder.

gargarisered, gorgelen.

G E.

Geleren, Driezen.

genealogie, vertellinge der
geboorte en der af-komst /
of de Geslagt-reekening.

geometrie, Meetinge der
Aarde / Land-meeterpe.

geographie, Aard-beschyp-
pinge / Land-beschypvinge.

geomantie, een Konst die
men doet met schypben in de
Aarde.

genereren, baren / voort-
brengen / of winnen.

generatie, een baringe /
voortbrenging / een Ge-
slagt.

genoreos, Edel / van een

goede afkomst / wel geboor-
ten / dapper / of Maamelik.
generositeit, Edelheid.

geniteur, een Vader / voort-
brenger.

genetrice, een Moeder / of
voortbrengster.

geniture, de baringe / of 't
zaad.

gemilliseren, met twee stem-
men zingen.

genital, voorttellende.

genitif, kragtig om te ba-
ren.

general, geheel begrypende /
of gemeen over-al.

generalic, gemeenlijk / of
geheelijk.

generaliteit, de geheele be-
grypinge / of gemeenschap
over-al.

gemeren, zugten / of geben
een kreet van groote last /
weenen.

gemebund, zugtende / een
zugt gebende.

germineren, upt spruyten /
groepen.

gesten, gebaarden.

genuin, aangebooren / eppen.

gehenne, een Dal niet ver-
te van Jerusalem geweest /
daar in men alle onzuyver-
heid upt Jerusalem gevoerd
heeft. Metaph de plaatze

der Verdoemden / de Helle /
en

en de Eeuwige pijn.

Germanie, Duytsland.

G I.

Gibboos, bultagtig / heu-
velagtig.

gibbositeit, bultagtigheid /
heuvelagtigheid.

G L.

Glorie, eer / prijs / goede
lof / of goed gerugt.

gloriosus, eerlijk / dat te pry-
zen of te loben is.

gloriatie, een beroeming /
verblydinge.

glorieren, roemen / verbly-
den.

glorificatie, een eerwaar-
digmakinge / verheffing /
eerdoeninge.

glorificeren, eerwaardig
maken / verheffen / eere
doen.

glorioselic, loffelijk / pry-
zelijk.

gladiateur, een Zwaard-
begter / Schermer.

glosseren, uptleggen en ver-
klaren.

glosse, een uptlegginge / en
verklaringe.

G R.

Graveren, bezwaren / ver-
moepen / belastigen.

gravatie, een verdriet-heb-
binge.

graviteit, dapperheid /

ernsthaftigheid / zwaar-
heid / eerlijkheid / groote /
en degelijkheid.

gradatie, een opklimminge.

gratie, dank / bevalligheid /
liefslijkheid. Metaph genade.

gratius, gunstelijk / aan-
genaam / of wel geagt.

Item, dankelijk / liefsijk /
genadig.

gratieuelic, dankelijk / be-
vallig / liefsijk. Metaph ge-
nadelijk.

gratificieren, eenen dienst /
of weldaad doen.

gratuleren, danken Godt /
verheugen / verklaren / dank-
baarheid / of verblijden /
geluk wenschen.

gratulatie, een verheuging-
ge / verblydinge / of dank-
verklaringe / gelukwenzin-
ge.

gratuloir, dat tot de ver-
heuging / gelukwenzing /
of dankzegginge diend.

gratuiteyt, een dankbaar-
heid onverdiend.

gramatica, de Konst om wel
te spreken.

gramaticus, een volkomen
Geleerde / die dezelve Konst
leerd / ende alle Boek-schyp-
vers upt leyd ende verklaart.

graciliteit, krankheid /
zwakheid / smalheid.

grasseren, gaan dol / ras /
of moeden.

grassateur, een Woeder / een
Straatschender.

grassatie, een woelinge / of
woestinge / straatschenderpe.

grosseren, een zonnne ma-
ken.

gros, dik / grof en groot.

grossiteyt, dikhepd / grof-
hepd / of groothed.

G U.

Gubernacule, een leyding /
een Stuur / of 't Roer van
een Schip.

gubernateur, een bestierder /
beschermmer / ofte bewaarder.

gubernatrice, een beschermin-
ster / of bewaarster.

guberneren, wyzen / leyden /
bestieren of beschermen.

gubernatie, een bestieringe /
bescherminge / ofte bewa-
ringe.

gusteren, proeben of sma-
ken.

gustatie, een smakinge.

guleus, gulzig.

gurgiteren, bullen / of in-
slokken.

H A.

Habiteren, woonen.

habitatione, habitacle, een
wooninge.

habyt, een kleedinge / of
bercieringe.

harmonie, een vergelijkinge
der stemme / een zoete luy-
dinge of eendragtighed.

habil, bekwaam / ofte ge-
schikt.

habilitteyt, bekwaamhepd /
of geschikthepd.

hallucineren, doolen / ofte
seplen.

harpieren, diefagtige Dogelen /
die aangezigten hebben ge-
lijk een Jonkvrouw / en noyt
verzadigt zijn.

harenoos, Zandagtig / of
vol Zands.

H Æ.

Hærereren, aanhangen / aan-
kleben of twijffelen.

hæstiteren, alleen aanhangen
of twijffelen.

hæsitatie, een twijffelinge.

hærediteyt, een Erfdeel.

hærediteren, Erven.

hæresiarche, een beginner
of opperste der rotten.

hæresie, een Ketterpe / rot-
te / een voorgenomen me-
ninge / daar men vastelijk
aan hangt en blijft.

hæretic, een die eenige kwa-
de navolgers / of byzonder-
lijke rotten aan hangt / een
Ketter.

hæros, een dapper Man
om des Keyzers bevel upt
te voeren / een Heid.

H I.

H I.

Historie, een Geschiedenis /
of vertellinge van eenige za-
ken.

hilariteyt, vrolijkhepd.

hilaresceren, vrolijk worden.

H O.

Honeur, eere.

honest, eerlijk en schoon /
ofte eerbaar.

honesteyt, eerlijkhepd ende
deugd of eerbaarhepd.

honorable, eerwaardig / of
eerlijk.

honorabelic, eerwaardig-
lijk / ofte eerlijk.

honoreren, eeren / ofte hou-
den in eeren.

honorificeren, eere aan
doen.

honorificentie, vereeringe.

homilie, een zamenpraak /
of reden.

horreren, verschrikken / of
gruwelen.

horreur, een verschrikkinge
ofte gruwel / bevinge van
koude / of van vreeze / schud-
dinge / of verbaarlijkhepd.

horrible, gruwelijk / gruw-
zaam ofte lelijk.

horteren, vermanen.

hortatie, een vermaninge.

hostie, een Offerhande die
men doet over een verkregen
overwinninge.

homicidie, een Dood-slag.

horologie, een Uur-werk.

hospital, Gast-vyp / of dat
tot de Gasten behoord.

hospitie, een Berberg / ofte
vriendschap tusschen Vrien-
den / een Gasthuys.

hospitaliteyt, een Berbergin-
ge der Vrienden.

horizon, dat perk / ofte de
ronde aan den Hemel / zo
veel als elks gezigt op Aar-
de rondom in den Hemel
zien kan.

hostil, vbandig / ofte dat
des Vpands is.

H U.

Humilieren, vernederen /
berootmoedigen / zugten / of
kleyn maken.

humiliteyt, vernedering /
ootmoedighed.

humeur, humiditeyt, vog-
tighepd.

humain, Menschelijk / be-
leest.

humaniteyt, Menschelijk-
hepd / beleesthepd.

H Y.

Hypocryt, een aannemer
van een ander Mensch / of
bepuzer.

hypocrisie, gebepnsthepd /
of dat men iet bepust anders
te zijn dan men is.

hyemaal, Winteragtig.

hydropic, Waterzugtig.
hydropisie, Waterzugt.
hypoteque, een Pand / ofte
eenig Goed dat tot eenige
Renten ofte Schulden ver-
bonden word / of verpand.
hymne, een Lozang der
Goden / een Lied / een Ge-
zang.

J A.

Jacture, een berlies.
jacteren, beroemen / ber-
heffen / of veel ende onwijs
spreken.

jactantie, een beroeming /
verheffing.

jactateur, een roemer.

jaculeren, schieten / werpen.

I D.

Idoon, nut / behwaam / ge-
schikt / of gevoeglijk.

idoot, een die alleen hem
zelden leeft / of een ongeleer-
de / onnutte of segte.

idololatre, een Afgoden-die-
naar / of die Afgoderpe doet.

idololatrie, een dienst der
Afgoden / Afgoderpe.

J E.

Jejuneren, Dasten.

Jejunie, een Dasten.

I G.

Ignoreren, niet weten / niet
kennen.

ignorant, onweetend.

ignorantie, ignorantie, on-

wetenhepd / onkunde.
ignorantelic, onweetelijk.
ignaar, onweetende / onver-
standig.

ignosceren, vergeven / toe-
geven / iet bekennen.

ignobilitteyt, onedelhepd /
alepnighepd.

ignominie, een sinned / scha-
de / schendinge der Eere /
ende des Naams.

ignominieus, schandelijk /
oneerlijk.

I L.

Illusteren, bekend maken /
verlichten / beroemen.

illustratie, een verlichting.

illustre, wel bekend / of ver-
ligt / vermaard.

illecebrityt, aanlokkinge
tot wellustighepd.

illueren, in blieten.

illuvie, een inblieting. Me-
taph. onzupberhepd.

illuderen, begekken / be-
spotten.

illufie, begekkinge / bespot-
tinge.

illuseur, een begekker / be-
spotter.

illeberalic, onmildelijk.

illatie, een indragt / inhoud
van eenige dingen.

illaberen, insluppen.

illigeren, inbinden.

illumineren, verlichten.

illy-

illuminateur, een verlichter.
illuminatie, een verlichting.

illideren, in stooten.

illachrymeren, weenen zeer.

I M.

Impretreren, verkrpgen /
verwerben.

impetratie, een verkrpgin-
ge / verwerbingsge.

impetrant, een verkrpger /
verwerber.

impetrance, een verkrpg-
ster / verwerfster.

impetrable, dat verkrpglijk /
ofte verwerflijk is.

impropereren, haastelijk in-
gaan / verwtijten.

improperie, een verwtijt.

imagineren, in-beelden / be-
grppen in 't Herte / ober-
denken.

imaginatie, een begripping
in 't Herte / een inbeelding.

imagic, een Beeld.

impatience, onlijdzzaam-
hepd / onverduldighepd.

impacient, onlijdzzaam / on-
verduldig.

immoleren, offeren.

immolatie, een offering.

impereren, gebieden / hee-
ten / bestieren.

imperie, een gebod / bevel /
rijk / geweld.

imperial, Keizerlijk / of 't
Keizerrijk aan gaande.

imiteren, pmands manieren
na volgen.

imtiatie, nabolginge.

imitable, dat na gevolgt
zoude worden.

impleren, vullen.

impletie, eenulling.

impertinent, onbehoorlijk.

imputeren, toe leggen / wv-
ten / of geven de schuld.

imputatie, een toelegginge
of gebing des schulds.

impeileren, bewegen met
aanhouden / dypben / dwin-
gen / in steeken.

impulsie, een beweging
met aanhouden / dypvinge /
dwinging / insteeking.

immun, ledig van gemeene
dienst / vrp / onbezwaard

van de diensten die de ge-
meente aan gaan / of onbe-
gift.

immuniteyt, al zulken vrp-
hepd van de gemeenen dien-
sten / of zwarigheden.

impedieren, winden de Doe-
ten in. Metaph. hinderen /
of beletten.

impeditif, hinderende / of
belettende.

impediment, belet / ofte ver-
hindering.

immortel, onsterffelijk.

immortalteyt, onsterffelijk-
hepd.

E 5

ira-

immundicie, onzupberhepd/
en onreynthged.
immodestie, onmanierlijk-
hepd / of onnatighepd.
immuteren, veranderen / of
geheel vernieuwen.
immutatie, een veranderinge/
of een geheel vernieu-
winge.
immutabile, onveranderlijk.
immutabiliteyt, een onver-
anderlijkhepd.
impassible, onlijdelijk.
impassibelic, onlijdelijk / of
zonder lijden.
immobile, onbeweeglijk.
immobilitteyt, een vastighepd
of onbeweeglijkhepd.
immigreren, trekken ergens
in met 'er Doon.
immigratie, intrekkinge.
improberen, verwerpen /
beragten / versnaden.
improbatie, een verwerpinge/
versnadinge.
impuur, onzupber / ofte on-
reyn.
impunitteyt, onzupberhepd.
impossible, onnogelijk.
impossibilitteyt, onnogelijk-
hepd.
impenderen, in hangen / of
na-by wezen.
impenderen, uyt geben.
imploreren, aan roepen / of
begeeren hulp.

imploratie, een aanroepin-
ge.
immolieren, wel zagt ma-
ken.
impeteren, aan ballen.
impetueus, kragtig / gewel-
dig.
impetuositteyt, oberloopin-
ge / heftighepd.
impetoufelic, kragtelijk.
imponeren, op leggen / be-
dzegen.
impositie, een oplegginge /
of bedrog.
impost, een instellinge / ofte
belastinge.
imposteur, een bedzieger /
of verlepder.
imposture, een bedrieging.
impotent, onmagtig.
impotentie, onmagtighepd.
imprimeren, drukken of in-
duwen.
impressieur, een drukker.
impressie, een drukkinge.
immisceren, mengen daar
in.
immixtie, een inmenging.
impieteteyt, Godlooshepd /
of lasteringe tegen dien / die
men behoord te eeren en te
pypzen.
impugneren, veyten / of te-
gen-strijden.
impugnatie, een veyterpe /
of tegen-strijdinge.

im-

impugnateur, een Veyter /
of tegenstrepder.
improbiteyt, onbromighepd /
schalkhepd / aanhoudelijk-
hepd / of strenghepd.
impingueren, maken bet.
imprudent, onboozigtig / of
onbedagt.
imprudentie, onboozigtig-
hepd / onbedagtzaamhepd.
imprudentelic, onboozig-
telijk / onbedagtelijk.
imperfect, onvolmaakt.
imperfectie, onvolmaakt-
hepd.
impertieren, deelen mede /
of geben toe.
impertitie, een mede-deelin-
ge of toe-gevinge.
impliceren, bouwen / in-
winden / of verwarren.
implicatie, een bouwinge /
inwindinge / ofte verwar-
ringe.
impurdes, Onkuisch / Doer-
agtig.
importuim, ongeschikt / t'on-
tepd / ongelegen / ofte on-
rustig.
importuniteit, ongeschikt-
hepd / ongelegenhepd.
impingeren, stooten of slaan
ergens tegen aan.

I N.

Inquieet, onrustig / of be-
doeft.

insuspicable, onbermoede-
lijk.
incessabelic, onbertoebeljk /
onverzupmelijk / onrustelijk /
zonder ophouden.
infructuoos, onzugtbaar.
infructuoelic, onzugtbaar-
lijk.
inimistie, byandschap.
incorrupt, onberdozven / of
onbeblekt.
intestaat, zonder Testament
te maken.
inviteren, inwendig schel-
den / bebleken / verstooren.
invitiatie, een inwendige
schendinge / beblekkinge.
inobedientie, ongehoorzaam-
hepd.
inobedient, ongehoorzaam /
of niet onderdanig.
invincible, onvertwimmelijk.
indeficiensie, ongebrekkel-
lijk.
incertitude, onzekerhepd.
inuius, oneffen / onblak.
incomparabelic, onbergelijk-
kelijk.
intenteren, pzoeben / verzoen-
ken / dzeppen.
intentatie, een dzeppinge.
injurie, onregt / smaad.
injurious, dat vol onregt is /
of die ongelijk doet.
instaureren, wederom
gantsch maken / bzeugen te
regt /

regt / verberschen / ofte ver-
 maken.
 instauratie, een vernieuwin-
 ge / vermakinge.
 incarceren, in de Gevan-
 kenisse zettten.
 interpreteren, uytleggen /
 verduptschen / te verstaan
 geven.
 interpretatie, een uytleggin-
 ge / verduptzinge.
 intimeren, de weete doen /
 of laten weeten.
 intimatie, de weete doenin-
 ge.
 intermineren, zeer dreygen.
 injustitie, ongerechtighepd.
 ingenie, een aangevooren
 verstand / of zin.
 ingenieus, listig en kloek.
 indulgeren, toe laten.
 indulgentie, toe gebinge /
 bergiffenisse.
 integreren, beginnen weder-
 om / vernieuwen.
 integratie, een beginninge /
 vernieuwinge.
 integriteyt, vroomighepd /
 onbevekthepd.
 insidieren, heymelijke lagen
 leggen.
 insidien, heymelijke lagen.
 insidieus, heymelijke lagen
 leggende / de haat / die vol
 haat is.
 insidiateur, een heymelijke
 lagen-legger.

iniquiteyt, booshepd.
 inveterasceren, oud worden.
 inhaleren, in blazen.
 intriceren, verwarren / en-
 de in winden.
 intricat, een verward
 Mensch.
 inflammieren, blammen ma-
 ken / verhitte / ontste-
 ken.
 inflammatie, een verhitin-
 ge / blauninge.
 inflammatif, zeer verhitte-
 de / blaunende.
 inæqual, ongelijk.
 infelteren, leed doen / scha-
 de / of bezwaringe.
 infestatie, bezwaarnis / vu-
 andschap / of een schade-
 doeninge.
 inculperen, in snyden / of
 in stecken aan een Beeld.
 inbueren, met eenige nat-
 tighhepd bullen. Metap. on-
 derwyzzen / of leeren.
 inbutie, een bullinge. Met.
 een onderwyzinge / leeringe.
 inebrieren, dronken dyn-
 ken / of maken.
 interstitie, een wijde tus-
 schen ter.
 incredible, ongeloofwaar-
 dig / ongelooflijk.
 incredul, ongeloovig.
 increduliteyt, ongelooflijk-
 hepd.

in-

incanteren, betoveren / be-
 zwoeren.
 incantatie, een betoveringe /
 of bezweringe.
 innoveren, vernieuwen /
 wederom nieuw maken.
 innovatie, vernieuwinge.
 incertus, ondwis / onzeker.
 industrie, een naarstighepd /
 geschikthepd om let te ma-
 ken / ofte binden. Item
 konst / of behendighepd.
 infernaal, Helagtig / of Hells.
 inquiteren, onrustig maken /
 bedzoest.
 inquitude, inquietatie, on-
 gerusthepd / kwellinge.
 ingereren, in stooten / dyn-
 gen.
 intereren, brokken / in wip-
 pen.
 inunderen, overbloeden van
 Water.
 inundatie, een Water-goot /
 een overloopinge der Wa-
 teren.
 inclameren, roepen vast /
 bekvpen.
 interlueren, vlieten tusschen
 deur.
 inmitteren, zenden / in laten.
 inmissie, een zendinge.
 intrmitteren, in laten.
 intermitteren, na laten / een
 langen tyd agter laten.
 ingrederen, in gaan / gaan

statelijk / degelijk.
 ingres, ingressie, een in-
 gang.
 inambuleren, gaan wandel-
 en.
 interrogeren, onderbzagen.
 interrogatie, een onderbz-
 ginge.
 infigeren, hegten ofte in-
 steeken.
 influeren, inbloeden.
 influentie, een inbloedinge.
 injungeren, op leggen ofte
 bevelen.
 injunctie, een oplegginge /
 of bevelinge.
 injuncture, een t'zamenboe-
 ginge.
 insitteren, ergens op vast
 blyven staan / vervolgen.
 incenderen, ontsteeken.
 incendie, een onsteekinge.
 incuseren, beschuldigen /
 schelden / of straffen met
 woorden.
 inexcusable, dat niet te ver-
 ontschuldigen is.
 infereren, in doen / of in stee-
 ken.
 insertie, een indoeninge / of
 insteekinge.
 infigeren, in-slaan.
 inflicieren, in-steeken / be-
 snetten / vertwen.
 infectie, besmettinge.
 inficieren, loochenen,

in-

inficiën, loocheninge.
 interficiëren, Dood-slaan.
 interfectie, een Dood-sla-
 ninge.
 injiciëren, inwerpen.
 interjiciëren, tuffen zetten /
 of tegen werpen.
 interjectie, een tuffchen-
 werpinge.
 interloqueren, tuffchenspre-
 ken / onderspreken / hinde-
 ren / of inspreken.
 induceren, inleypden / ofte
 wijs maken.
 inductie, een inleypdinge /
 of beweeringe / 't welk wt
 zonderlinge stukken of deelen
 set gemeen ofte algemeen-
 lyk fuyt.
 induciën, een bestand / of
 bzeede die op een zekeren
 teyd beftoten is.
 incorrigible, onstraffelijk.
 introduceren, leyden in / of
 binnen.
 introductie, een inleypdinge /
 't beginzel van pder Konst.
 inhiberen, houden agter-
 waards / of verbieden.
 inhibitie, een agterwaards-
 houdinge / verbiedinge / of
 verbod.
 invenieren, binden dat ge-
 zigt is.
 inventie, een bindinge / of
 een bond.

interventie, een tuffchen-
 komen.
 inventaris, een Boek van
 gebonden en gefchreven
 Hupsraad / een Boedel-lijft.
 intervenieren, komen on-
 boozziens in den handel / of
 tuffchen-komen.
 inspireren, in blazen.
 inspiratie, een inblazinge.
 inspirateur, een inblazer.
 inspiratrice, een inblaaster.
 inconvenient, een ongeval.
 inveheren, in voeren / ook
 beginnen te schelden / wo-
 den gram / of vallen hard
 niet straffen.
 invectif, straffende / laste-
 rende.
 involveren, in wentelen /
 winden.
 involutie, een inwenteling.
 inscriberen, in fchryppen /
 noemen.
 inscriptie, een in fchryppinge /
 noeming.
 interpellieren, vaten / of
 fpreken pmand in zijn
 Woorden / tuffchen-fpre-
 ken of beletten.
 interpellatie, een inbaringe
 tuffchen pmands Woorden /
 of belettinge.
 interpellateur, een onder-
 fpreker / bzager / hinderaar.
 incontinentie, onmatighepd.
 indi-

indicieren, geven te kennen /
 maken openbaar / loben /
 zeggen booz hoe veel men
 zyn Goed wil verkoopen /
 opzeggen.
 indicatie, indicature, lobin-
 ge / agtinge van eenige din-
 gen.
 indicie, een teken / verkla-
 ringe.
 indictie, een heerlijke ver-
 kondinge / of een teyd van
 vijftien Jaaren / een Am-
 post.
 indicible, onzeggenlyk / on-
 fprekelijk.
 incurreren, in loopen / aan-
 grijpen.
 incurfie, een inloopinge in
 de Sprake.
 insternereren, fpreyden / ober-
 dekken.
 inciteren, opruyden / aan-
 ftooken / verwekken.
 incitament, een opruydinge /
 verwekkinge.
 inciperen, beginnen.
 inceptie, een beginninge.
 interciperen, vangen op /
 booz komen in 't nemen.
 incommoditeit, een fchade /
 onbekwaamhepd / onge-
 mak.
 incommoderen, fchaden /
 hinderen / onbekwaam ma-
 ken / ontrieben.

incideren, fnyden in stukken.
 incisie, incisure, een ont-
 fukken-fnydinge.
 incrueren, in of aan-vallen.
 incernereren, fcheyden / dee-
 len of ziften.
 increment, een boezel /
 waffinge / vermeerderinge.
 indiscret, ongedeelc / onge-
 fchikt.
 indiscretelic, ondeellijk / on-
 gefchiktelijk.
 incederen, statelijk gaan.
 intercessie, een verhynderin-
 ge / tuffchen-fprekinge.
 intercederen, komen daar
 tuffchen / verhynderen / of
 daar tuffchen fpreken.
 includeren, in fuyten.
 inclus, inclusiv, in-geficten.
 inclusie, een in-fuytinge.
 intercluderen, hinderen.
 indifferent, zonder onder-
 fcheyd.
 infereren, in bzingen.
 instrueren, onderwyzen /
 leeren.
 instructie, een onderwyzin-
 ge of leeringe.
 instrument, een pgeelyk ding
 daar men tet mede doet / of
 oeffend / een Werktyg;
 ook een Bzief / of Boek
 daar in de verklaringe des
 handels op getekend is.
 infreperen, tuffchen zeet-
 in-

inciperen, zeer luyde tieren/
of uyt byken / of schelden
en straffen.
increpatie, een scheldinge/
straffinge.
incideren, in vallen.
insident, een inval. Metaph.
dat onbooziens komt.
insidental, een ding dat tus-
schen beyde komt / of vald.
invaderen, aan vallen / gr-
pen / aan tasten / aan treden
met magt.
inconstant, ongestadig.
inconstantie, ongestadig-
hepd.
insteren, aan houden / doen
naarstigheid / dypben / dwin-
gen.
instantie, een aanhoudinge /
een verzoek / ofte begeerte.
instantelic, aanhoudelyk /
zonder ophouden.
intestat, een die gernen uyt-
terste-wil gemaakt heeft.
intestin, een Darm.
inhabiteren, in woonen.
inhabitatione, een inwoonin-
ge.
inhabitant, een inwoonder.
indecent, onbetamelijk.
indecentelic, onbetame-
lijk.
intersteren, tusschen staan /
schepden.
interstitie, een tusschen-sta-

ninge / schepdinge van den
anderen.
incoqueren, in koocken.
inculpable, onschuldig /
onstraffelyk / onberispelyk.
incognitant, onberzind / on-
bedagt.
incogitantie, onbedagtzaam-
hepd / stouthepd.
inconsiderant, onboozigtig /
zinneloos.
insulteren, in springen / be-
springen / ook schandelyk
begekken.
insultatie, een schandelyke /
of smadelijke bespottinge.
insultateur, een schande-
lyk / of smadelijk bespot-
ter.
indispositie, ongezethepd /
ongestelthepd / ongeschikt-
hepd.
inquineren, verontrepnen /
beblekken / ontzupveren.
inquinement, een veront-
repninge / beblekkinge / on-
zupveringe.
inessable, onuytspreekelyk.
inessabiliteyt, onuytspreeke-
lykhepd.
insolidum, gantscheijyk.
instingueren, boozloopen /
aan dypben / boort dyp-
ben.
incivil, onbeleest / ongema-
nierd.

incivilliteyt, onbeleesthepd /
ongemantierthepd.
intieren, opblazen / zwel-
lende maken.
incorporeren, maken t'za-
me een lijf.
incorporatie, een inlijvinge.
incarneren, worden / ma-
ken vleesagtig.
incarnatie, een vleesagtig-
wozdinge / makinge.
interdiceren, verbieden.
interdict, dat verboden is.
inclineren, toe-nepgen, buy-
gen.
inclinatie, een neyginge /
buyginge.
inclin, toegeneygt.
individue, dat niet gedeeld
mag worden.
indivisible, ondeelbaar.
indicent, onbetamelijk.
incumberen, ergens op ru-
sten.
instilleren, ingieten / laten
in druppelen.
instillatie, een ingietinge.
indigneren, gram worden /
verontwaardigen / kwalijk
nemen.
indigniteyt, oneer / schande /
onwaardighepd.
indignatie, verontwaardig-
ging / gramschap / onlijd-
zaamhepd.
intruderen, indringen met

geweld / tegen stooten.
indurreren, maken ber-
hard.
inoderen, in knoopen / bin-
den / hegten aan den ande-
ren.
interieur, inwendig.
interstingueren, onderschep-
den hier en daar.
indigeren, behoeven / heb-
ben gebzeft.
indigent, behoevende / ge-
bzeft hebbende / of nood-
duftig.
indigentie, nooddruftighepd /
armoede.
interimeren, dooden.
interminable, oneyndelyk.
inaccessible, niet begank-
lyk / of ontoeganklyk.
incomprehensible, onbegre-
pelyk.
inpercrutabel, ondoorzoe-
kelyk.
inpune, ongehouden / los /
vry / ongestraft / onbescha-
digt.
informerer, onderwijzen.
informatie, een ondertof-
zinge.
infortunie, een ongeluk.
infortunat, ongelukhig.
inflexible, een ding dat niet
gebogen mag worden.
inflecteren, buygen ergens
heen. Metaph. af keeren.

infnit, onepndelijck / zonder
epnde.
infnitif, onepndig.
infamie, een kwaad gerugt /
fchande.
infaam, die een kwaad ge-
rugt heeft / of eerloos.
infameren, brengen in een
kwaad gerugt / fchenden /
beklappen.
infamatic, een brenginge in
een kwaad gerugt / fchen-
dinge.
infunderen, in gieten.
infufie, een ingietinge.
incommutable, onverander-
lijck.
inextinguible, niet uptdoen-
lijck / onbluffelijck.
infriceren, inkrauwen / in-
wypven.
infrequent, een ding dat
niet veel / niet dik / kleyn
van getal en woest is / en niet
zeer bewoond / of zeldzaam.
infantie, kindfcheyd / de tyd
des ouderdoms / dat men
nog niet fpreken kan.
infidel, ongelooovig / on-
trouw.
infideliteyt, ongeloofticheyd.
infidelic, ontrouwelyck.
incept, ongefchikt / onbe-
kwaam / mal.
inceptie, ongefchikttheyd /
gekheyd.

incarrable, onbertellijck.
infringeren, in bzeken / aan-
fnoten. Metaph. overtreden.
infractie, kuyheyd / verfla-
gentheyd des Hertzen / een
inbzekinge / overtredinge.
infœliciteyt, onzaligheyd /
ongeluck.
infatuieren, zot maken / on-
wijs / zonder fmaak.
infatuatie, een zot / on-
wijfsmakinge / ofte zonder
fmaak.
infumeren, inrooken.
ingenereren, inbaaren.
ingraat, niet aangenaam /
of ondankbaar.
ingratitude, ondankbaar-
heyd.
ingurgiteren, bullen / flok-
ken.
inhonoreren, veragten /
onteeren.
inhæreren, in kleben / aan-
hangen.
inhabil, onvoeglijck / onbe-
kwaam.
interlâberen, daar tuffchen
ploepen.
intelligeren, verftaan / of
merken.
intelligentie, verftand.
intellect, 't verftand des
Mensche.
intelligible, dat verftaan
mag worden / begrippelijck.
inno-

innocent, onnozfel / onfchul-
dig / vroom en goed.
innocentie, onfchuld / vroom-
heyd.
inneeteren, in ftrikken / ver-
ftrikken / verbinden / aan-
den anderen.
iaopitat, onboozziens / niet
gemeen of niet vermoepd.
infirmeren, zwigten / of
krachteloos maken / ook
krank zijn.
infirmitteyt, krankheyd /
Ziekte / zwakhheyd / onge-
valligheyd.
inexorable, onverbiddelijck /
dat niet te verbidde / of te
bermarwen is.
inoculeren, enten de
Spruyten ergens in eenen
Boom.
inoculatie, een in-entinge.
inpentrable, dat men niet
door dzingen kan / niet door-
gaande.
incomparable, ongelijck / of
niet gelijk / zonder weerga.
inseparable, onfcheydelijck.
inseparabelic, onfcheydelijck-
heyd.
incuteren, in ftaan.
internoperen, tuffchen zet-
ten.
interpositie, een tuffchen-
zettinge / als een gantsche
Sprake die tuffchen een fte-

den in gezet word.
inquireren, onderzoeken /
zoeken naarftig / ondervra-
gen.
inquisitie, een naarftig on-
derzoek / ondervraginge.
inquisiteur, een ondervra-
ger / onderzoeker.
inquiet, ongerust / of be-
dooft.
incorrect, 't geen dat niet
verbetert is.
interrumperen, tuffchenbre-
ken / of midden in / beletten
tet te doen.
interruptus, verhallen van
regte / of dat agter blijft /
of belet is.
instipuleren, belooven / vra-
gen / begeeren / bedingen.
inftimuleren, befchuldigen /
aan klagen.
inftimulatie, een befchuldin-
ge / aanklaginge.
interval, een wijdte / ofte
lengte tuffchen de palen.
Metaph. een belet.
intemeraat, onbeblekt / of
onverbalft.
indificent, ongebrekkelijck.
infufurreren, brommelen /
mompelen / of heymelijck
fpreken.
infatiable, onverzadelijck.
inftitueren, inzetten / voor-
nemen / beginnen / onder-
wij-

wijzen / of leeren.
 inlittatie, een onderwijzinge / leere / of inzettinge.
 institut, een voorneming / beginzel / inzettinge.
 insequeren, vervolgen / of dypben.
 insolvent, niet magtig om te betalen.
 inspereren, in kruppen.
 insumeren, verteeren / befreeden.
 inspiceren, bezien / inzien.
 inspecteur, een inziender.
 inspecteren, introspiceren, inzien.
 insouneren, luyken zeer.
 insensible, ongevoelig.
 insanie, onzinnigheyd / razerye.
 insanieren, wezen onzinnig / of razen.
 insinueren, geven hem pervers met properheyd in / te hemmen geven / in ymands kennis raken.
 insinuatie, een weete-doen / inge / een inkruypinge.
 interturberen, verwerten alle dingen / maken onrustig.
 intemperantie, onmatigheyd.
 intorable, onlijdelijk / of dat niet te lijden is / ofte onberdazagelijk.

inforqueren, in winden / in bukken / verdryven.
 intenderen, voor hem nemen / opmerken / slaan er gens na. Item, toe-nepgen / ook spannen.
 intentie, een voornemen / mening.
 intexeren, weven / winden / of in slaan.
 intempestif, ontepedelijk ende ongelegen.
 intoneren, donderen / kloppen.
 inutil, onnut.
 inutilic, onnuttelijk.
 inestimable, onschattelijk.
 indifferent, zonder onderscheyd.
 indifferentelic, niet onderscheydelijk / eben-eens.
 insanable, ongezellig.
 insanabelic, ongezellighe.
 incurable, onheilbaar / ongezellig.
 incurabelic, ongezellighe.
 invigileren, naarstigheyd doen.
 inviteren, nooden / berouwen / vermanen / vermanen.
 invifible, onzichtbaar / of dat niet gezien mag worden.
 invidere, afgunstig zijn / beneyden.
 invidie, invidentie, neyd / haat /

haat / afgunst.
 inurbaan, oncierlijk / onbeleest / boersch.
 investigeren, naarstig zoeken / vinden / doozochten.
 invocaren, ymand aan roepen.
 invocatie, een aanroepinge om hulpe.
 invaleren, invalesceren, kringen sterkte / den oberhand nemen.
 inverteren, keeren of wendden aberegts om.
 interverteren, heymelijk nemen / ontsteelen / onttrekken.
 incongruentelic, ongeschikt / onbekwaam.
 intrueren, invallen / aanvallen met gedruys.
 indefinentelic, zonder ophouden.
 inexhaust, dat niet uytgeput / ofte gescheyt kan worden / of ongrondelijk.
 involeren, in bliegen / met de blakke hand grijpen.
 inviolable, dat niet geschonden / nog gekrenkt mag worden.
 incommutable, onberanderlijk.
 inoptie, gebrek / armoede.
 innumerable, ontelrijk.
 insensible, ongevoelig.

Irriteren, krupten / tergen / bewegen met gramschap.
 irriatie, een kruptinge / terginge.
 iracund, gram / of tot gramschap geneeygt.
 iracundie / gramschap.
 irascible, gramlijk / toornig.
 irrogeren, indoen / opleggen.
 irrueren, in / of aanvallen.
 irrideren, bespotten of begekken.
 irrisie, een bespottinge / begekkinge.
 irrumperen, in breken met geweld.
 irradiëren, verligten.
 irreprehensibile, onbegrypelijk / onstraffelijk met woorden.
 irreparable, dat niet te vernieuwen / of te vermaken / of te herdoen is.
 irrevocable, dat men niet wederroepen mag.
 I T.
 Itereren, wederom doen / herhalen / of beginnen.
 iteratie, een wederom-doen / inge / herhalinge / een beginninge.
 iteralic, wederom herhaling.
 Item, gelijkerwijs / diesgelijks.

J U.

Justitie, rechtveerdigheyd / ge-

gerechtigheid.
 justificeren, rechtvaardig ma-
 ken.
 justificatie, een rechtvaardig-
 makinge.
 jubileren, zingen van blijd-
 schap / bewyzen blijdschap.
 jubile, een verheuginge.
 jurist, een die de regten van
 't Land weet.
 judiceren, oordeelen / on-
 derscheppen / agten / ver-
 doemen.
 judicie, een oordeel / onder-
 scheppinge.
 judicature, een gewezen
 Bonnis.
 judicial, dat tot den Regter
 of Geregte behoord.
 julep, een Drink gemaakt
 van verscheppen Kruiden.
 jurisdictie, gerechtigheid /
 magt om Regt te houden.
 juyament, een hulpe / be-
 helpinge.
 jument, een behulpelijk
 Dier / dat de Menschen in
 den arbeid helpt / gelijk
 Paerden / Ezels ende Ossen.
 judaïseren, Joods werden.
 L A.
 Lamenteren, klaaglijk wee-
 nen.
 lamentatie, een klagelijke
 weeninge.
 lamentable, klagelijk / of
 weenbaarlijk.

lamentabelic, klagelijckhepd/
 weenbaarlijk.
 laxeren, wijd maken / lossen /
 slap maken / op doen of ver-
 maken. Item, ontsupten.
 laxatie, slaphed en wijdte.
 laboreren, arbeiden / wer-
 ken / worden moede / we-
 zen krank / zorgvuldig / on-
 rustig.
 labeur, arbeid / moepte /
 een werk.
 laborieus, arbeidzaam.
 laudatie, een lovinge.
 lauderen, loben / of pryzen.
 laudable, looflijk / dat te
 pryzen is.
 laveren, wasschen / baden.
 Metaph. 't Zepl begieten.
 lavatie, een Bad / of was-
 schinge.
 lardereren, besteecken met
 Spek.
 lapidatie, een Steeninge.
 latiteren, verborogen wezen
 of schuplen.
 latible, een Hol daar de Wil-
 de Dieren in liggen / of
 schuplen.
 langueur, zwaarheid / moe-
 hepd / of kragteloosheid.
 languesceren, kragteloos
 worden / beginnen mat te
 worden / krank / of kwellen.
 langueren, wezen mat /
 zwak / of af nemen. Item, la-
 lup wezen. la-

lapideren, Steenigen / slaan /
 of werpen met Steenen.
 latrocineren, roven / repzen
 om een Bupt.
 latrociniel, een Koverpe /
 Moorderpe.
 lascivieren, dertel ende
 moetwillig wezen.
 lascyf, dertel / moetwillig /
 week.
 lascivie, dertelhepd / week-
 hepd.
 lasesceren, los / onvast /
 week / of beginnen beweegt
 te worden / stamelen / of
 bezwipken.
 lacticie, Melk-sypze.
 lacteren, zuipgen. Metaph.
 aanleipden / aanhouden / ofte
 bedriegen.
 laps, beloop van tepden.
 lampe, een fakkel / keers-
 ze / ofte schijn.
 largieren, geven rykelyk /
 of mildelyk uyt.
 largiteur, een rijk / ober-
 bloedig / of mild-geber.
 largitrice, een milde geester.
 lancie, een Spies.
 laceneren, scheuren.
 lacerte, een Hagedis.
 lanieren, versnyden / ver-
 scheuren.
 lachryme, tranen.
 lachrymoos, vol tranen / of
 weenlijk.
 lachrymabund, weenende /

weenagtig.
 lachrymeren, weenen.
 lachrymable, beweentlijk.
 lasse, moede / of mat.
 lassitude, moedigheid / of
 zwaarmoedigheid.
 lassesceren, worden moede /
 las of traag.
 lasseren, maken moede.
 largiter, rykelyk / of milde
 giften om Vrienden mede te
 maken.
 largiteyt, rykelyckhepd / ober-
 bloedigheid / mildheid.
 labyrinth, een verward Ge-
 bouw / met veel om en zep-
 wegen / om dewelke als pe-
 mand komt / niet ligt uyt-
 komt / een Dool-hof.
 latrine, een heymelijckhepd.
 L E.
 legitimeren, na de Wet ma-
 ken.
 legitime, Wettelyk / orden-
 telyk / of na de Wet.
 lenocinie, koppelerpe. Item,
 vercieringe / aanlokkinge.
 lenocineren, ligte Vrouwen
 houden / of met Hocren
 hups-houden. Item, pluin-
 streyken / lokken aan.
 legislateur, een Wetgeber /
 regtmaker.
 lenieren, glatten. Metaph.
 verzagten / verzoenen /
 troosten.
 F 4

leniteyt, een ding dat ver-
zagt / glad / ende week
maakt.
leveren, opheffen / vermin-
deren / weg nemen / verlig-
ten.
leviteyt, ligtighepd / onge-
stadighepd.
lædereu, kwetzen / schadigen.
læsie, een kwetzinge / schade.
legion, een uytgelezen
Krijgs-heir.
lecteur, een Lezer.
lectie, een lezinge / uytspree-
kinge.
legèren, uyt schikken / zen-
den met bevel.
legaat, een Ambassadeur /
een Gezant / ook een ding /
dat men pmand maakt by
Testament.
legateur, een die tet dat 'er
gemaakt is uyt deeld.
legataire, die de gemaakte
Erve bevolen is om te be-
waaren.
lætificeren, verblyden / bly-
de maken.
lætitie, blydschap / vreugd.
lepre, Melaaitshepd.
leproos, Melaaitsch.

L I.

Lieur, Tootverf / zwarte
Derwe. Metaph. afgunste /
of nepd.
lividie, blaauw als Toot /
nepdig.

limeren, bijlen / gladdeu.
limature, bijl-stof / poeder /
afgebijld Zand.
liquide, smeltagtig / week.
Item, louter / klaar / reyn /
doozlugtig.
liquidatie, een klaar / open-
baarmakinge.
libre, vry / los / ongebonden.
libertyt, vryhepd.
liberal, redelyk vry / dat
eenen vryen toe-behoord /
mild / goedertieren.
liberaliteyt, goedhepd / vry-
gevelijkhepd / rijkhepd.
liberatie, een vryinge / los-
zinge / of ontfaninge.
libérateur, een verlosser /
vrymaker.
libereren, vryen / lossen /
ontslaan.
liberalic, rykelyk / milde-
lyk / volkomeulyk.
licentieren, oozlof geben /
verheugen.
licentie, een oozlof-gebin-
ge / verheuginge.
licentiat, een die in de reg-
ten toe gelaten word / of is.
littereren, letterwys ma-
ken.
litterature, de konst die van
de Letteren begint te leeren.
libel, een kleyn Boekje / een
Bzief / een Bld-bzief daar in
de Onderzaten van een Over-
ste

ste tet begeeren.
liciteren, verhoogen / of
meer daar voor bieden.
licitateur, een verhooger /
of verkooper.
linie, een rigtsnoer / merk.
linieren, teekenen / spannen
met een rigtsnoer.
limite, een Weg door een
Veld / Akker / leggende
goed / Paal / Merk-steen.
limiteren, meten / uyt mer-
ken / epnden / af-palen.
limitatie, een metinge / uyt-
merkinge.
litigeren, kyben / hebben
twist / of regten.
litigieus, klyfagtig / die geer-
ne klyft / pleytzugtig.
libratie, een Boek-kamer.
librarianer, een Boek-schry-
ver / Boek-rynter / Druk-
ker / of Verkooper.
litus, een Oever aan de Zee.
litispudentie, een hanginge
des Proceſ.
ligeren, binden of hegten.
ligature, een band daar men
tet mede bind.
litiscontesteren, van beyde
deelen / die getuygen beroe-
pen.
litiscontestatie, de beroepin-
ge der getuygen / van beyde
deelen.
lineament, een linie / of de

trekken in 's Menschen aan-
gezicht.
libidineus, onkuyſ / dertel /
gepl.

L O.

Loqueren, spreken / klap-
pen.
locuteur, een veelspreker /
klapper.
loquax, klapagtig / spreek-
agtig.
loquale, sprake / een uyt-
spreekinge.
locutie, een reden / sprake.
longanim, lankmoedig.
longanimiteyt, lankmoedig-
hepd.
locuste, een Sprinkhaan /
een Dier met zwakke Bleu-
geltjes / dat niet hoog van
het Wardryk vliegt.
longæf, zeer oud.
locus, een plaatze / een ge-
legenthepd.
loceren, zetten / houden
agterwaards. Item, ver-
huuren.
locatie, een verhuuringe.
locupleteren, rijk maken /
groot maken / vermeerde-
ren.
locupletatie, een rijkmakinge
/ of vermeerderinge.
loquasiteyt, klapagtrighepd.
logica, konst om regt te
spreken / en te oordeelen
van

van alle dingen.
longitude, lengte.

L U.

Lustrum, een tyd van vijf Jaaren.

lucubreren, by Dagt en by de Kaars arbeiden.

luxurie, dertelhepd des Bles / onzuiverhepd / onreynighepd / onkuyshhepd.

luxuriosus, overbloedig / onmatig in Spysse en Dank / klederen / ende in andere dingen onkuysh.

luxurieren, onmatig wezen / overbloedig / dertel.

lucteren, begten / kampen / worstelen.

luctatie, een begtinge / kampinge / of worstelinge.

lunal, dat tot de Maan behoort.

lunatic, Maanziek / ofte Maanzugtig / zot.

lumineus, heel schynbaar / vol ligts.

lumineren, verligten.

lucerne, een Kerse / iet dat scheynzet ofte ligt van hem geest.

lubric, slijberagtig / ongestadig / ligtveerdig.

lucrificeren, verkraygen met gewin.

L Y.

Lyre, een Viole / een Licr.

Mandaat, een Bevel.
mandataire, een die een bevel heeft uyt de Regten.

mandibula, een kinnebakken
manduceren, eeten.

manciperen, verkoopen / of geven ten eygendom.

mancipie, een verkogt knecht of Gebangen in den Oorlog.

manifesteren, openbaren.
manifestatie, een openbaringe.

manifestelic, opentlijk / openbaarlijk.

magligneren, doen kwaadhepd / booshepd / of buypden den weg gaan.

magligniteyt, kwaadhepd / of booshepd.

malicie, booshepd / schalkhepd.

malicious, boosagtig / of schalkagtig.

magistreren, meesteren / of wyzen / leyden / en bestieren.

matriceren, gelijken zijn Moeder.

machine, een looze en kloekke bindinge ende aanslag / een Handwerk / of maaksel / daar men iet mede opheft / werpt of schiet.

machineren, binden of bereyden / eenige listighepd bedenken.

mar-

marceren, verwelken / verdooren / vergaan.

masculin, Manlijk / of dat tot de Mannen hoort.

martyrie, een getuygenisse.
maculeren, bekleken / ontzuiveren.

maleficeren, kwaad doen / schade.

maleficio, schade.

manumitteren, by laten.

manumissie, een byplatinge / of losmakinge.

matur, regt tydlig / of rijp / bekwaam / of voeglijk.

maturiteyt, rijpighhepd / volkomenhepd / bekwame gelegenhepd.

matureren, worden rijp / tydlig / verrasschen.

magnanim, grootmoedig / of dapper van Herte.

magnific, grootdadig / en heerlijk.

majoriteyt, groothhepd / of Overhepd.

magnificeren, met woorden verheffen / groot maken of loben.

magnificentie, grootdadighepd / heerlijke groote werken ende handelinge.

magnitude, groothhepd.

magnaten, die groot geagt / of uytnemende zijn.

malefaceren, doen kwaad.

malefacteur, een kwaadoender.

materniteyt, Moederlijkhepd.

maculeren, mager maken / versippen / dun maken. Metaph. bekoumeren / of eeten hem zelven.

materie, iet daar men iet uyt maakt.

material, dat tot den makinge / of Timmeragie behoort.

marge, een boortkant / of uytterste deel / ofte eynde van elken ding.

matrimonie, 't Houwelijk.
matrimonial, dat tot 't Houwelijk behoort.

matrone, een Huysmoeder / een gehoud Wijs / die nu een Moeder is / of worden zal.

majesteit, grootmagtighepd / hoogweerdighepd / heerlijkhepd eens Volks / Dorsten of zonderlinge Menschen.

manuchordie, een ding met Snaren / dat men met de Handen oeffend / of op speeld.

masse, deeg daar men Brood uyt maakt / elke klomp / of kloot.

matrice, de Lijf-moeder.

manual, een ding dat handelijk is.

malidiceren, lasteren / schelden /

den / spreken kwalik / Bloeken.
 maledictie, een scheldinge / lasteringe / kwalijk-sprekinge / Bloekinge.
 maledicentie, scheldinge / lasteringe.
 magnipenderen, waard / of duur agten.
 Magneet, een Zeyl-steen.
 manipuli, een hand vol / een hand-buffel / zo veel als een Maper met de hand grijpen mag.
 Manna, Hemelsch-brood.
 mansueet, tam / mild ende zagt.
 mansuétude, tammigheid / mildheid / ende zagtheid.
 maxime, grootste / meeste.
 M E.
 Memoreren, brengen in gedagtenisse / vertellen / verhalen.
 memoratie, een vertellinge / verhalinge.
 memoratif, dat verteld / ofte verhaald mag worden.
 mediteren, overdenken / overleggen / neerstelijk oefenen / ofte peynzen.
 meditatie, een oeffeninge / hoop-bereydinge / overdenkinge.
 meditatif, overdenkende / overpeynzende.
 medieren, middelen.

mediatie, mediteyt, een middelinge / middelmatigheid.
 mediateur, een Middelaar.
 mensureren, meeten.
 mesure, Mate.
 mendiceren, bidden / eyffen / Brood bedelen.
 mendiciteyt, Bedelerye / Brood-biddinge / armoede / of gebrekkelijkheid.
 mendicant, een Brood-bidder / een Bedelaar.
 medioreren, een ding verbeteren.
 melioratie, een verbeteringe van een ding.
 memorie, een gedagtenis of onthoudinge.
 memorial, dat men gedenken mag.
 mentie, een gedenkinge / meldinge / vermaninge.
 memorable, dat wel te bedenken is.
 medicin, een gezondmaaker of heelder.
 medicine, de Konste om te meesteren / en meesteringe / of heelinge.
 medicinal, een ding dat goed om te genezen is / heylzaam.
 medicament, een meesterpe.
 melancoliec, een Ziekte / zwartigheid die komt van zwart kwaad Bloed / droefheid

heid of zwaarmoedigheid.
 melancolie, is de geene die de zelve Ziekte heeft / droefvig / ofte zwaarmoedig.
 melodie, een Gezang / een zoet Gezang / wel-luydinge des Gezangs.
 mediane, de Middeler-ader / Lever-ader.
 mediocriteyt, middelmatigheid / of matigheid.
 mediocre, middelmatig / tusschen beyden.
 menstrue, de Maan-stonde.
 menstrueus, een die de Maan-stonden heeft.
 medulle, 't Mergh in de Beenen en hout.
 metal, alderley Koper.
 meridie, Middag.
 meridiaan, van den Middag.
 mechanie, een Handwerker.
 mercenaire, een Daglooner / een Huurling die om loon diend.
 mercature, Kooptmanschap / handelinge of hanteeringe met koopen en verkoopen.
 Mercurius, de God der spraken en Kooptmanschappen.
 Item, een Sterre.
 membre, een lid of deel des Lijfs / ook een deel van elken ding.
 menbroos, dat alzulke leden heeft.

Militeren, oeffenen / repzen / dienen om Soldye / Oorlogers militie, een Strijd / Krijg.
 mitigeren, verzoeten / milderen / of zagt maken.
 mitigatie, een verzoetinge / verzagtinge.
 mitreren, ymands Bisschops-hoed of Hupbe op 't Hoofd zetten.
 mitre, een Bisschops-hoed of Hupbe / een Myter.
 miserie, elendigheid / katybigheid.
 miserable, klaaglijk / jammerlijk / katybig.
 miserabelic, jammerlijkheid of klagelijkheid.
 misericordie, barmhertigheid / jammer / medelijden.
 misericordelic, barmhertiglijk / medelydelijk.
 miserie, een medelijden of ontferminge.
 minueren, minder / ofte klepnder maken.
 minute, een ding dat minder ofte klepnder gemaakt is. Metaph. Een kiladde van een Geschrift.
 minister, een dienaar / helper.
 ministerie, een dienst / ofte helpinge.
 ministreren, dienen / behulpig wezen.
 missaal, Mis-boek.

missive, een Zend-brief.
 migreren, gaan pwers woenen / verhuizen / ofte gaan met alle de hade aan een ander plaatze / om daar te blyuen.
 miracule, een wonder zeldzaam ding / daar men af verwonderd / een wonderlyk werk.
 miraculoos, een wonderlyk ding / of verwonderensweerdig.
 mirable, wonderlyk / of zeldzaam.
 mirabiliteyt, verwonderinge.
 Minerve, de Dogter van Jupiter, alias, Pallas / een Godinne der Konstien en der Wysheyt / Winster des Wevens / ende konstig Werks.

M O.

Monolien, Hals-banden / cieraad des Hals / als Goude Ketenen en Herkanten.
 mortificeren, dooden / of doodagtig maken / of doen versterben.
 mortificatie, een doodinge / verstervinge.
 mortel, doodelyk / of sterffelyk.
 mortaliteit, sterffelykheyt.
 molesteren, bezwaren / belasten / onlustig maken /

bekommeren of kwellen.
 molestie, lastigheyt / verdriet / bekommeringe / kwellinge.
 molest, onrust / kwellend.
 mollieren, mollificeren, verzagten of stillen.
 mollitie, zagtheyt / ofte traagheyt.
 mode, een maate / manier.
 modellie, zedigheyt / matigheyt / manierlykheyt.
 Metaph. ootmoedig.
 modereren, matigen / gelijk maken / leypden / houden in maate / bestieren.
 moderatie, een middelinge / een gelijkmakinge. Item, bestieringe / manierlykheyt.
 morigereren, gehoorzaam wezen / volgen een anderen.
 moraliseren, zedig / manierlyk maken / of eenen wijzen zin uyt leggen.
 moral, zedig / manierlyk / ofte dat tot der manierlykheyt behoord.
 Mœcenas, liefhebber der Geleerdheyt.
 moroos, epgenzinnig / kwellig / gemelyk.
 morositeyt, epgenzinnlykheyt / gemelykheyt.
 moveren, bewegen / aanstooten / bedroeven of treuren.
 Metaph. verwekken.

motie, een beweginge / of treuringe.
 motif, een meeninge / ofte beweegreden.
 mobile, beweeglyk / roerlyk.
 mobiliteyt, beweeglykheyt.
 monster, een Zeldzaam / onnenschelyk / ongewoonlyk of wonder ding.
 monstreren, wijzen ofte onderrigten.
 moment, een klepne verandering / een ygelijk klepnding / of kleynen tyd / of oogendlyk.
 momentaen, vergankelyk / wankelbaar / ofte veranderlyk.
 monopolio, een eenige verkoopinge / koopinge die een alleen doet / of verkoopt.
 moderne, den tyd van nu.
 monasterie, een klooster / een Wooninge / of Woestijne.
 monarche, een eenige Heere / een Koning / of een die alleen Heere of Overste is.
 monarchie, een eenige Heerschappye / die ymand alleen bestierd.
 moncet, de Munt.
 morderen, blyten. Metaph. lasteren / agterklappen.
 moduleren, zingen / meeten.
 module, de luydinge ofte Wijze des Gezangs.

Munderen, Mundificieren, repnigen of zuiveren.
 munditie, zuiverheyt / repnigheyt.
 mundain, dat tot de Waereld behoord / Waerelds.
 murmureren, dypffchen / drommelen / mozzren / knozren.
 murmuratie, dypffchinge / drommelinge / mozzringe / of knozringe.
 murmurateur, een drommelelaar / of mozzrer.
 muteren, veranderen / wisselen.
 mutatie, een veranderinge.
 mutable, veranderlyk.
 mutieren, schzoepen / knozten / ofte besnyden.
 mutilatie, een schzoepinge / minderinge of besnydinge.
 munieren, bewaren / beschermen / bezetten / ende bevestigen.
 muniment, munitie, een bewaringe / vastigheyt / Boldwerk / of gereedschapp van Oorlog.
 musicque, des Zangerskonst.
 musicin, een Zanger / of een die in de Zang geleerd is.
 municiepien, ymand zyn Stads regt geben.
 munificentie, een bygebelijck

lijkheid / mildheid.

municipie, een pgeelyk Stad
of Dlek die haar eygen Regt
of Stads-regt heeft.municipal, dat tot de Stad
behoord.munereren, schenken / be-
giffigen.muscule, de Mups aan de
leden.multipliceren, menigbuldig
maken.multiplicatie, een menig-
buldigheid.

multitude, een menigte.

mulcte, een opgelegde straf/
die te betalen is met Geld /
of met Goed.

mulcteren, straffen.

multiplicelic, menigbuldig-
lyk.

M Y.

Mysterie, een verborgent-
heid / heymelykheid / ver-
holentheid.mystic, dat een heymelyke
beduydinge heeft.

N A.

Navigeren, baren te Scheep.
navigatie, een Schipvarin-
ge.navigable, daar met Sche-
pen gebaren mag worden.naufragieren, Schip-breuk
lijden.

narreren, zeggen / vertellen.

narratie, een vertellinge /
een verhaal.nature, eppenschap / kragt
of geboorte.

natural, natuurlyk.

naturalic, geboortelyk / ep-
gentlyk / natuurlyk.natie, een Volk dat in een
Land gebooren is / of me-
nigte van Volk in een Land.

nativiteyt, een geboorte.

natif, geboortig.

nausie, een onlust of walg.

N E.

Negeren, lochenen / wep-
geren / ontzeggen / ontken-
nen.negatie, een loocheninge /
wepgeringe.negatif, leugenagtig / wep-
geragtig / ofte dat men ver-
loochent.negocieren, Handelen / doen
Koopmanschap.negotiateur, een Handelaar
of Koopman.negotie, een Werk / bood-
schap / onrust / bewind / of-
te beschiktheid.necessiteyt, noodzakelyk-
heid of dwingende nood.

necessaire, noodzakelyk.

neutre, geen van twee / nog
die / nog deze.neutral, dat 'er twee geen
is /is / nog met d'een nog met
d'ander.necromantie, een waarzeg-
ginge upt 't aanzien der
Dooden.

nexeren, knoopen diktwyls.

nerf, een Span-ader / Ze-
nuwe / of Blas-ader.nerveus, Aderagtig / vol
Aderen / Zenuagtig. Met.
sterk.negligent, ontheetfig / on-
agtzaam / vergeetentlyk of
zorgeloos.negligeren, vergeeten / ver-
agten / versnaden / ofte ver-
zupmen.negligentie, vergeetelyk-
heid / traagheid / luyheid /
zorgeloosheid / onagzaam-
heid / en verzuin.nequitie, schalkheid / of
boosheid.

N I.

Nigromantie, een Zwarte-
konst.nihilipenderen, kleyn agten
of niet.

N O.

Noteren, merken / nentien
waar / tekenen / schelden /
schepden.

note, een teken / merk.

notule, een tekenje / een
merkshien.notable, bekentelyk / ligt-
kennig / treffelyk.notaire, een Optekenaar /
Schryver / Beaintschryver.noticie, kennisse / vziend-
schap.

notoir, dat kennelyk is.

notificeren, maken bekend.

noble, bekend / beroemd /
vermaard / uptnemende /
kostelyk of edel.nobilitieyt, weerdigheid /
edelheid / kostelykheid.nobiliteren, edel maken /
bekend of rugtbaar.

nomineren, noemen.

nominatie, een noeminge.

nominatif, noemende.

noceren, schaden / of doen
schade.nocument, een schade / of
agterdeel.nocent, een schadelijk
kwaaddoender.

novieteyt, nieuwoheid.

novitie, dat eerst nieuw be-
reyd / gekogt of aangeno-
men is / ofte een nieuwo-
ling.noveren, maken nieuwo / of
veranderen.

none, negenste.

noval, een nieuwo Wiker of
Bzaakveld / 't welk men
maar het eenne Jaar om het
ander zayd.

N U.

Nüncieren, verkondigen /
geben te kennen / of laten
weeten.

nutriceren, opvoeden.

nutricatie, een opvoedinge.

nutriteur, een Doeder / of

een die kinderen op voed.

nutrice, een Doedster.

nutriment, Doedzel of spijsze.

nutriren, voeden of gene-

ren de Jonge Dugten op.

nulliteyt, een ding dat in

geenderlyke manieren tet is /

ofte een gantsche niethepd.

nugæ, onnut / ydel-gelap /

of beuzelingen.

nugatoiria, um. beuzelag-

tig / of onnut.

nugateur, een onnut / ydel

klapper.

nugeren, zeggen / of doen

onnutte / ydele dingen /

maaren / bootzen of klug-

ten.

nuditeyt, bloothepd / naakt-

hepd / zimpelhepd / of ar-

moede.

nuderen, maken bloot /

naakt / ontkleeden / beroo-

ven.

numeratie, een tellinge.

N Y.

Nymphe, een Byvd / een

Water-godinne / of alle

Hardze Godinnen.

Obedieren, onderdanig / of
gehoozzaam wezen.

obedient, onderdanig / ge-
hoozzaam.

obedientie, gehoozzaam-
hepd / onderdanighepd.

obilusqueren, bym ma-
ken / of verdonkeren.

obvieren, tegen gaan / ont-
moeten.

obscureren, verdonkeren.

obscur, donker / verbor-

gen / onverstandelijt / on-

edel / of slegt.

obscuriteyt, donkerhepd /

onverstandighepd / onedel-

hepd.

objurgeren, bekypen / straf-

fen met woorden.

objurgatie, een bekypinge.

oblecteren, belustigen / of

vermaaken.

oblectatie, oblectament, een

belustinge / vermaakinge.

obtereren, wyppen / stoo-

ten / ofte slaan in stukken

gantschelijt.

obderen, vooz doen / ofte

sluypen.

oblatreren, tegen baffen /

tegen spreken / bekypen /

ofte versnauwen.

observeren, waer nemen /

wel merken / wel bewaren /

onderhouden / ofte gade

slaan.

obser-

observatif, een die waer
neemt / wel merkt / wel be-

waard / ofte onderhoud.

observatie, een optekeninge /

waarneminge / ofte onder-

houdinge.

observable, dat geëerd / ofte

in cere gehouden word.

obambuleren, gaan wande-

len.

obtinieren, houden / behou-

den / verkrygen / winnen.

obstineren, vast ofte stijf

maken / hardnektig en kre-

gel zijn.

obtinat, kregel / hardnekt-

lig.

obstinatie, een hardnektig-

hepd / stijfhepd / strakhepd /

sterkhepd des Hertzen.

obstiteren, tegen staan.

objicieren, vooz houden /

tegen werpen.

objectie, een voozhoudin-

ge / verantwoozdinge / daar

men tegen zeggen mag.

object, een voozwerp.

obduceren, overtrekken /

bedekken.

obluqueren, zeggen / tegen-

spreeken / lasteren / klappen

agter de rug / of schelden.

obvenieren, geschieden / toe

komen / of gebeuren.

obvolveren, omwinden.

obrueren, overballen / be-

dekken / of neder drukken.

oblatie, een willige gabe en
offerhande.

obstreperen, tegen staan /

verhinderen.

obstieren, staan tegen / ver-

hinderen / beletten.

obstacle, een tegenstanin-

ge / verhinderinge / belet-

zel.

obtegeren, bedekken ober al.

obtruderen, opdringen met

geweld / ofte tegen stooten.

obdureren, hard maken /

wezen geduurig.

obliden, belegeren / ofte

wagten met bedrog / ofte

lagen leggen.

obsidie, belegeringe.

oblitereren, wyt doen / ver-

donkeren / of byngen in

vergeetenhepd.

obliden, stooten overal /

verdrukken / dooden.

obligeren, ombinden / ver-

pligten.

obligatie, een verpligtige /

of verbindinge.

oblueteren, stryden / woyste-

len tegen / of tegen zetten.

obmorderen, ombyten.

obnuncieren, verkondigen

iet kwaads / tegen zeggen

of tegen staan.

obnecteren, verbinden ofte

verstrykken.

obsecreren, bidden naarstelijck.
 obsecratie, een naarstelijcke biddinge.
 obliqneren, versegelen.
 obsequeren, wezen gehoozzaam / of gediensfig.
 obsequent, gehoozzaam of gediensfig.
 obsequic, dienstbaarhepd / gehoozzaamhepd.
 obtringeren, verbinden / verstrikken.
 obtureren, gants verzadigen.
 obtesteren, zeer bidden.
 obtingeren, aan roeren.
 obtrecken, trekken dikwils af / wepgeren / agterklappen / schelden.
 obrectateur, een lasteraar / agterklapper.
 obtenderen, voozspannen / tegenhouden / voozhouden.
 obtunderen, slaan wel in stukken. Metaph. maken verdrietig / verzaden / wezen lastig / hot maken.
 obtus, hot slegt.
 obtenebreren, verdonkeren of duyster maken.
 obturberen, verwarren / bewegen / ofte bedzoeben gantschelijck.
 obverteren, tegen keeren.
 obtureren, stoppen / slupten.

obturation, stoppinge / ofte sluptinge.
 obtantie, een tegenstantinge of verhjnderinge.
 obumbrenen, maken een schaduw / ofte bedekken.
 obumbratie, een bedekkinge.
 obtupesceren, maken verlagen.
 obtupescact, een verslaginge.
 obees, dik en vet.
 obesiteit, vethepd / en dikte.
 obtempereren, wezen gehoozzaam / onderdanig.
 obtemperatie, gehoozzaamhepd of onderdanighepd.
 obtemperant, een die gehoozzaam of onderdanig is.
 oblivisceren, vergeeten.
 oblivie, vergeetelijckhepd.
 oblivius, vergeetelijck.

O C.

Occulteren, bedekken / verbergen.
 occultatie, een bedekkinge / verberginge.
 occult, verborgen / heymelijck bedekt.
 occuperen, begripen / innemen / of in hebben. Met. bekommeren.
 occupatie, een aanneminge / bezittinge / bekommeringe.
 ocie,

ocie, ledighepd / stilstantinge van arbepd / ook aanhoudinge en naarstighepd in de Konsten.
 oeieus, ledig / gerust / zeker / vry / onnut / of ydel.
 octave, 't agtste in getal.
 oculair, dat met de oogen zienlijck is.
 occasie, een oorzaak / regte gelegenthepd des tepds.
 occideren, onder gaan / verderben.
 occiseur, een Dood-slager.
 occisie, een Dood-slag.
 occident, 't deel des Hemels daar de Zon onder gaat.
 occidental, dat tegen der Zonnen ondergang / ofte Avond heeft / Westelijck.
 occurreren, tegen loopen. Metaph. in gedagtenisse komen.
 occurs, een ontmoetinge.
 occluderen, beslupten.
 oclusie, een besluptinge.
 occumberen, onderballen / sterben.
 ocean, de groote Zee / die om de Waereld / ofte om de Aarde gaat.

O D.

Odieus, gehaat / ofte dat gehaat word.
 odible, haatelijck / haatensweerdig.

odeur, reuk.
 odoriferens, dat welriekende dingen voozt brenge.
 odoreren, krygen een reuk / ofte rieken.

O F.

Official, een die eenigen dienst bedienen.
 officie, een werk dat ymand toe staat te doen / ofte een dienst en weldaad.
 offereren, bieden / vertoonen.
 offenderen, onvoozsiens binden. Met. verstoeten / aansooten / vragen / vertoonen.
 offendicte, offense, een schadinge / ergernisse / aansootinge / val / strypheling.
 offentie, een overlastinge / kwellinge.
 offenseur, een aansooter / vreesfooder.
 offens, gram gemaakt / vreesfood.
 offirmeren, bebestigen / zeten daar tegen / ofte wel vast maken.
 offirmatie, een bebestinge / tegenzettinge / ofte een wel vastmakinge.
 offringeren, op een ander plaats breen.

O M.

Omitteren, gants verlaten / veragten / over geven / vergeeten.

omissie, een gantsche verla-
tinge / veragtinge / overge-
vinge / vergeetinge.

omineren, nemen een voor-
bediedinge / zeggen of raden
te voeren.

omnipotent, almachtig.

omnipotentie, almachtig-
heyd.

O N.

Onereren, laden / bezwa-
ren / vullen.

oneroos, lastig / of zwaar.

onust, geladen / belast of
gevuuld.

O P.

Opineren, menen / wanen.
opinie, een mening / of
waninge.

opinieus, een niets zeker
houd / die vol waans / of
goetdunkens van zig zelfs
is.

opinable, dat gewaand / ge-
meend / geraden / ofte ge-
agt mag worden.

oppilieren, toe sluyten / of-
te stoppen.

oppilatie, een toefluytinge /
verstoppinge.

oppereren, arbeeyden / wer-
ken of doen naarstighed.

operatie, een arbeeydinge /
werk.

opificie, een werkmakinge /
Handwerk / of Ambagt.

opulent, rijk / ofte welheb-
bende.

opituleren, te hulpe komen /
of bewyzen hulpe.

opulentie, rijkdom.

opteren, begeeren / wenzen /
verkiezen.

optie, een kiezinge / wen-
zinge / of begeeringe.

optatif, begeerig / wen-
schende.

optable, dat begeert ofte
gewenscht word.

opportum, voeglijk / be-
kwaam / of wel gelegen.

opportuniteyt gelegentheyd /
of geschiktheyd.

oppugneren, strijden zeer.

oppleren, maken overal
vol / of vullen gantschelyk.

oppletie, een overal volma-
kinge / of een gantschelyke
vullinge.

oppeteren, sterben / ofte in-
vallen.

opponeren, zetten / tegen-
stellen.

oppositie, een tegenzettin-
ge / of tegenstellinge.

oppositum, dat tegendeel.

opponent, een tegenkan-
ter.

opprimeren, verdrukken /
ondertreden / bezwaren /
overvallen / verkragten.

oppressie, een verdrukkin-
ge /

ge / overtredinge / bezwa-
ringe / overballinge / ver-
kragtinge.

opprobrie, een verwoptinge.

opproberen, werpen voor /
verwypen.

opprobrieus, een die vol
smaats / oneere / schande of
verwits is.

opuscule, een klein Werk
of Werkske.

O R.

Ordineren, bestellen / ofte
beschikken.

ordre, ordinantie, een zet-
tinge / daar elk op zijn
plaats gezet / of gesteld
word / of een beschik.

ordinaire, ordentelyk.

orneren, verciereen / ma-
ken schoon / bereyden / pry-
zen.

ornat, een Cieragie / ofte
bekleedinge.

ornament, een Vercieringe /
een eere.

oreren, bidden / begeeren.

orateur, een welspreekend
Man / een gezond Taal-
man / om iet te bidden ofte
te begeeren / een voorspree-
ker.

oratie, een volkomen re-
den / een lange reden / die
ordentelyk gesteld is / een
Gebed / een verhoog.

oratoire, een plaats daar
men Bid.

oratiuncule, een korte reden
of Gebed.

orient, der Sonne op-gank.

oriental, een plaats die leyd
in der Sonne op-gang.

origine, een oorspronk / of
beginzel.

original, oorspronkelyk /
aanhangende van den oors-
spronk / of aangebooren.

orthographie, een regte
schryvinge.

organe, een Snaren-spel /
een ygelijk handtuyg / daar
men iet mede doet / maakt
of beweegt.

O S.

Ostenderen, bewyzen / of
toonon.

ostenteren, toonen dikwils /
wyzen ofte betoonen niet
roem ofte hovaardye.

ostentateur, een roemier / een
roemzoeker / een pocher.

ostentatie, een roemzoeken-
de tooninge.

osciteren, geentwen. Metap-
lyp wezen / traag of lang-
zaam.

oscitatie, een geruwinge.

osculeren, kussen.

O X.

Oximil, een drank van A-
zijn ende Honing.

Patiferen, aarden na den Vader / ofte doen gelijk de Vader.

patrimonie, die Vaderlijke Erbe / 't agtergelaten Goed van den Vader.

patroon, een beschermer / die eenen minderen ofte zwakkeren beschermt / vooz staat / of die vooz 't siegt een beschermt / en 't woord doet.

patrocineren, beschermen / voozspreken.

patrocine, bescherminge.

pandecte, een Boek dat alderley dingen in 't gemeen begrijpt / of in houd.

patibuleren, kwellen / ofte lijden aan doen / op hangen.

partieren, deelen.

partitie, een deeling / als 't geheel in stukken gedeeld word.

passie, lijdinge / beweginge.

patientie, lijdzaamhepd.

patient, een lyder / lijdzaam / of die lepd.

patieren, lijden.

passif, dat een beweginge / of lijden te hemmen geeft.

patientelic, lijdzaamlijk.

papver, een Rietstronk in Egypten / daar men op geschreven heeft / waar af 't nog vooz Papier genomen werd.

pacificeren, te vrede stellen. pacificatie, een vrede ofte vepsimakinge.

pacificateur, een vepsimaker.

parabel, een gelijknisse.

part, een deel.

participeren, maken deelagtig / of mede deelen.

participant, mede deelagtig.

participatie, een mede-deelinge.

particulair, stukkelijk / deellijk / byzonder.

particulatie, stukkelijk / of met stukken.

partial, tweedzagtig / twiszig.

partialiteyt, tweedzagtighepd / twistighepd.

patriarche, een Eerts / ofte Overste Vader.

paralyfie, lamnighepd / geraakthepd des Lighaams.

paralytic, lam / geslagen / geraakt.

paranneren, leven 't gants Jaars.

pallieren, ymand een Mantel aan doen / ofte omhangen. Metaph. bedriegen.

palliatie, een aandoeninge des Mantels / of omhanginge. Metaph. bedrog.

pastoor, een Herder.

pasto-

pastoral, dat tot den Herder behoord.

parvipenderen, agten kleyn of niets.

patent, open.

papaal, 't geen dat 't Pausdom aan gaat.

papist, een die goed Paus is.

pareren, verscheppen / woorden gezien / of wezen gehoozzaam.

pareren, as, bereyden / krygen / onderstaan.

paroxifime, een verwekkinge / terginge / beweginge.

parviteyt, kleynighepd.

pauperie, pauperieteyt, armoede.

paupereren, arm maken.

pas, een schrede / een maate van vijf Doeten / ofte twee treden.

paucieteyt, wepnighepd.

pauseren, rusten / of staan stille.

pause, een ophoudinge / rustinge.

paradis, een Lust-hof / een geplanten Hof.

paviment, een Bloer / een Zolder die geplaveyt is.

pavimenteren, maken leem strijken / bezetten / maken met leem.

parcimonie, parciteyt, matighepd / spatighepd.

paleus, een Koninkshuyg / of Hol.

palme, een blakke Hand.

palatium, een Koninkshof.

pannoos, verscheurd / met gelapte verscheurde en kwaade Kleedren gekleed.

papaver, Slaap-kruyd.

parasit, een Pluym-strijker / Supt-dienaar / Tafel-dienaar / Telhooz-lekker.

parasiteren, pluym-strijken.

P E.

Pervers, verkeerd. Metaph. kwaad ende boos.

perverseiteyt, verkeerdhepd / booshepd.

perverteren, verkeeren in kwaadhepd / ende booshepd.

perspective, een doozigt / of konst daar van.

pecceren, zondigen / misdoen / of doen onregt.

peccateur, een Zondaar.

peccatrice, een Zondares.

perpurgeren, repnigen / volkomelijk.

peniteren, berouw hebben / of leedwezen.

penitentie, berouw of leedwezen.

penetreren, dooz dzingen / heel in gaan.

penetrable, doozdringing / dat dooz dzingt / dooz gaat / dooz gedzonken word.

G 5

pe-

penurie, gebrek / armoede.
 peregrineren, gaan in een
 vreemd Land / gaan over
 het Veld / ofte wezen vreemd
 in een vreemd Land.
 peregrinatie, buyten Lands-
 wooninge / of reys.
 poene, een verbeurte / straf-
 fe.
 perditie, een verderffnisse /
 verlies.
 persone, een hernuftig
 Beeld / een gemaakt Aan-
 gezigt / of Momaangezigt.
 personeel, dat een ygelijk
 Mensch eygentlijk aan
 gaat.
 personeren, luyden gant-
 schelyk.
 pest, pestilentie, een geme-
 ne feynjige plagen / verderf-
 fenisse of schade.
 pestilentieus, schadelijk / se-
 nijnig.
 pericliteren, slaan in een
 zorge / proeve of verzoek.
 pericle, proebinge / verzoek /
 zorge of last / gebaar.
 pejoreren, verargeren.
 pejoratie, een verarginge.
 penderen, hangen.
 penteren, betalen / wegen /
 agten.
 pertenteren, verzoeken.
 pensie, Huur-geld van een
 gehuurd Huys of Wiker.

pensionaire, een die Huur
 geeft / een Dagter.
 perpenderen, oberleggen wel.
 perpendicle, rigtloot der
 Werkmeefters.
 perpendiculair, snoers / ofte
 draatsregts.
 petulant, dertel / moetwil-
 lig / stout / ongemantert.
 petulantie, dertelheyd / of
 moetwilligheyd.
 petulantelic, dertelyk / stou-
 telyk / ende onmanierlyk.
 perforeren, doorbooren / of
 doorgraben.
 perforatie, een doorboorin-
 ge of doorgrabinge.
 pectoral, een Borst-doek /
 of Borst-lap.
 pellicule, een Velleken.
 pernicie, een doodelyke scha-
 de / de dood ofte verderf.
 pernicious, doodelyk / scha-
 delijk tot 't verderf.
 perplex, duyster / verbaard /
 dwyffelagtig / verschrikt /
 verward.
 percuteren, slaan.
 percussie, een slanginge.
 petitie, een begeeringe of
 bede.
 peragreren, doorgaan / of
 doorreysen.
 percuncteren, vragen / ver-
 nemen.
 pedagoge, een die Leer-
 kin-

kinders heeft / ofte een
 Kinder-onderwyzer.
 paedagogie, een plaatze daar
 woonagtig is een die Leer-
 kinderen heeft.
 perderen, verliezen / ofte
 verderben.
 perditie, een verderffnisse
 of verlies.
 permisceren, zeer of wel
 mengen.
 permissie, toegebinge / toe-
 eyginge.
 permiteren, vergunnen / toe-
 geben / toe laten / ofte be-
 velen.
 permissie, een toegebinge /
 toelating.
 perambuleren, overwande-
 len.
 perflueren, doorblieden.
 pertineren, vastelyk hou-
 den / of toebehooren.
 pertinentie, een vaste be-
 houdinge.
 pertinent, behoorlyk.
 persisteren, voldueren.
 perficeren, volmaken / of
 voleynden.
 perfectie, volkomenheyd /
 volmaaktheyd.
 perfect, volkomen of vol-
 maakt.
 perduceren, leyden tot aan
 het eynde.
 perscriberen, schryben gants
 upt.

perscriptie, een gantsche
 uptschrybinge.
 perpelleren, bewegen / dyp-
 ven gantschelyk / ofte be-
 dwingen.
 percenteren, boozien / waar-
 deeren wel / of vertellen.
 percupieren, zeer begeeren.
 percipieren, ontfangen / wel
 verstaan / begrypen.
 perhiberen, zeggen.
 perhibitie, een zegginge.
 perceptie, een ontfanginge.
 perfereren, lijden / verdra-
 gen tot den eynde toe.
 perstringeren, zeer ruyffchen.
 persteren, volharden.
 percoqueren, hooeken / ver-
 duwen wel ende volkome-
 lyk.
 persieren, doorblazen / vol-
 eynden.
 perdoceren, leeren wel /
 volkomelyk.
 perdureren, volharden tot
 aan 't eynde.
 persuaderen, wijs maken.
 persuasie, een wijsmakinge
 / ofte een zekere mee-
 ninge / die wy vooz goed
 houden.
 perimeren, dooden.
 peremtoir, doodelyk. Met
 doenelyk te niet.
 peremptoir, edict, 't laat-
 ste Gebod van den Key-
 ser /

ter / dat den twist / of den handel voleynd / daar elke Partje mede te vrede moet zijn.
 perfugeren, overloopen.
 perfugie, een vlugt tot den Wyand / een overloopinge.
 perfunderen, doozgieten / begieten.
 perfusie, een doozgietinge.
 perfriceren, wel kranwen.
 perfidie, trouwlooshepd / Eedbrekinge / wantrouwighepd.
 perfringeren, doozbrecken.
 perpetrereren, volbrengen / 't geen dat onbehoorzlyk is / of bedryben.
 perlusteren, doozzien / wel bezien.
 pejereren / valsch zweeren / den Eed-brecken.
 perjurius, Meyn-eedig / Eed-breking.
 perjurie, een Meyn-eed / Eed-brekinge / een valschen Eed.
 perlegeren, doozlezen / gantsch uytgelezen.
 permuteren, verwisselen / mangelen.
 permutatie, een mangelinge / ofte verwisselinge.
 permoveren, zeer bewegen.
 pernegeren, zeer loochenen.
 pernosceren, volkomelijck

bekennen / of wel verstaan.
 peroreren, uytspreeken / beslupten de reden.
 peroratie, 't beslupt der reden / daar in men alle vooz- zeyde dingen kortelijck verhaald / en tot goedwillighepd beweegt.
 parqueren, geheelijck zoeken.
 pergeren, gaan ofte vooz- gaan.
 perumperen, doozbrecken.
 persequeren, volgen gestadelijck na / vervolgen.
 persecutie, een vervolginge.
 persecuteur, een gestadige navolger / een verfolger.
 perculiair, dat tot ons eygen getwin behoord / ook een eygen of zonderlijck vooznemen.
 perculiaerlic, byzonderlijck.
 persolveren, betalen / gantsch ontsaan.
 perstringeren, ymand heke- len / bestraffen.
 persevereren, volduuren / gestadig blyben.
 perseverantie, een volduuringe / gestadighepd.
 perseverant, volhardend / volstandig.
 perspicieren, doozzien / kennen.
 perspiculiteyt, klaarhepd / lig-

ligtelijckhepd / doozzienlijckhepd.
 personeren, doozklinken.
 perscrutereren, doozzoeken / naarstelijck proeben.
 perscrutatie, een doozzoekinge / proebing.
 perturberen, verwarren / gantsch bedzoeden / beroeren.
 perturbatie, een beweginge / bedzoevinge / beroerte.
 pertraheren, volkomelijck trekken.
 pertenderen, gantschelijck strekken.
 pertunderen, slaan geheel aan stukken.
 pertuis, een ding dat aan stukken is / dat lekt.
 perviligeren, zeer naarstig wezen.
 pervasteren, verstooren / gantschelijck verderven / be- roeden / woest maken.
 pervideren, gantschelijck zien.
 pervestigeren, zoeken naarstig / vinden dooz 't zoeken.
 pernocteren, vernagten.
 pertinax, verhard / kregel / hardnekkig.
 pertinacie, verhardhepd / kregelhepd / hartnekkighepd.

P. H.

Philosopheren, doen naar-

stighepd in de Konst der Wyshepd.
 Philosoph, een bevinnaar der Wyshepd.
 phisicus, een Natuurken- der.
 philosophie, begeerte / naarstighepd / bevinninge der Wyshepd.
 physiognomie, de ingeboo- ren gestalte of gedaante / daar de Mensch gekend word uyt 't gezigt.
 phantatie, een inbeeldinge.
 phantastie, inbeeldende of een die van zynen zin is.
 phantasia, een gezigte / of verscheppinge in den Droom of slaape. Metaph. een Geest.
 phrenesie, zottighepd / onzin- nighepd / dolhepd of razer- npe.
 phrisic, die de Teering heeft.
 piraet, een Zee-rover.
 pitiffieren, dynken een wey- nig om te proeben / of proe- ven den Dank / of zippen.
 pieteyt, Godsbreze / Gods- eeringe / en liefde tegen al- len die men behoord lief te hebben.
 pingeren, Schilderen / malen.
 picture, Schilderpe.
 pinnacle, de top / of bovenste van elk Gebouw / de Haan of

of Daantje.

P L.

Planeet, een Sterre.
pleuritis, een Ziekte van
weedom in de zepde.
ploreren, weenen.
plumbe, een plaats die met
Loot beleyd is.
plant, 't hol of zole / of on-
derste-deel des Voets.
plante, een spruyte / of een
scheute van Boomen of
krupden.
plafmeren, 'et scheppen van
weeke Warde.
plafmateur, een Schepper.
Plenair, volkomen.
plenitude, een volkomen-
hepd.

P O.

Pondereren, wegen / ober-
wegen / schatten.
ponderateur, een Weger /
Schatter.
pondeteus, zwaat / gewig-
tig.
populair, dat 't Volk toe-
behoord of aangenaam is /
een Medeborger / slegt of
gemeen.
populariteyt, vriendelijk-
hepd / of gemeenzaamhepd.
populeus, Volkrijk.
populeren, verstooren / ver-
nielen / bederven / of beroo-
ven.

populatie, een verstooringe /
of vernielinge.
postuleren, begeeren / eys-
schen / willen en bidden.
postulatie, een eysschinge /
of begeeringe.
postulant, een eysscher / of
begeerder.
portie, een deel / of stuk.
poëet, een Deers-digter.
poësie, een Deers-digtinge.
possible, mogelijk.
possibilitteyt, mogelijkhed.
postille, een letterlijke uyt-
legginge / ofte verklarin-
ge.
postilleren, na den letter
uyt leggen / verklaren.
postliminie, dat uyt vzeem-
de handen wederom in onze
magt komt.
potens, magtig.
potestat, een die geweld of
magt heeft.
potesteyt, potentat, geweld/
vermogen / magt.
potentia, magtighepd / ge-
weld.
postponeren, na / of agter
stellen.
postpositie, een na / of agter-
stellinge.
pontificat, de dienst des
Oversten Priesters.
pontifical, dat den hoog-
sten

sten Oversten Priester toe-
behoord.
pompe, een zake met staat
en Heerlijkhed.
pompeus, pragtig / moe-
dig.
politie, een gemeen Stads-
regt / een maniere of inzet-
tinge van leven.
posteriteyt, de nakomelin-
gen / die na ons komen zul-
len.
poneren, zetten / stellen /
uytregten.
positie, een zettinge / stel-
linge.
politif, zettelijk / dat also
gezet is.
pollueren, beplekken / on-
vry maken.
pollurie, een beplekkinge.
postputeren, kleyn agten /
agter aan zetten.
possideren, bezitten / onder
hem hebben.
possessie, een bezittinge.
possessif, een bezittelijk.
possesseur, een bezitter.
porrigeren, uyt strekken /
geven / bieden / langten.
portenderen, bedieden / aan-
wyzzen te voeren.
polieren, beschaben / bestee-
ken / maken effen / glad / of
vercierren.
politio, een ernstige vercie-

ringe / uytstrijkinge / of
straymakinge.
porteren, dragen / brengen.
porteur, een Baarman /
oberboerder / een die 't
Baar-geld of de Schip-toi
vergaderd.
porte, een Deur / een Poozt.
portable, dragelijk / dat ge-
dragen mag worden.
portatif, Idem.

P R.

Præstoleren, wagten / ge-
hoorzaam wezen.
præcingeren, gozden / op-
schorten of ombangen.
præcinct, opgeschorst.
profapie, de Stam ofte af-
komst des Geslagts.
principat, een Vorstendom.
precceren, bidden / begeeren /
wenschen.
precatie, een biddinge / of
Gebed.
proberen, proeben / pry-
zen / zeer bewaaren / be-
wyzzen vast en zeker / doen
blyken.
probatie, een proebinge /
bewaaringe / bewyzinge / een
blykinge.
probable, beweertelijk / dat
een aanzien der waarhepd
heeft / blykelyk.
probiteyt, goedhepd / eer-
zaamhepd / vroomhepd.

præ-

præminentie, een te bobenganginge.
 præfenteren, maken tegenwoozdig / schenken / bieden.
 present, tegenwoozdig / gifte.
 præsentie, tegenwoozdighepd.
 presentialic, tegenwoozdiglijk.
 prognosticeren, voozweeten / vooztekenen.
 prognosticatie, vooztekeninge / voozweetenhepd.
 prognosticateur, een voozweeter of kender.
 propaleren, openbaaren.
 propalatie, een openbaringe.
 priveren, afnemen / berooven.
 privatie, een beneminge / beroovinge.
 privat, uptgenomen / epgen / byzonder.
 priviligeren, pmand geben een zonderling regt / ofte voozdeel.
 privilegie, een byzonder regt / een voozregt.
 præpondereren, te vooren wegen / zwaarder wezen.
 prolongeren, verlengen.
 prolongatie, een waringe / verlenginge.

prospereren, voozspoed / geluk hebben.
 prosperiteyt, voozspoed / of geluk.
 practiseren, een handelinge doen / oeffeninge.
 practike, een handelinge / oeffeninge.
 proportie, een vergelijkinge / gelijkmatighepd.
 proportioneren, vergelijken / gelijk maken.
 principie, een begintzel / ofte eerste. Metaph. een oozzake.
 principal, dat den Voosten toe behoord / of uptnemelijk.
 pruiue, de Kijm / of Kijp.
 pruinoos, Kijmagtig.
 prior, d'Overste naast den eersten.
 propheet, een Voozzegger / een Uptlegger / een Verkondiger van Godts wil.
 prophetesse, een Voozzegster / een Uptlegster / of Verkondigster van Godts wil.
 prophetie, een Voozzegginge / verkondinge / of uptlegginge des Wille Godts.
 propheteren, verkondigen / of zeggen te vooren.
 precieus, kostelijk of duur.
 prophaneren, ontwpen / of verontreynigen.
 prophaan, 't geen dat ontwijd /

wijsd / of onreyn is.
 præfagieren, verstaan / of merken te vooren / waarzegggen.
 præfagie, een verstand / of merkinge van te vooren.
 propineren, voozbyngen / byngen ofte geben.
 profiscieren, gaan of reypen.
 profectie, een vaard / of reypze.
 prævaticeren, obertreden tegen regt en reden.
 prævaricatie, een obertredinge.
 præterieren, gaan voozby / of overzien.
 provintie, een Landschap / of Heerlijkhepd met Oozlog gewonnen. byuten onze Landen / in welchen van ons een Heer of Voogd gezonden werd.
 provincial, een Onderdaan upt die Voogdye / of een Overste van een Land.
 præcipiteren, stepl af werpe.
 præcipitatie, een werpinge steplink van boven af.
 præcipitantelic, haastelijk.
 proverbe, een spraak / of een gemeen woord / of zeggen.
 prebende, een gabe / ofte een bewijs.
 prompt, bereypt / of wakker om set te doen.

promptitude, een bereyde neppginge / of goede wille / wakkerhepd / vaardighepd.
 promptuaire, een Spijskammer of Kelder.
 promptelic, wakkerlijk / of rasselijk.
 præludie, 't voozstel / ofte voozgezang vooz 't regte begintzel des Speels / of des Lieds.
 præpareren, bereyden te vooren.
 præparatie, een voozbereydinge.
 propitieren, verzoenen / of maken gunstig.
 propitius, genadig of gunstig. Metaph. bekwaam.
 propitiatie, een verzoeninge / bydemakinge.
 propitiateur, een verzoender / bydemaker of pepsmaker.
 proditable, verzoenlijk / dat tot 't verzoenen behoord / of dat ligt verzoend werd.
 propitiatoire, een plaats daar men verzoend.
 propriétaire, een epgenaak.
 proprie, epgen.
 proprieteyt, epgenschap.
 præteririe, voozbyganinge.
 prose, een reden / die niet in een zeker maate begrepen is.

præpeteren, te vooren be-
geeren.
procluf, genepgt / helagtig /
ligt.
proponeren, boozzetten / of
boozstellen.
præpooft, een Oberfte / ofte
boozgezette.
præpositie, een boozzettin-
ge / of boozstellinge.
præponeren, hoger houden.
propooft, 't booznemen des
Herten.
propositie, een boozhou-
dinge / waar af dat wy
fpreken willen / of een
boozftel.
prefferen, drukken / of du-
wen dikwils.
pressure, een duwinge / ofte
benaudwinge.
protereren, treden ontftuk-
ken.
proderen, komen te booz-
fchepn of uptslypen / of ge-
ben te keimen / of verra-
den.
proditie, een verraderpe.
proclameren, uyt roepen /
kond maken / boozt roepen.
proclamatie, een uytroepin-
ge of booztroepinge.
proclamateur, een uytroe-
per / of booztroeper.
præterflueren, bloeyen booz-
fp.

prolueren, wel waffen / zeer
fpoelen / of vergieten.
proluvie, een uytgegooten
vuylichhepd / onzuyberhepd.
Metaph. verkwiftinge.
præmitteren, boozzenden.
prætermitteren, laten onder
wegen / gaan boozfp of ver-
zupmen.
promitteren, belooben / be-
toonnen.
promiffie, een belofte.
progredieren, booztgaan /
of booztvaren.
progressie, een booztgang /
of toeneminge.
prætergredieren, gaan booz-
fp of overtreden.
præcordien, de ingewan-
den.
præambule, een boozgaan-
de ding.
prorogeren, verlengen / uyt-
stellen.
prorogatie, een verlengin-
ge / uytftellinge.
prærogeren, boozkomen
met bidden / of boozzetten.
prærogatif, een boozftellin-
ge / te bobenganinge / of
boozdeel.
præfigeren, boozfteeken / of
hegten. Metaph. dag be-
fchepden.
præfix, boozgefteeken / ge-
zet / of befchepden.

præ-

præterflueren, boozfp bloef-
fen.
proflueren, uytbloeyen / of
berre bloeyen.
profluvie, een uytbloeyinge.
profligeren, berjagen / ber-
dypen / neder slaan.
præficeren, ymand tot een
Oberfte maken / of booz-
ftander.
præfect, een Oberfte of
Doogd.
projicieren, booz uyt wer-
pen.
projecten, boozfchutzelten of
Boozdaken aan de Hupzen /
Lupfels.
proloqueren, een boozfpraak
doen / of uytffpreken.
proloquie, een boozfpraak /
uytffprekinge.
produceren, booztbzengen /
berlengen. Metaph. getuy-
gen leyden.
productie, een verlenginge /
een leydinge der getuygen.
prohiberen, weg dypen /
hinderen / verbieden.
prohibitie, een verbiedinge
of berhinderinge.
prævenieren, booz komen /
berraffchen.
præventie, een boozkomin-
ge / berraffchinge.
provenieren, booz komen /
of uyt ffpruyten.

provent, een Jaarlyks ge-
was / of Jaarlykze inkomft
van Dugten.
præfcriberen, boozfchypben
of een Wet geben.
prescriptie, een boozfchyp-
bing / of gebing des Wets.
profciberen, beplen / ber-
zenden / beragten. Metaph.
bannen.
profcryptie, een beplinge /
berzendinge / beragtinge of
banning.
prodigeren, doozbzengen /
verdoen / of berkwiften.
prodige, een verdoener /
berkwifter.
prodigaliteyt, een verdoen-
lijkhepd / onnutte kosten /
of berkwiftinge.
præroderen, te vooren kna-
gen / of weder af kna-
gen.
prædicieren, pypzen / ber-
kondigen / kond maken /
booz leggen.
prædicatie, een berkondin-
ge of pypzinge / boozzeg-
ginge.
prædicateur, een berkondi-
ger / boozzegger.
prædicament, dat van veel
gezepd mag worden.
procureren, zorgen booz een
ander / beneerffigen ofte be-
zorgen.

H 2

pro-

procurateur, een die voor een anders Goed zorgen of bestieren moet / gelijk de **Wombouws** of **Kentmeesters** doen / een **Bezooger**.
 procuratie, een bezogginge.
 procuratoir, dat tot de voorzorg / of **Wombouwschap** behoort.
 præcurreren, procureren, voorloopen.
 prosternereren, neder slaan / verbijben / verderven.
 prosternatie, een nederflaminge / verderffnisse.
 præregeren, dekken te vooren.
 pretext, een verontschuldiging / een voorwendzel.
 protegeren, beschermen.
 protectie, een bescherminge.
 protecteur, een beschermier ofte behoeder.
 præcipieren, vernemen te vooren / gebieden / heeten en leeren.
 præcepteur, een **Leeraar**.
 præceptie, præceptiuncule, præcept, een **Leere** / ofte **Gebod**.
 præcipieren, voor af houden. **Metaph.** beletten.
 præcisie, een voor-af-houding.
 præcis, voorgehouden / of gezette **Dag** / of **Mur**.

prorueren, uyt springen / of vallen.
 præcaveren, welhoeden / of voorhouden.
 præcederen, voor gaan.
 præcesseurs, voor gangers.
 præcedent, voor gaande.
 procederen, voort gaan / of voort komen.
 proces, processie, een voortgang.
 præserveren, houden voor ymand / bewaren.
 præservatif, een houding voor ymand / bewaarnis.
 præcluderen, voor sluppen. **Metaph.** vernemen / beletten.
 præfereren, voor zetten / voor stellen / houden beter.
 præferentie, een voorzetting / voorzaning / of voordeel.
 prælatie, een voorzettinge of beterhouding.
 prælaat, een die voor gezet of gehouden is.
 profereren, uyt spreken / openbaren.
 prolatie, een voortbrenging / of uyt sprake.
 profiteren, bekennen openlijk / of beloven.
 professeur, een openbaar **Leeraar** / een **Hoog-leeraar**.
 professie, een **Leere** of bekentnisse.

pre-

presteren, gaan te boben / geven / bewozen of houden dat men belooft heeft.
 præstable, uyt nemelijk.
 præstantie, uyt nemelijkheid.
 præcoqueren, kookten te vooren / of tepdig maken.
 procreeren, baren / voort brengen of scheppen.
 procreatie, een baringe / of scheppinge.
 præcogiteren, te vooren bedenken.
 præclar, zeer uyt nemende.
 prædestineren, voorzien / of verkiezen te vooren. **Metaph.** voor schikken.
 prædestinatie, voorziening / voorkezing / ofte toeschikkinge.
 propugneren, weeren met strijden / of tegenweer doen.
 propuguaculum, een **Worstweer** / **strijd-weer** / daar men weer uyt of over doet.
 protocol, een bewerpboek / daar men iet van te vooren op schryft / ofte te kend.
 præsulteren, voor danssen.
 præsalteur, een voor-dansser.
 præsulteren, voort springen.
 protruderen, voort stooten.
 præfideren, wezen een **Oberste** van ymand gezet / ofte voor zitten.

præsident, een **Voorzitter** / **oberste Regter** / een **hulper** of een **beschermier**.
 præsidie, een hulpe / of een **hoop** **Krijgsluden** om te beschermen.
 præcelleren, verre te boben gaan.
 præcellentie, een verre te boben-ganinge.
 præfigureren, voorbeelden / vertoonen voor / door een gedaante.
 profunderen, uytgieten. **Metaph.** 't goed onnuttelijk verdoen.
 profusie, een uytgieting.
Metaph. een onnuttelijke verdoeninge.
 profunditude, profunditeyt, diepte.
 profundelic, diepelijk.
 præfatie, præfatiuncule, prologe, præmie, een **Voorzeden** of **Voorzwoord**.
 præfringeren, voorbreken.
 prægraveren, zeer bezwaren / overladen.
 prægulteren, voor smaken.
 progenereren, voortbaren / of vermeerren 't **Geflagt**.
 progenie, een **Geflagt** vermeerdering / of dat gebooren is.
 præjudiceren, oordeel te vooren. **Metaph.** doen agter-

H 3

ter-

terdeel / schade of hinderen.

præjudicie, een booz-deel / een spraak daar men uyt verstaan mag / wat regt en na te volgen is. Metap. schade of agterdeel.

prolix, lank en wijd.

prælaberen, vallen te vooren daar heenen / doozvallen.

præterlaberen, vloepen / of boozby vallen.

prolaberen, sluppen / vallen boozder.

præligeren, boozbinden.

prelegeren, boozlezen / verklaren.

prelectie, een boozlezinge / verklaringe.

præmanderen, te vooren bevelen.

præmediteren, bedenken / bereyden te vooren.

premeditatie, een boozbedenkinge / boozzorginge.

præmollieren, wel zagt maken.

præmunieren, bewaren te vooren.

promoveren, boozt gaan / toenemen in de beweginge / bewegen / of boozderen.

promotie, een beweginge / boozt gang / boozderinge.

promotie, een beweginge / boozt gang / boozderinge.

præmonstreren, wijzen / of toonen te vooren.

premonderen, bijten te vooren.

protonotaire, een eerste Optekenaar / Schryver.

prænoteren, tekenen te vooren.

precognosceren, bekennen te vooren.

pronunciëren, verkondigen te vooren.

prenunciëren, uyt spreken / geven Dinnis / of oordeel.

pronuntiatio, een uytspreekinge.

prænarreren, boozzeggen.

præopteren, begeeren liever / of wenschen te vooren.

prorumperen, uytbreeken / boozkomen.

preripieren, trekken / ofte nemen te vooren weg.

proripieren, weg loopen.

præfoceren, verstrikken / wurgen.

præstitueren, bescheyden te vooren.

prostitueren, zig tot Hoerey begeben / verdoen / gemeen maken.

prostitutie, een verdoeninge / gemeenmakinge / nederwerpinge.

prosequeren, boozt gaan / volgen boozder / bolduurig.

prosequeren, boozt gaan / volgen boozder / bolduurig.

prosequeren, boozt gaan / volgen boozder / bolduurig.

proserperen, uyt of boozt kruppen.

præsumeren, booznemen / vermeeren.

præsumentie, een vermeetenheid / boozneminge.

præsumentieus, vermeteljk.

prospiciëren, boozzien / boozzorgen.

prospicientie, boozziening.

proscinderen, snyden / ook 't Hardrijk de eerste-maal om ploegen / of breeken.

præsentiëren, gevoelen / of merken te vooren.

praaf, oneffen / krom / kwaad / onregt en boos.

praviteyt, verkeerde kwaadheid en boosheid.

protesteren, betuygen te vooren / of openbaarlijk.

Metap. beroepen booz regt.

protrahere, vertrekken / ver-lengen / uyttrekken.

prætenderen, spannen tegen of boozhouden. Metap. vermeyden.

protenderen, boozt steeken.

prætexeren, weden te vooren of bedekken.

prævideren, zien te vooren.

provideren, boozzien / vermeyden / bewaren ofte doen boozziening.

providentie, provisie, een

boozziening / boozzigtigheid.

provisoor, een boozziender.

præfestineren, te zeer haasten of verrassen.

provoceren, roepen booz eenen hoogen Regter. appelleren.

provocatie, een beroeping / uytspreekinge.

præcientie, een boozweetenheid.

prevaleren, gaan te boven in sterkte.

præverteren, boozkomen / of te boven gaan.

probros, vol smaats / of schandelijk.

probreren, smaden / of doen smaad aan.

pranderen, eeten / de Doen Maaltijd.

præmineren, gaan te boven.

præminentie, een boven-gang / hoogheid.

propinq, na een die Naagschap ofte Dziend is.

propinquitieyt, Naagschap / Zwagerschap.

propinqueren, genaken.

prudens, boozzigtigheid / verstandigheid.

prudenter, boozzigteljk.

primitia, de eerste brygten.

præstiguae, een verblindin-
ge des gezichts / een gup-
gelte / bedrieginge / be-
zweeringe.

præstigiator, een oogenblin-
der / Guppelaar / Cove-
naar / zwarte Konstenaar.

P S.

Psalm, een Gezang / Lof-
zang.

psalterie, een vierkantig
vierhoekig Snaren-spel met
tien Snaren.

psendopropheet, een valze
Betuyge / vals Leeraar.

P T.

Ptisane, Gersten-water / of
een Gersten-drank.

P U.

Purgeren, repnigen / ma-
ken / zuiver / ontschuldigen.

purgatie, een repniginge.

putresceren, verbuilen /
worden etterig / verrot-
ten.

putreficeren, buil maken
of verrot.

puur, zuiver of repn.

puriteyt, zuiverhepd.

purificeren, zuiveren / lau-
ter maken / repnigen.

purificatie, een repniginge /
zuiveringge.

purificateur, een repniger of
zuivermaker.

puistule, een pupst.

purulent, etteragtig.

purulentie, etteragtighepd.

pueril, Kinderlijk / Kinder-
agtig.

pueritie, de Kindsherd / de
Kinderlijke ouderdom.

pueriliteyt, Kinderagtig-
hepd.

puerperie, 't Kinder-bedde /
of de gehoorte.

pulchritudo, schoonhepd.

punieren, straffen.

punitie, een straffinge.

pulver, Poeder of Zand.

pulvereren, iet tot Poeder
of stof maken.

publiceren, gemeen maken /
leggen in de gemeene beurs /
in 't gemeen profijt / ofte

berkondigen / openbaren.

publicatie, een gemeem-
kinge / berkondinge / of

openbaringe.

public, gemeen / ofte open-
baar.

publique, openbaarlijk.

pullureren, kappen / jon-
gen / groepen / spruyten.

pullulatie, een kappinge /
groepinge.

pusillanym, klepnuedig.

pusillanimitteyt, klepnuoe-
dighepd.

pupille, een Vaderlooze / die
van zijn Vader verpoft is /
een Weeze.

pu-

pudich, schamig / tugtig /
kupsch.

pudicitie, schaamte / ofte
kupshepd.

Q U.

Qualificeren, hoedanigma-
ken.

qualificatie, een hoedanig-
makinge.

qualiteyt, hoedanighepd /
gedaante / wezen.

quintupliceren, vijfvoudig-
maken.

quintiplique, een vijfvoudig-
makinge.

quæstor, een Rent-meester.

quereren, beschreyen / be-
klagen.

querimonie, querele, kla-
ginge en klagte.

quãtiteyt, groothepd.

quarteine, de Hoortz van
den Vierden-dag.

quartier, een geregte Vie-
ren-deel.

quateremper, een Vier-tepd.

quaternie, dat vier begrijpt.

quitantie, een kwijtschelding.

quarte, dat vierde.

quinte, dat vijfde.

quieet, gerust / ofte zonder
zorgen.

quiesceren, rusten / stil staan.

niet beweegt zijn / slapen.

quæstie, een vrage / pepmin-
ge / onderzoekinge.

quæsteur, questeur, een
Rentmeester / Schatmee-
ster / of Stadhouder des
Veldheers / een Regter ober
kwade frepten.

quæsture, de dienst des Rent-
meesters.

quæst, gewin / winninge /
handelingge.

quadrangule, vierhoekig /
dat vier hoeken heeft.

quatrimum, vierdadig / of
van vier dagen.

quadriennie, Vier-jaaren.

quadriform, viervoudig.

quadreren, vierhoekig ma-
ken / boegen of schikken

hem / of wezen bekwaam.

quadrat, vierkantig / of ge-
vierendeeld.

quadrant, voeglijk / of schik-
kelijk.

quadrupliceren, viervoudig
maken.

R A.

Raat, vast / stijf en zeker.

ratificeren, bevestigen / stijf /
vast maken / of voor vast

en zeker houden / sterk ma-
ken.

ratificatie, een bevestinge /
vast-makinge / sterk-ma-
kinge.

raseren, scheeren / schrab-
ben / schaben / maken effen

of glat.

H 5

rasu

rafure, scheeringe / schabbinge.
 radie, een glinſering / ſtraal der Zonue / oogen / of glants.
 radieren, geben een ſtraal van hem zelven.
 ranceur, ſchimmel / of 't grau dat ergens op waſt / of een vuple ſtank. Metaph. 't geen dat niet wel ſmaakt / of niet aangenaam is / haatneyd / of vbandſchap.
 radiceren, wortelen / ofte maken wortelen.
 radical, gewortelt / 't geene dat gewortelt is.
 radix, een Wortel.
 ratio, een Reden.
 rationabel, rational, dat reden gebuſt.
 rational, redelyk / vernuſtig.
 raticeren, begryppen door uytrekenen / ſlupten met woorden / rekenen te zamen.
 ratiocinatie, een uytrekeninge / een ſluptreden / of zekere ſlupting met woorden.
 rationalic, redelyk.
 raar, dun / niet dik / of zelden.
 rariteyt, dunheyd / zeldenheyd.

rapteren, nemen / trekken / dikwils of veel.
 rapter, een wegtrekker / wegnemer / roober.
 raptie, een wegneming / wegtrekkinge.
 rapine, een roof.
 rapax, trekagtig / roofagtig.
 rapaciteyt, roofagtigheyd / begeerte om weg te trekken / of nemen.
 rabie, woetheyd / of razernye.
 rabieus, berwoed. Metaph. zeer gram / ofte toornig.

R E.

Reveleren, ontdekken / of openbaren.
 revelatie, een openbaringe.
 repudieren, verſtoeten / verwerpen / af ſtaan / van zijn Huſwoudw ſcheyden.
 repudie, een ſcheydinge des Houwelijks / verſtootinge van zijn Huſwoudw.
 rector, een beveelder of beſtierder.
 regeren, wijzen / leyden / beſtieren.
 regent, een wijzer / leyder / beſtierder.
 regneren, wezen een Konink / bezitten een Koninkrijk / heerschappye hebben.

regio, een Landschap / een Landsdouwwe.
 regnatie, een bezittinge des Koninkrijks.
 regalic, Heerlyk / Koninklyk.
 reginal, een Koninklyke naam.
 regiment, een wozinge / leydinge / heerschappye.
 regalien, Koninklyke dingen of regten.
 reſurgeren, ſtaan wederom op / verryzen.
 reſurrectie, een opſtandinge of verryzinge.
 recingeren, ontgoeden.
 refrigereren, worden wederom kout.
 refrigereren, verkoelen wederom / vermaken / laben.
 refrigerie, een vermakinge of labinge.
 refrigeratoir, dat koel maakt.
 regeneratie, een herbaringe.
 regenerateur, een herbaarder / hermaaker.
 reſpergeren, beſpyen / beſprengen hier en daar.
 redoleren, weerreuk geben.
 retalieren, betalen / vergelden.
 reädicieren, hermaken / herſtigten.

reädicatie, een hermakinge / herſtiginge.
 repromitteren, herbelooven.
 repromiffie, een herbeloſtiffie.
 remedie, een meefteringe / heelinge.
 remedieren, meefteren / heelen / middelen / helpen.
 rectificeren, regt maken / vroom maken / goed / onverbalf en volkomen.
 rectificatie, een regtmakinge.
 reguleren, rigten / boegen.
 regule, een regel / een rigtſnoer. Metaph. een korte gemeene leere.
 regulier, een die na de gemeene leere gaat.
 revereren, houden in eere.
 reverentie, eerbiedinge / eerbewozinge.
 revelentelic, eerbiedelyk / eerbewozelyk.
 registreren, diſberze zaken of handelingen / in een Boek ſchryben ofte ſtellen.
 registre, een Boek daar diſberze zaken of handelingen in geſchryben worden.
 reciporqueren, gaan ende keeren wederom / over en weer.

reciprocatie, een wederkeeringe in hem zelven / ofte agterwaards.
 reciprooc, wederkeerende / dat wederom keerd daar 't heenen gekomen is.
 rebelleren, tegenstryden / wezen ongehoorzaam / wederspannig / of wederspoornig.
 Rebel, ongehoorzaam / wederspannig.
 reus, een die voor 't Aegt aan geklaagt word / of schuld heeft / ook een verweerder.
 reale, wezentlijk.
 religio, regte Godts-eeringe / ofte Godts-dienst.
 religieus, een Mensch die Godt heeft en eerd.
 republic, 't Gemeene-best.
 retrageren, stryden / tegenstaan.
 retoryke, de konst van wel te spreken.
 retereren, dybbe wederom / ontstulken.
 redderen, wederom geven.
 rediten, wederom-gevinge / herhalingen / Jaarlykze Renten.
 reserveren, agterwaards houden.
 remitteren, zenden wederom / vergeven / kwijt schelden.

remissie, een aflatinge / op-houdinge / vergevinge / kwijtscheldinge.
 regridieren, weder agterwaards gaan / wederom keeren.
 regressie, regress, een wederkeeringe.
 recorderen, wederom ter herten brengen / gedagtig worden / gedenken.
 recordatie, een gedenkenis.
 renuncieren, weygeren.
 refluxeren, agterwaards / en wederom bloeden.
 retineren, houden agterwaards / of onthouden.
 retentie, een agterwaards-houdinge / onthoudinge.
 retribuere, vergelden.
 retributie, een vergeldinge.
 resistieren, tegen / of stille staan / wederspannig zijn.
 resistentie, een wederstantinge / wederspannigheyd.
 recusieren, af slaan / weygeren / verwerpen / ontzeggen.
 recusatie, een aflatinge / weygeringe / verwerpinge / ontzegginge.
 reficieren, wederom goed maken / verbeteren / vernieuwen / vermaken.

refectie, een vermakinge / versterkenisse.
 refecteur, een hermaker.
 reprehenderen, rukken / of wederom trekken / schelden ofte straffen.
 reprehentie, een scheldinge / straffinge met woorden / berispinge.
 rejicieren, agterwaards werpen / of wederom / ofte verwerpen.
 rejectie, een uytwerpinge / verwerpinge.
 reduceren, leyden wederom / verlossen / weder brengen.
 reductie, een wederbringinge.
 reporteren, dragen / brengen wederom / of verhalen.
 respireren, verhalen den adem / ofte wederom te rust komen.
 repliceren, verklaren / wederom zeggen.
 replicatie, een verklaringe / wederom-zegginge.
 replique, Idem.
 rescriberen, wederom schryben.
 rescriptie, een wederom-schrypinge.
 redigeren, wederom dypben.
 retroacte, voor afgehandelde zaken.

reputeren, waardeeren / of schatten.
 reputatie, een waardeeringe / schattinge.
 repelleren, dypben / stooten agterwaards.
 repulsie, een dypbinge / of agterwaards-stootinge.
 revolveren, open doen / herkeeren / herloopen / of rollen.
 revolutie, een opendoeninge / herloopinge of rollinge / opschuddinge.
 recurreren, agterwaards loopen.
 reteregen, wederom dekken / bloed maken / of ontdeken.
 reciteren, lezen overluyd / vertellen / opzeggen.
 resusciteren, optoekken / levendig maken.
 revivisceren, worden wederom levendig.
 recenseren, vertellen / of bezien wederom.
 recipieren, recupereren, nemen wederom / krygen wederom / belooven.
 recuperatie, een wederkrypinge.
 recept, een vertrek / een belofte / een afwijkinge / een aftogt / een voorschijft.
 receptacule, een plaats daer

daar men by is / ofte daar men in in bewaard.
 recluseren, wederom opsluypen.
 reclusie, een wederstuypinge.
 refereren, brengen weder / vertellen / zeggen / herhalen.
 relatie, een vertellinge / verhalinge / vergeldinge des weldaads / een vergelijkinge / een opzigt / een wederbringinge.
 relatief, weder verhalende / wederbringende / opzigtelijk.
 refteren, overwezen / overblippen.
 recoqueren, hoocken wederom.
 recreeren, scheppen wederom. Metaph. verheugen of vermaken.
 recreatie, een verheuginge / vermakinge.
 recogiteeren, gedenken wederom.
 refuterer, schelden / straffen wederom / verwerpen / wederleggen.
 refutatie, een verwerpinge / ofte wederlegginge.
 repungeren, steken wederom.
 reconcilieren, wederom verzoenen / eens maken.

reconciliatie, een verzoeninge of vereeniging van die eens geweest zijn.
 recalcitreren, wederom met de Verssenen of hielen stooten.
 recalcitracie, stootinge met de Verssenen of hielen stooten.
 reflexen, waapen wederom / of tegen blazen.
 relinqueren, verlaten.
 reliquia, 't overschot / overgeschoten dingen.
 reclineren, neygen agterwaards.
 reclinatie, een agterwaardsneyginge.
 recumberen, onder leggen / of worden overwoonen.
 responderen, antwoorden / of bekwaam en voeglijk wezen.
 responsie, een antwoord.
 repugneren, strijden / tegenvegten / of tegenstellen.
 resilieren, resulteren, springen wederom / of agterwaards / of tegenbassen.
 retruderen, wederstooten.
 resideren, zitten / wezen luy / ledig. Metaph. woonen ofte rusten.
 residentie, rust / woonstede.

refi-

residue, een overblijfsel van een ander deel.
 recipisceren, komen wederom tot verstand / komen tot regte kennis / beteren hem / af staan van kwaad.
 resipiscientie, beteringe des Herte / bekeeringe.
 revomeren, spouwen wederom.
 restingueren, verdryven / nuyt doen of verdrukken.
 redimeren, besteden / bedingen / kooppen / lossen.
 redemptie, een lossing / rantsoen.
 redempteur, een verlosser.
 redemtrice, een verlosser.
 reformeren, brengen wederom tot zijn gedaante.
 refluieren, bloeyen wederom.
 reflecteren, buygen wederom.
 reflectie, een wederombuyginge.
 refoveren, vermaken hem zelven / hoesteren / of weder verberfchen.
 refocilleren, lugt scheppen / ofte vermaken.
 refocillatie, een vermakinge of lugtscheppinge.
 refugieren, vlieden wederom / of te rug / of toe vlieden.
 refugie, een wederomblijfsel van een ander deel.

refugie, een wederomblijfsel van een ander deel.
 refunderen, vergelden / of maken wederom geheel. Metaph. opbrengen.
 refriceren, wederom opkruwen.
 refringeren, wederom opbreken.
 refrenieren, trekken of agterwaards houden / bedwingen / beyndelen.
 regenereren, herbaren.
 restaureren, maken / wederom gants brengen te regt / verberzen of vernaken.
 restauratie, een vernieuwinge / ofte vermakinge.
 redintegreren, beginnen wederom / of vernieuwen.
 redintegratie, een vernieuwinge of beginninge.
 reitereren, herdoen / hergaan / herhalen.
 reiteratie, een herdoeninge / herganing.
 reoveren, vernieuwen / maken wederom nieuw.
 renovatie, een vernieuwing.
 repleren, verbullen wederom.
 repletie, een verbullinge.
 recapituleren, in 't kort met een Hoofd-geschrift vertellen / of verhalen 't geene dat

dat 'er gezeyd is geweest.
 recapitulatie, een vertellinge in 't kort met een Hoofdgeschryft / 't geene dat 'er gezeyd is geweest.
 relaxeren, verlossen / ontstaan.
 relaxatie, een verlossing / ontstanninge.
 releveren, wederom opheffen / verheffen / wegnemen / verligten.
 relevement, een wederomheffing / wegneming / verligtinge.
 refereren, ontslupten.
 relaberen, wederom vallen.
 relucteren, weder-strijden / weder-staan / tegen-woestelen.
 reluctatie, een weder-strijdinge / weder-stanninge / of tegen-woesteling.
 relegeren, wederom lezen.
 relegeren, schikken / wederom zenden / uyt verzenden / uyt des Vaders-land bannen.
 religeren, binden wederom op / of maken los / binden agterwaards / of van agteren.
 recolligeren, wederom vergaderen.

recollectie, een wederomlezinge / ofte verhalinge.
 recoleren, verhalen / ofte overleggen / wederom overdenken.
 remitteren, wederom meeten.
 removeren, doen uyt den weg / ofte weg doen.
 remémoreren, brengen wederom in de gedagtenisse / ofte vermanen.
 memoratie, een vermaning of gedenkenisse.
 remunereren, schenken wederom / vergelden die gaben ofte loonen.
 remuneratie, een wederomschenkinge / of vergelding der gaben.
 remunerateur, een vergelder der gaben.
 reihorderen, bijten wederom / bekommeren / of pepnigen.
 remors, een herbijtinge / herpepninge / een knaginge.
 remigreren, verhuypzen wederom.
 recognosceren, kennen / bezien wederom.
 recognitie, een weder overziening / of bekentemisse / vereering.
 renuncieren, verkondigen wederom

wederom / geven te kunnen / zeggen openbaarlijk / ontzeggen / afschepden.
 renunciatie, een wederom verkondigende / of wederopzegginge / afschepdinge.
 reproberen, schelden / verwerven / veragten / wederleggen.
 reprobacie, een schelding / verwerpinge / ofte veragtinge.
 repræsenteeren, maken wederom / tegenwoordig bewijzen / of vertoonen.
 repurgeren, repnigen / zuiveren wederom.
 repulluleren, spuyten wederom / wassen van nieuw.
 recompenseren, vergelden.
 rependeren, vergelden / vergelyken.
 repareren, vernieuwen / bereyden / weder vernaken.
 reparatie, een vernieuwinge / vermakinge.
 reparable, dat te vernieuwen / of te vernaken is / berkeypelijk.
 repurcuteren, slaan weder.
 repurcussie, een wederomstanninge.
 repeteren, begeeren wederom / gaan wederom / ofte verhalen.
 repetitie, een herhalinge.

reponeren, zetten wederom / leggen weg / of bewaren.
 repositoer, een behoudenis / daar men het in leyd / bewaard / ofte sluyt.
 reprimeren, neder houden / drukken agterwaards / bedwingen.
 repressie, een tegenhouding / of agterwaards-drukkinge / ofte bedwang.
 revaleren, revalesceren, wederom gezond worden.
 redhiberen, geven wederom.
 redhibitie, een wederomgebinge.
 reverteren, weder-keeren.
 recideren, vallen wederom / agterwaards.
 reclameren, wederroepen / tegenzeggen / wederstaan.
 reclamatie, een wederroeping / wederstanninge.
 reconvenieren, eysen wederom als verweerder.
 reconventie, een wederom eysching van den verweerder.
 redargueren, berispen.
 redunderen, vloepen wederom / vallen wederom / overvloepen.
 redundatie, overblaed / of groote rijkdom.
 requiesceren, rusten / staan stil

stille / ofte wezen niet be-
 weegt / slapen.
 requireren, begeeren / of
 eyschen.
 requiitie, begeerte of eysch.
 resecreren, binden wederom.
 religneren, opzeken of ont-
 sluyten dat gezegeld is / ge-
 ven wederom / bewyzen of
 opdragen.
 resignatie, een weeromge-
 bing / bewyzing / ofte
 opdragt.
 restitueren, zetten weerom /
 geven weerom / verzetten
 of vernieuwen.
 restitutie, een wederomge-
 bing / ofte vernieuwing.
 reste, een overblyving.
 respireren, verhalen den a-
 dem / of komen wederom
 te ruste.
 resolveren, ontbinden / op-
 doen / van een daen.
 resolutie, een ontbinding.
 respicieren, omzien of ag-
 terwaards. Metaph. zorgen/
 waar nemen / wagten.
 respect, een opziening /
 opzigt / aanzien of oorzaak.
 rescinderen, bzecken of te
 niet doen.
 resoneren, wederschallen /
 tegen-geluyt maken.
 resaluteren, groeten weder-
 om.

retarderen, wezen lank-
 zaam / uyt stellen / ophou-
 den / beletten / vertragen /
 ofte veragteren.
 retardatie, een verhanderin-
 ge / belet / ofte veragte-
 ringe.
 retraheren, trekken weder-
 om / agterwaards.
 retractie, een wederom / of
 hertrekkinge.
 retargutie, een wederleg-
 ging / bestraffing / schel-
 ding / berispinge.
 retracteren, vernemen we-
 derom / verhandelen weder-
 om / ofte wederroepen.
 retorqueren, bukken weder-
 om / of stooten wederom.
 retunderen, wederom slaan.
 retexteren, ontweben dat
 gewebe is.
 revideren, herzien.
 revisie, een herziening.
 revoceren, wederroepen /
 wederom doen keeren.
 revocatie, een wederroep-
 pinge.
 reserveren, houden agter-
 waards / met den anderen
 bewaaren / behouden / uyt-
 houden.
 restringeren, wederhouden /
 herduiken / duwen te za-
 men / of strekken.
 restrictif, dat wederhoud

te zamen dutot.
 resumeren, weder nemen /
 herhalen.
 resumtie, een weder-nemin-
 ge ofte herhalinge.
 reverbereren, slaan weder-
 om.
 reverberatie, een weder-
 slanginge.
 redigeren, dypben wederom.
 redactie, een wederom-dyp-
 bing.
 repausatie, een ophouding
 of rusting.
 recederen, weg gaan / wij-
 ken agterwaards / aarze-
 len / of afwijken.
 recess, een aarzeling / of
 afwijkinge.

R I.

Rima, een spleete / of kloobe.
 rimos, vol spleeten.
 rimeren, zoeken naarstig /
 splijten / of klieven.
 rigeur, koude / verstijvinge
 van koude / hard / stijf / ende
 rou / ofte wreed en straf.
 rigoreus, 't geen dat rou en
 hard / straf en wreed is.
 ridiculeus, een ding dat be-
 laglijk is / dat tot laghen
 beweegt / ofte daar mede
 gelaghen word.
 rixeus, kiffagtig.
 rixeren, kiffen / of stryden
 met woorden.

R O.

Robust, sterk / kragtig.
 roboreren, maken sterk / of
 kragtig.

R U.

Ruine, een val / of neder-
 valling / een bederf.
 ruineus, tot den val ge-
 neygt.
 rumineren, knautwen de
 Spijze wederom. Metaph.
 gedenken wederom.
 rustic, boeragtig / grof /
 onberstandig / onmanier-
 lijk.
 rusticiteit, boeragtigheyt /
 grofheyt / ongeschiktheyt.
 rusteren, woenen / ofte
 onthouden hem op 't Land /
 Veld ofte Doyp.
 rusticatie, de wooning / of
 onthouding op 't Land.
 rural, Velds / of dat den
 Veldde aan gaat.
 rumperen, bzecken / bersten.
 rupture, een bzeuk / of
 scheure.
 rutileren, schynen / stralen.
 rumoer, een gerugt / ge-
 meen geschrey / gemeene
 roep / spzake / maare.
 rude, rou / ofte versch. Met.
 ongeleerd / of grof.
 ruditeit, grofheyt / onber-
 standigheyt.
 rudiment, 't beginzel der
 lee-

leeringe / de eerste leeringe.
 rubriceren, met roode Waf-
 de schryben / of verwen.
 rubrike, roode Wafde daar
 men meê schryft / of verft.
 Metaph. de Nammen der reg-
 ten of wetten / die gemeen-
 lijk met rood geschreven
 zyn / de rigtsnoeren of mer-
 ken der Timmerlynden.

S A.

Salveren, behouden / zalig
 maken / of beschermen.
 salvatie, een behoudenisse /
 bescherminge.
 salvateur, een zaligmaker.
 salut, zaligheid / gezond-
 heyd / of groetenisse.
 salutair, heylzaam / dat ge-
 zond of profytelyk is.
 saluteren, groeten / wen-
 schen gezondheid / of aan-
 spreken.
 salutie, een groote.
 salve conduct, een vast ge-
 leyde.
 sacrament, een Zond-zegel /
 een teken van een heymelyk
 ding / ofte een verholent-
 heyd.
 sacreren, heyligen of wpen.
 sacrificeren, Offeren.
 sacrificie, een Offerhande.
 sacerdotie, 't Prieſterdom.
 sacerdotal, 't geene dat 't
 Prieſterdom aan gaat.

salaris, Dienst-geld.
 sacrilegie, Kerk-roof.
 satisfacieren, vernoegen / of
 voldoen.
 satisfactie, een vernoeginge /
 of voldoeninge.
 satieren, zadigen.
 satiable, verzadelyk.
 satieteyt, verzadinge / ver-
 bullinge / ofte walginge.
 satureren, verzaden.
 saturiteyt, zatheyd / of ver-
 zadinge.
 salpeter, Steen-zout.
 sapientie, wijsheyd / of ver-
 standigheyd.
 sanguin, bloedig.
 sanguinolent, bloeddozfrig /
 ongestadig / of onbarmher-
 tig / bloedig.
 sabbath, de Konst-dag.
 satelliten, Trouwanten /
 of Hellebardiers.
 satellitie, een bescherminge
 van Trouwanten / een hoop
 Trouwanten / ofte Hellebar-
 diers.
 sancieren, maken heylig /
 maken vast / sijn zetten /
 ofte gebieden.
 sanctitie, een Wet die sijn
 moet gehouden worden
 met groote verbeurte / en
 straffe.
 sanctiteyt, sanctimonie, heyl-
 ligheyd en reynigheyd.

sanctu-

sanctuaire, een heylige ge-
 topde plaats.
 sanctificeren, maken heylig
 en reyn.
 sanctificatie, een heyligma-
 kinge.
 saan, gezond of heel.
 saniteyt, gezondheid.
 saneren, maken gezond /
 genezen / of meesteren.
 sanable, dat geheeld / of ge-
 nezen mag worden.
 sanatie, een heelinge.
 salax, loos / listig / kloek /
 verstandig en scherp.
 sagaciteyt, loosheyd / lis-
 tigheid en kloekheyd.
 sadduceer, werk-heyliche.
 sadduceen, een byzonder
 rot / of aanhang der Jo-
 den / die niet van de verrij-
 zenis der Dooden / nog van
 de Engelen nog Geesten
 hielden.

S C.

scopœ, beuzemen.
 schandaliseren, beschamen.
 schandalisatie, beschaamt-
 heyd.
 schandaleus, een die vol aan-
 stoots / of ergernissen is.
 schale, een Leer.
 schaleren, ymand op een
 Leer / of op een staak zetten.
 schismatic, schepdagtig / of
 twistagtig / scheurziek.

scruteren, onderzoeken / of
 proeben.
 sceptre, een Koninklijke staf.
 scientie, Konst en weten-
 heyd.
 scuril, schandelyk / ofte ra-
 bouwelyk.
 scuriliteyts, schandelykheyd /
 rabaug / schamper / ofte ligt-
 veerdige woorden.
 schabrucus, oneffenheyd /
 ofte rouheyd.
 schiffie, schiffure, een sny-
 dinge / of afhouwinge.
 sciatica, pijn in de heupen.
 scribe, een Schryfteleerde.
 schole, een plaats van ruste /
 ophouding / of ledigheyd.
 scrupule, angst / zorgbul-
 digheyd / of zwaarigheyd.
 scrupuleus, angstig / zorg-
 buldig / rouw / en zwaar.
 scrupuloseyt, angstigheid /
 zorgbuldigheyd / of zwaarig-
 heyd.
 scorteren, Hoereeren / of
 bedypen Hoerere.
 scortatie, Hoereeringe.
 scortateur, een Hoereerder.
 S E.
 Sextupliceren, zesvoudig
 maken.
 sextuplicie, een zesvoudig-
 makinge.
 seditie, oproer / oploop /
 tweedragt / myptery.

seditius, oproerig / oploepig / tweedragtig / genegen tot mufterpe.
 fecernerden, deelen / scheidden van den anderen.
 sepelieren, begraven.
 sepulture, een begraafing / een begraaf-plaats.
 sepulchre, een Graf.
 sederen, stillen / zetten te breede / of maken gerust.
 sedatie, een stillinge.
 femineren, zopen.
 seminatie, een zappinge.
 sequeren, nabolgen.
 sequele, een nablofginge.
 sequentie, vervolgend ding.
 secteren, volgen alleen na.
 secte, een kwade nablofginge of aanhang.
 sequestre, een scheidfman / of middelaar.
 sequesteren, leggen / of zetten by den scheidfman of middelaar / afscheidden.
 secederen, gaan ter zeyde / of op een plaats.
 secess, een stille geruste / of heymelijke plaats.
 sermoniceren, fpreeken / 't Woord Godts verkondigen.
 serpent, een kruppemd Dier / of Slange.
 secundine, een blaafke / daar de Druft in 's Moeders lijf in gewonden leyd.

seveer, ernstelijk / strengelijck / dapperlijck / droeflijck / gestadelijck / grimmig en wreed.
 severfiteyt, strengheyt / treurigheyt en wreedheyt.
 septentrion, de Noorde-wind.
 septentrional, Noordelijck / dat tegen den Middernacht is.
 seduliteyt, naarftigheyt.
 secunde, een tweede.
 sexte, een zefte.
 septime, een zevenfte.
 sensual, zinniglijck.
 sensualiteyt, zinniglijckheyt.
 sensible, gevoelijck.
 sententie, een meninge / oordeel / opzet / gedagte / of gevoelen / een heerlijcke fpraak of vomiffte.
 fecordie, traagheyt / luyfheyt
 seduceren, leyden ter zeyde / verleyden of bedziagen.
 seductie, bedziaginge / of verleydinge.
 seducteur, een verleyder / bedziager.
 sefuur, gerust / zonder zorg / zeker of vry.
 fecuriteyt, ruste / zorgeloofheyt / zekerheyt / vryheyt.
 fecreet, afgescheyden / heymelijck / of verholen.
 fecretaire, een die afgescheyden / ofte heymelijck

dingen handeld / een Gehemfchypver.
 fecluderen, flipten uyt / of ter zeyde.
 feclufie, een uyt of ter zeyde fliptinge.
 fegregeren, fcheidden / deelen.
 fegregatie, een fcheidfing / deeling.
 feligeren, vergaderen / fcheidden op een zeyde / of plaats / kiezen.
 femoveren, leggen ter zeyde.
 feparereren, deelen / of fcheidden van den anderen.
 feparatie, een fcheidfing.
 feparable, fcheidfelijk.
 feponeren, leggen ter zeyde / fcheidden / deelen.
 fegnitie, ondapperheyt / luyfheyt / onbzuftbaarheid.
 fevoceren, roepen ter zeyde alleen.
 feviteur, een Dienaar.
 fevitude, flaverij / dienst / dienstbaarheid / of kneftfchap.
 fenfitif, een ding dat gevoelen doet / gevoelig.
 feveren, verlossen / behouden / bewaren / befchermen / of gade ftaan.
 fevateur, een verlosser / of behouder.

S I.

Situieren, leggen / of fteffen.

fituatie, een ftand / gelegentheyt / of eygenfchap eener plaats.
 figillieren, zegelen / ofte befluppen.
 fignacule, een ingedrukt teken.
 fignificeren, beduyden / betekenen / of geven te kennen.
 fignificatie, fignificantie, een beduydinge / te kennen gevinge / of betekenisfe.
 fignieren, tekenen / geven te kennen / drukken een teken.
 fignateur, een die dat in 't uytterfte gemaakt is onder tekend.
 fignatoir, 't teken / of zegel dat tot 't zegel behoord.
 fignateurs, de oberfte oberde Lijken / of ober den toeftef der Lijken.
 fimuleren, beynzen / verciieren / of fteffen anders dan 't is.
 fimulatie, een beynzinge / of een valsche aanneminge.
 fimulteit, vbandfchap / haat heymelijke heyt.
 fimulachre, een Beeld / ofte een vercierde gedaante.
 fingular, eerlijck / zonderlijck / of uytnemend.
 fingulariteyt, zonderlingheyt / uytneimentheyt.

singulierlyc, zonderlijk / of
uynemelyk.

sileren, stille zwypen.

silencie, zwypen / of stilhepd.

simpel, enkel / eenvoudig /
slegt / vroom / onbedrieg-
lijk.

simplifiteyt, eenvoudighepd
of opregtighepd.

syllabe, een begryp.

sibille, een Wijs dat toeko-
mende dingen voorzeyd / of
van Godt berigt is van toe-
komende dingen.

sinneren, krommen / ofte
bypgen.

similitude, een gelijkenis.

sinisterlic, looslijk / ofte be-
drieglijk.

S O.

Sortieren, loten / vallen te
Lot.

fort, een Lot / of gelukval /
dat ymand met geluk toe-
vald.

fortilegie, een waarzeggin-
ge met 't lot te werpen.

solliciteren, bemaarstigen /
verzorgen. Metaph. maken
zorgvuldig / bekommeren /
dypben of dwingen.

solliciteur, een bemaarstiger
of bezorger.

sollicit, bekommert / on-
rustig.

sollicitude, bekommernis.

sophistieren, krom-om re-
den-kabelen / bedriegen.

somnie, een Droom.

somnolent, somniculeus, luy-
en traag / slaperig.

somnieren, droomen.

somnolentie, slaperighepd.

somniateur, een Droomer.

sophist, een kloek en listig
klapper / en een bedrieger
met woorden.

solveren, ontbinden / ver-
lossen / en betalen.

solucie, een ontbindinge /
verlossinge / of betalinge.

solvent, onnagtig om te
betalen.

solemneel, Jaarlyks / of
dat Jaarlyks op een zekere
Dag gehouden word /
plegtig.

solemniteyt, een hooglyke
en heerlyke Dag.

sopieren, vallen in slaap /
vergeeten / ofte ten eynde
komen.

societeyt, gemeenschap / of
gezelschap.

social, gezellig.

socieren, voegen hem toe.
solstitie, als de Zonne-straat /
of der Zonne-stand.

solstiaal, dat daar toe be-
hoord.

soneren, luyden / geluyd
geven / ofte klunken.

foon,

toon, geluyd / of geklank.

soulageren, vertroosten /

vermaken / verblyden.

soleren, troosten / verma-
ken.

soulaas, een troost / of ver-
makinge.

sobre, nugter / matig / of
wel by de zinnen.

sobrieteyt, nugterhepd.

sodal, een mede-gezel.

sodaliteyt, sodalicie, een
gezelschap / of een Gilde.

solitude, een Woestijn.

solitair, die alleen leeft / of
die eeniglyk in een Woestijn
leeft.

solertie, kloekhepd / naar-
stighepd / looshepd / of listig-
hepd.

solide, gantsch aan den an-
deren / sterk / vast en niet hol.

soliditeyt, sterkhepd / gants-
hepd of vastighepd.

solideren, maken vast / hart.

S P.

Specificeren, Byzonderen /
beschepden.

specificatie, een byzonde-
ring / of beschepdinge.

spolieren, berooven.

spatieren, wandelen.

spatie, een wijde en breedte
van eenige plaatze / of van
een tepd.

sperneren, smaden / veragten.

speculeren, verspieden / wag-
ten / of wel bedenken.

speculatie, een naarstelyke
overzieninge.

speculateur, een beziender /
verspieder.

spireren, aassenen / blazen /
wapen / rieken.

spirable, leestijk / of dat
ademt.

spirament, spiracle, een
adem-gat.

specie, een gedaante / aan-
gezig / schoonhepd / of een
welriekend kruid.

specieus, zonderlijk / of eygen.

specialic, eygentlijk / zon-
derlijk.

special, zonderling / bijzonder.

specteren, zien dikwils of
veel / ofte zien neerstelyk.

spectable, aanzienlijk / dat
eeren / of verwonderens
waardig is.

spectateur, een toezender.

spectatule, een Schouwspel.

spelonque, een Hol der
Moordenaren.

sphære, een Kloot / of een
rond ding.

spine, een Doorn / Rug-been /
ofte Rug-graat.

spineus, doornagtig. Me-
taph: sterkagtig.

spuma, schuym.

spumeus, schuymagtig.

I s

Iphynx,

Sphynx, een Monster-dier / dat raazende en uyt geeft.

Spissine, spissiteit, dikte of grofhepd.

Spiritual, Geestelijk.

Spiritualiteit, Geestelijkheid.

Spargeren, uyt spreiden / besprengen.

Splenderen, scheynen / stralen / of blinken.

Splendeur, een schepnzal of te blinkinge / heerlijkhepd / ofte weerdighepd.

S Q.

Squinantie, de Hupg / of gezwel in den hals.

Squame, een Schubbe van een Disch.

Squameus, schubagtig / of schelwagtig.

S T.

Stipuleren, beloven / beloven den zoldy / vragen / begeeren.

Stipulatie, een belofstennis / uytspzake van dat gebzaagt of begeert is.

Stipulateur, een beloover / vrager / of begeerder.

Studeren, wezen naarstig / oeffenen hem zelven / doen naarstighepd / wezen gunstig.

studie, naarstighepd / oeffeninge / gunst / of liefde.

studieus, naarstig / begeerlijk / of gunstig.

studoor, een plaatze daarmeden naarstighepd doet / of hem zelven oeffend.

stranguleren, wozgen.

strangulatie, een wozginge.

strangurie, de koude-pis.

statueren, zetten vastelijk / booznemen of instellen.

statue, een gesneden / gesteecken / of gegoten Beeld.

statuit, een vaste zettinge / of instellinge.

statie, een Wagt-plaatze / Schildwagt / of stand.

staat, een ygelijk wezen / of gedaante. Metaph. waardighepd / aanzien.

stature, 's Mans lengte en groote.

sterquiline, een Meschoop.

stercoreren, maken vet / of mesten.

stupeur, verbaasthepd / verschrikkinge / of verwonderinge.

stupide, verlagen / verschikt / bot / of zonder gevoelen.

stupreren, verkrachten / ofte hanteeren onnauwerlijck.

strict, eng en nauw.

strictelic, engelijck en nauwelijck.

steril, onvruchtbaar.

steriliteit, onvruchtbaarheid.

styl, een Pylaar / een wijze of een

een manier van spreken / en schryven.

sternuteren, niezen.

sternutatie, niezinge.

stultitie, zothed.

stadie, een Loop-plaats / ofte een plaats / een wijde van zes-hondert voeten ende vijf-en-twintig schreden.

stole, een ygelijk kleed / een eerlijk Wijs-kleed / of Oneder-rok.

stirperen, doen den Wortel weg.

stimule, een staakzel / ofte prikkel. Metaph. een onrust of haastdinge.

stimuleren, nopen / steeken / of dypen zeer.

stabil, gestadig / bestandig of vast.

stabiliteit, gestadighepd / vastighepd.

stabileren, bevestigen / maken bestandig / stijf ofte maken vast.

sternuiteit, kloekhepd / strenghepd / dapperhepd.

stiptic, dat stopt ofte t'zamen dzingt.

strueren, zetten / ordentelijck maken / ofte bereyden.

structure, een Gebouw / Cimmeragie.

stilleren, druppen.

stillicidie, druppelinge.

subfanneren, begekken / bespotten.

subfannatie, een begekkinge / bespottinge.

subtollereren, nemen weg / heffen op.

subverteren, omkeeren / verstooren.

subversie, een omkeeringe / verstooringe.

subsciperen, op hem nemen / antwoorden / of spreken uyt 't voozgaande.

subvenieren, onderkomen / ofte helpen.

subsciteren, opwekken / maken levendig.

subscitatie, een verwekkinge.

subsciateur, een verwekker.

subscitatrice, een verwekker.

sufficientelic, genoegzame.

summe, gantsch begrip of inhoud.

summierlic, kortelijck / in 't korte begrepen.

summiteit, de hoogte.

subfigneren, ondertekenen / onderschryven.

subsignatie, een ondertekeninge / onderschrypinge.

suburreren, brommelen / mompelen / spreken heymelijck.

suburratie, een brommelinge / mompeling / heymelijck sprekinge.

suffoceren, verstrikken/wozgen/ of sluyten den adem.
 suffocatie, een verstrikkunge/wozginge.
 superficie, de vlakke/ ofte de breedte zonder hoogte/ dat buytenste van elken kant.
 suppediteren, geven/ uytreyken/ onderduyken/ onder de voet werpen.
 suppeditatie, een gebinge/ uytreykeninge/ onderduykginge.
 substitueren, zetten een ander in de plaats van dien die af gegaan is.
 substituyt, een die in een anders plaats gesteld is.
 substitutie, een onderzettinge in de plaats van die af gegaan is.
 suspireren, zugten. Metaph. begeeren.
 suspirie, een zugtinge/ of begeerte.
 suspirieus, zugtagtig/ of snuyfagtig.
 suaef, zoet/ lieflijk.
 suaviteyt, zoetighepd/ of lieflijkhepd.
 superstitie, valsche Gods eeringe/ valsche Godsdiens/ By-geloof.
 superstiteus, bygeloohig/ die eenen valschen Gods dienst heeft.

subsequeren, terstond nabolgen.
 supplanteren, onderheffen de voet/ bedriegen.
 supplantateur, een bedrieger.
 subtil, dooytrapt en loos.
 subtiliteyt, dooytrapthepd/ of looshepd.
 sumptuus, kostelijk/ dat veel kost.
 subyt, haastelijk en ras.
 suspiceren, opzien/ of opwaards. Metaph. verwonderen/ of eeren.
 suspiceren, vermoeden.
 suspicie, een kwaad vermoeden.
 suspect, kwaad vermoedig/ of een daar men kwaad vermoeden op heeft.
 suspicieus, vol kwaad vermoedens.
 surgereren, inblazen/ of ingeven.
 suggestie, een inblazinge/ of ingebinge.
 subderen, onderdoen/ onderzetten/ of onderwerpen.
 submitteren, onderzetten/ ober geven.
 submissie, een onderzettinge/ overgebinge.
 subrogeren, zitten in ymands plaats.
 suffigeren, onder steeken.
 supergredieren, overtreden.
 super-

superflueren, overbloedig wezen.
 superfluiteyt, overbloedighepd.
 subterflueren, onder vloeyen.
 sustineren, verdragen/ lijden/ dragen.
 sustinatie, een verdrage-lijkhepd/ ofte draginge.
 sustenteren, onderhouden.
 sustentatie, een ophoudinge/ of onderhoudinge.
 subjungeren, toe/ of onderzetten.
 subjunctie, een toe/ ofte onderzettinge.
 subliteren, stille staan.
 sufficeren, genoegzaam wezen.
 sufficient, genoegzaam.
 sufficientie, een genoegzaamhepd.
 subjiceren, stroyen/ of onderwerp.
 subjeet, onder gewoopen/ of onderdanig/ een onderwerp.
 subjeetie, onderwoopenhepd/ of onderdanighepd.
 subduceren, verleyden/ steelen/ of ontrekken/ rekenen.
 subductie, een rekeninge.
 supervenieren, komen onvoorziens in den handel/ of tusschen komen.
 supporteren, onderdragen/

of verdragen.
 suppliceren, ootmoedlijk bidden.
 supplicatie, een ootmoedige bede.
 suppliant, een ootmoedig bidder.
 supplicatie, een straffinge.
 subscriberen, onderschryven.
 subscriptie, een onderschryvinge.
 subigeren, bedwingen/ of oeffenen.
 supputeren, rekenen.
 supputatie, een rekeninge.
 succurteren, komen te hulpe/ of bystand doen.
 substerneren, onderspreyden/ of onderstroyen.
 succenseren, gram worden.
 subieren, gaan in.
 subrueren, omkeeren/ omwerpen/ of neder.
 succederen, pwers ondergaan/ of komen in een anders plaats.
 successeur, een aankomeling/ een naboolger.
 successie, een aankominge/ een nabolginge. Metaph. een verstervenisse/ of verval.
 suffereren, lijden/ ofte verdragen.
 subliteren, bestaan/ blijven volherdig.
 substantive, een ding dat dooy-

door hem zelven is / of daar men ier opt maakt.
 suffneren, opblazen / maken kwellende.
 succumberen, onderballen / onderleggen / worden overwonnen / of t'onder blyven.
 subdiaken, een onder-dienaar.
 subfiliëren, subfalteren, spzingen een weynig op / ofte op huppelen.
 subfideren, onder zitten / neder zitten of blyven.
 subsidie, een te hulp koming / helpinge.
 superfederen, onder laten / laten onderwegen / laten staan / ophouden.
 sublimeren, verhoogen / of verheffen.
 sublimiteit, hoogheyd / of verhooginge.
 suffumigeren, berookien / of rooken van onderen.
 suffimigatie, een berooking / onderrookinge.
 suffigeren, aan hegten / vast aan maken.
 subterfugeren, vermyden / schudwen / ook loze vonden bedenken.
 suffunderen, onder een gieten / of verschudden.
 suffringeren, bzeken een weynig.

suppleren, berzetten / volmaken dat afgedaan is.
 suppletie, een verzettinge en volmakinge van dat 'er af gegaan is / en ontbreekt.
 supplement, een verzettinge of volmakinge.
 subleveren, doen hulpe / opregten / of verligten.
 sublaberen, vallen heymelyk daar heenen.
 subligeren, onder binden.
 subintellegeren, een weynig verstaan / daar onder verstaan.
 sublegeren, steelen / of heymelyk weg nemen.
 subdeligeren, leggen op een ander dat ons bevolen is.
 sublegeren, berzetten / of stellen in de plaatze van dien die afgegaan is.
 submoveren, bewegen heymelyk / of een weynig weg heffen.
 subnoteren, op tekenen / aanschryven.
 subnecteren, toe zetten / onderbinden / onderstrikken.
 subnerven, sneden de span-ader of zenuwen af / of maken onkrachtig.
 suborneren, bercleren een weynig / bereyden heymelyk / of heymelyk toe maken om pntand te bedziagen.

sup-

suppureren, verzwereen / worden tot etter.
 suppuratie, verzweringe.
 superimpenderen, hangen van boven af / of dreygen te ballen.
 suspenderen, op hangen / in twyffel brengen.
 suppeteren, begeeren heymelyk / bedzieligk.
 suppetiæ, bystand en hulpe.
 supponeren, onderzetten / onderstelen / bedzielen.
 suppositorie, een ding dat men van onder zet / bedzog.
 subrideren, laghen een weynig / of heymelyk.
 suffrageren, doen bystand / bewyzen gunst.
 suffragie, een hulp / of keur / als men verkiest een stein.
 suffragaen, een helper / een bystander / boozpreker / of een Wy-bisschop.
 surripiëren, nemen / onttrekken heymelyk / ontsteelen.
 surreptie, een neminge / of een heymelyke onttrekkinge / of ontsteekinge.
 surpreneren, trekken heymelyk weg / of ontsteelen.
 substractie, een heymelyke wegtrekkinge / of ontsteeling / of een afsteekinge.
 subvirguleren, onderroeden.

fulpher, Zwebel.
 superbe, hoogmoedig / hobaardig.
 superbie, hoogmoedigheyd / hobaardigheyd.
 superbieren, wezen hoogmoedig / hobaardig.
 surdaltre, een weynig kwalijk hoorende.
 surditeyt, doornheyd / of doofheyd.
 superschripte, een opschryvinge.
 supprimeren, verdrukken / duwen onder.

S Y.

Synonymen, veel Woorden die een ding beduyden.
 syncoperen, verkorten.
 syncopatie, een verkortinge.
 symbole, een vergelykinge / een waarteken / of teken / een korte spreuk / in welken een verbozgen leere begrepen of verklaard word / een gelag.
 symphonie, een wel-luydinge / of ober-een-kominge.
 synagoge, een vergadering / of t'zamen-kominge.
 synceer, louter / gantsch onverbalt / repn / zuver / onbebleit.
 sinceriteyt, louterheyd / gantscheyd / ongevalstheyd / of zuverheyd.

T 2-

Tabule, een Tafel/een Bziel
een pgeelyk ding daar op ge-
schreven word.

tabellio, een Potaris/
Schypber.

tarderen, wezen lankzaam/
ophouden.

taxeren, schelden / lasteren
of straffen / agten / of schat-
ten waarde van eenig ding.

taxatie, een schattinge.

tacite, alzwygende.

tabernacle, een hutte of Tent
talent, een Gewigt-houden-
de zestig-pond.

talion, een vergeldinge / be-
talinge / als men gelijk met
gelijk betaald.

T Æ.

Tædie, verdriet.

tædieus, verdrietig / vol
verdriets / of oberlastig.

T E.

Testeren, betuppen / geven
getupge / beroepen tot ge-
tuppen / maken pmand iets
by Testament.

testimonie, testatie, een ge-
tupgenisse.

testament, iet dat gemaakt
is / een Uytterste-wille.

testateur, die iets maakt.

testamentaire, dat daar toe
behoord.

tenteren, kwellen / of bekoo-
ren / pzoeben / verzoeken.

tentatie, een kwellinge / of be-

hooringe / een verzoekinge.
tentateur, een kwelder / of
bekoozder.

termineren, epnden.

termin, een ondermerk /
Merck-steen / een perk-ma-
te / epnde / of paal.

terminatie, een epnde.

tempereren, matigen / men-
gen.

tepeur, lauwote / of een wey-
nig warm.

tepide, lauw / of half warm.

tepiditeit, lauwighepd.

tenitude, teneriteyt, teder-
hepd / bleekhepd.

temperament, temperature,
temperie, een matige / of
menginge / een schrikkinge /
of eygenschap des tepds / of
des ligts.

temperantie, matighepd /
onthoudinge.

temulent, dronken.

temulentie, dronkenschap.

tertieren, vooz de derde-
maal doen.

tertie, een derde.

tertiaen, een Stooztze van
den derden-dag.

tergiverferen, keeren de rug-
ge / vlieden / trekken agter-
waards. Metaph. bedrie-
gen / of tegen-staan.

tergiverfatie, een vliedinge /
agterwaards-trekkinge / of
bedrog.

tem-

temple, een gewode plaats.
tenderen, strekken / span-
nen / staan of gaan vooz-by.
texeren, Weven. Metaph.
zetten t'zamen / of maken.

texture, een Webbe of We-
vinge.

Text, een zin van eenige
pointe ofte Schryfstuure / den
inhoud.

temporal, tepdelijk of on-
lankduurende.

temporaliteyt, tepdlijkhepd.

tempestif, tepdlijk regt ge-
legen / regt te passe.

tempestiviteyt, gelegent-
hepd / tepdlijkhepd.

tempeest, een Ontweder /
een beweging / een tepd.

tempestueus, onweerig /
kwaad weder / stuur weder.

tergeren, wiffchen / vegen /
reynigen / zupberen.

tenebræ, duysternissen.

tenebreus, duyster / donker.

teneur, de hragt / den inhoud.

terreen, Wardsch.

terreur, een verschrikkinge /
verbaardmakinge.

terrible, verschriklijk / vrees-
lijk.

terteren, verschrikken / of
verbaard maken.

territeren, verschrikken zeer /
en dikwils.

baardighepd / dwaashepd-
temerair, stout of ligtvaardig
temereren, schenden / be-
blekken.

T H.

Theologe, een leeringe in
de Godhepd.

theologie, een Leeraar in de
Godhepd / een Godgeleerde.

toon, gelupd.

throon, een Koninks-stoel /
of een heerlijke Zetel.

thesaurie, een schat.

thesaurizeren, vergaderen
eenen schat. (ster.

thesauraire, een Schat-mee-
T I.

Tirbuteren, zwanken / of
zwapen met de Doeten ge-
lijkt de dronken Liedden / twop-
felen of wezen ongestadig /
stamelen of aanstooten / met
de Tong beven.

tirbatatie, een stamelinge.

titilleren, kittelen.

titillatie, een kittelinge.

titulatie, onder of opschyp-
ven / of naam geven van ee-
nig ding. Metaph. een toe-
schypdinge van eenige waar-
dighepd / of lof.

titule, een onder of opschyft /
of naam van eenig ding.

Metaph. een waardighepd /
of lof.

tincture, verwinge.

K

For-

Torment, een peyninge / of
lijden / tet daar men in den
Oorlog mede schiet.
tolereren, lijden of verdra-
gen wat zwaars.
tolerantie, lijdzzaamhepd of
verdraaglijkhepd.
tolerable, lijdelijk / verdra-
gelyk / of dat te lijden is.
torgueren, winden / buy-
gen / dypen ende schieten.
torture, een peyninge.
toneren, luyden zeer / roe-
pen luyd / of donderen.
torperen, wezen luy of traag.
torpeur, traaghepd / of ver-
drietighepd. T R. (len.
Tribuleren, peynen of kwel-
tribulatie, een peyninge of
kwellinge.
triplike, een drievoudighepd.
tripliceren, drievoudig ma-
ken.
truculent, stuur ende straf.
truculentie, stuurshhepd / of
strafhepd.
triumphe, een heerlijke inry-
dinge / als men gewonnen en
de Vyanden geslagen heeft.
triumphal, dat tot zulken
heerlijken Feest behoord.
triumpheren, houden zulken
Feest / verbljden of wezen
vrijlijk.
tracteren, trekken dikwoils /
oeffenen / hanteren / hande-
len / onthalen.

tractaat, een werk / of han-
delinge.
tractable, dat men hande-
len / of trekken mag.
tractabiliteyt, handelikhhepd.
tribuit, gifte / schatting / bede.
tribitaire, dat schattinge ge-
ben moet.
tranquil, gerust en stil.
triniteit, de Drievoudighepd.
tragædie, een Treur-spel.
transitoor, vergankelijk of
dat terstond vergaat.
transfretieren, over scheppen
in Zee.
transfretatie, een oversche-
pinge der Zee.
tribuin, een Oberste / Mees-
ter / of Heere / den Ge-
meens-man.
tribunal, een Regters-stoel /
Dierschaar / een hooge Stoel
half rond of gelijk een boge
gemaakt.
traderen, over geben / ofte
leeren.
traditie, een overgebinge of
leeringe.
transmitteren, verzenden of
zenden na een ander plaats.
transmissie, een overgebin-
ge / of verzendinge.
transgredieren, over gaan /
over klimmen / gaan vooz-
by / overtreden.
transgressie, een overgang /
over

overtredinge / overklimmin-
ge / voozbyganinge.
transfigeren, doozsteeken.
transfixie, een doozsteeking.
transverbereren, doozslaan.
transfix, een die doozsteeken
is / of doozhegt.
traduceren, leyden van den
eenen plaats in d'ander / of
over baren / ombzengen / of
verslyten / verduptschen / en-
de van d'een Tale in d'an-
der overzetten.
traductie, een veranderinge /
overzettinge.
transporteren, overdragen /
opdragen.
transport, een overdraginge
of opdracht.
transcriberen, vooz / of uyt-
schryven of leveren.
transcriptie, een over of uyt-
schrybinge / ofte overleve-
ringe.
transfigeren, volepndigen /
doozbyzengen. Metaph. ver-
eenigen.
transfactie, een volepndigin-
ge / vereeniging.
transcurreren, overloopen
van d'een plaats in d'ander.
transfereren, dragen aan een
andere plaats / of overzetten.
translatie, een overstellinge
of verzettinge der Woorden
uyt haar eppen plaats in
een ander

transilieren, ontspringen.
transformeren, veranderen
in een andere gedaante.
transformatie, een verande-
ring in een andere gedaante.
tranverteren, verkeeren.
transfigureren, veranderen
de gedaante.
transfiguratie, een verande-
ring der gedaante.
transfugeren, vlieden aan
een andere plaats.
transfuge, een Overlooper /
Veld-vlugtige.
transfunderen, gieten van
d'een plaats in d'ander.
transmoveren, bewegen aan
een andere plaats.
transmigreren, vertrekken /
of verhuypen ver van een
andere plaats.
transmigratie, een vertrek-
kinge of verhuypinge / ver
van een andere plaats.
transponeren, verzetten of
overzetten.
transpositie, een verzettinge /
of overzettinge.
tribudieren, dansen of spzin-
gen op der Warde.
tripudie, een dansinge / of
spzinginge op de Warde.
trist, droevig / treurig.
tristitie, droefhepd of treu-
righepd.
triangle, een Drie-hoek.
K 2 Tu-

Tuteren, beschermen.
tutors, **Moubers** / ofte
Boogden.

tutele, **Momberpe** of **Boog-**
dpe.

tunderen, klutzen / stooten /
stampen / of slaan in stukken.

tumbe, een groot hol in de
Marde / een **Graf**.

tugurie, een **Herders** / ofte
Landhuys / of **Boerenhuys**.

tumult, een oproer / groot
geschrey / of oploop van veel
lieden.

tumultueus, oproerig of op-
loopig.

tumultueren, wezen oproe-
rig of maken oploop.

turba, een gerugt / getier
onder veel **Dolke** / een hoop
Dolks.

turberen, bewegen / ver-
slaan / bedzoeben / verwarren.

turbatie, een beroerte / of
kwellinge.

tuorneren, rennen / steeken.

turbulent, vol **kybens** /
twists / onrusten ende ge-
rugts.

turpitude, lelijkheid / ofte
schandelijkheid.

V A.

Vaceren, ledig wezen / zig
benaarstigen / of arbeiden.

vacatie, een ophoudinge /
ledigheid / **vzph**heid.

vacantie, een ophoudinge of
schozinge van eenige zaken.

vacueren, ledig ofte ydel
maken.

variëren, veranderen.

variatie, variteyt, een ver-
anderinge.

variable, veranderlijk.

vacilleren, wankelen / wag-
gelen met de voeten / wezen
ongestadig.

vacillatir, een wankelinge /
waggelinge met de voeten /
ongestadigheid.

vapeur, een damp / of rook.

vaporeren, geven eenen
damp van hem.

vaporatie, een damp-gebin-
ge van hem.

valediceren, oozlof nemen.

valleren, verstooren of ver-
derben.

vallatie, verstooringe / ver-
derbinge / of woestmaking.

valliteit, groote woestheid /
een grouwelijke **Woestijne**.

vaniteit, ydelheid / onnut-
tigheid / ligtbeerdigheid.

vanelceren, worden ydel /
onnut / vergaan / of ver-
dwynen.

vagebund, loopende her-
waards ende derwaards /
een ledig-ganger / of die
die doold agter **Land**.

vagant, looper.

vage-

vageren, loopen hier en daar.

valetudinaire, ziektig / of
die altyd ziek is.

valuatie, valeur, waarde.

valleren, bolwerken / be-
waaren / sterk maken.

vaticinie, een waarzeggin-
ge / ofte uytlegginge van
Godts wille.

vaticineren, waarzeggen /
berkondigen / of zeggen te
vooren.

U B.

Uberteit, overbloedigheid /
bolheid of vzugbaarheid.

V E.

Veleren, bedekken / of be-
kleden.

vexeren, dyphen met ge-
weld / kwellen / wezen la-
stig / bedzoeben of maken
ongerust.

vexatie, kwellinge of moep-
lijkheid.

verificeren, waaragtig ma-
ken.

verificatie, waaragtig-ma-
kinge.

verifimil, der waarheid ge-
lijk / of dat geloof-weerdig is.

verboos, van veel woorden /
beel-sprekende of klappen-
de / mondig.

verbal, een reden die mon-
deling geschied.

verbalic, mondelinge.

verpositeit, klappigheid.

verbereren, slaan.

ventôs, windagtig. **Metap-**
ydel of ledig.

ventuleren, verwoopen / wer-
pen in de lugt / of bewegen.

Met. overloopen of ramen.

ventilatie, een werpinge in
de lugt / of beweginge. **Me-**
taph. een overloopinge of
raminge.

venaal, bepl / te koop.

venditie, een verkoopinge.

vehement, heftig / scherp /
dzingende / naarstig / krag-
tig of sterk.

vehementie, heftigheid / of
groote ernst / naarstigheid
of kragt.

venieel, vergeeffelijk.

veneneus, vergiftig / fenijnig.

veneficie, vergift / of fenijn.

vercundie, schaamte / ma-
nierlijkheid.

verecunderen, wezen be-
schaamt of manierlijk.

ventricule, de **Maage** of een
Bupkje.

vestigie, een voetstap. **Me-**
taph. een teken.

vestigeren, zoeken / naspeu-
ren.

vegeteren, houden in ge-
zondheid / versterken.

verteren, keeren / wenden /
veranderen.

K 3

ver-

verferen, oeffenen hem / wezen naarstig of woonen.
versutie, listighepd / looshepd.
vendiceren, eygenen hem toe / of toe schypben.
vendicatie, een toeschypbinge.
vermicule, een Wormken.
ventilateurs, Goochelaars.

V I.

violeren, beblekken / berontrepnigen / schenden / of berkragten.
violatie, een beblekkinge / of berontrepninge / schendinge / of berkragtinge.
violentie, geweld.
violateur, een beblekker / schender / of berkragter.
violatrice, een beblekster / of schendster.
violent, die iet met geweld doet / of geweldig.
violable, dat geschonden of gekrenkt mag worden.
vigeren, groepen / leven / wezen sterk en kragtig.
vigentie, groepinge ende sterkte.
vigoureux, vast en sterk.
virguleren, maken een Goede / Garde / ofte straf.
vitupereren, lasteren / schelden / spreken schande / ofte beragten.
vituperie, vituperatie, een schande-sprekinge / of lasteringe.

viel, een die slegt en ongeagt is.
vilitteyt, slegthepd / ongeagthepd / snoodhepd.
vilipenderen, beragten / ber smaden.
vilipendie, een beragtinge / ber smadinge.
vigileren, waaken / wezen naarstig.
vigilie, een Nagtwaake.
vigilantie, een wakinge of naarstighepd.
vigilantelic, wakkerlijk of naarstelijk.
vivificeren, levendig maken.
vivaciteyt, levendighepd.
vital, levende.
victiteren, leven / of wezen alleen.
viteren, meyden / schuwen.
visiteren, bezien of t'hups bezoeken.
visitatie, een bezoekinge.
visie, 't gezigt.
visible, zienlijk of dat gezien mag worden.
vicaire, een Stadhouder / of die een anders plaats be waard.
vicecure, een Stede-houder van den Prochiaan.
vineus, Wijn-ziek / Wijnagtig.
virtueus, deugdelyk / kragtelyk of uytneemelyk.

vinceren, overwinnen.
victour, een winder.
victorie, een verwinninge.
victorius, vol van overwinninge.
victime, een Offer der overwinninge.
victum, een laster / schande of gebzek.
vitieus, vol schande of gebzek / gebzeklyk of kwaad.
vitiëren, schenden / beblekken / nemen de eere / verstooren / berkragten.
vindiceren, beschermen / behoeden voor geweld / of onrecht / of wreken / verlossen of straffen.
vindictie, een wreke / ofte straffinge.
viscoos, slymagtig ende taap.
viciniteyt, Gebuurschap.
virginal, Maagdelijk.
vibreren, bewegen / berschieten of beroeren.
viriditeyt, groenighepd.

U L.

Ulcereren, den huyd kwetzen / verzeeren.
ulceratie, een kwetzinge / des huyds / of zweeringe.
ulcisceren, wreken / straffen.
ultie, een wrekinge / straffinge.
ulteur, een wreker of strafser.

umbre, een schaduw / een Beest.

umbreren, maken een schaduw / of bedekken.

U N.

Unieren, vereenigen / een maken / verzamelen.
unie, eendragt / eenighepd.
uniteyt, eenighepd.
unie, Eenig.
universal, algemeen / over-al.
universalic, gemeenlyk.
universiteit, een gemeenschap.
undecime, een elfste.
ungeren, Zalven.
unctie, een Zalvinge.
unguent, een Zalve.
unguentaire, een die goede welriekende Zalve maakt / of verkoopt.
unanim, van eenen wille / of eendragtig.
unaniniteit, een inwillighepd / of eendragtighepd.

V O.

Voceren, roepen / noemen.
vocatie, een roeping / of noeminge.
vocatif, roepende of noemende.
vocifereren, gerugt / of geluyd maken met de stem / of luyde roepende.
vociferatie, een gerugt of geluydmaking met de stem.
voveren, verloben of geloven /

ven / toe-epgenen / of geben
toe-epgen.

voreren, slokken begeerlijck
votif, dat met beloften ge-
schied / of met beloften be-
geert word. (agtig.

vorax, slokagtig / versind-
voraciteyt, slokagtighepd /
versindagtighepd.

voluntairlic, gewilliglijk.

vocalen, de vijf-luydende
Letteren / te weten a / e /
i / o / u / de klinkers.

vocabule, een Woord daar
men een ding mede noemt /
of een Naam.

vocabulair, een Boek der
berduypting of uytlegginge.

volume, een deel des gant-
schen Boeks.

voluntaire, gewillig.

volupteit, wellustighepd /
bermakelijckhepd.

voluptueus, wellustig / tot
wellust geneept.

voluble, dat gewenteld mag
worden.

volubiteyt, wentelagtighepd.

U R.

Urgeren, dringen / dwin-
gen / aandryven of haasten.

urine, Urine.

urinal, een Pis-bat.

urban, clerlijk / eerbaar in
woorden / hoflijk / of beleest.

urbaniteyt, hoflijkhepd / ber-
clerlijkhepd / beleesthepd.

usiteren, gebzupken dikwils
ofte alleen.

usufruct, profijt of nuttig-
hepd van een vzeemd goed
zonder schade.

usufructuaire, een die profijt
of nut van een vzeemd Goed
zonder zijn schade bezit / of
gebzupker.

usure, profijt / woeker / gewin.

usuraire, een Woekenaar.

usurperen, gebzupken dik-
wils met woorden / of met
de daad / onderhouden.

U T.

Uteren, gebzupken / bezigen /
of hebben gemeenschap.

util, profijtelijk.

utiliteit, profijtelijckhepd /
nuttelijckhepd. V U.

Vulneren, wonden / of ma-
ken een wonde.

vulneratie, een wondma-
kinge of kwetzinge.

vulgair, gemeen / siegt / of
kleyn geagt. Z E.

Zeel, zelotypie, jaloershepd /
afgunste / of haat.

zephyt, de Weste-wind.

Z I.

Zizanie, Onkruid.

zeins, Schattinge.

Z O.

Zodiak, de ronte des He-
mels / in welken de twaalf
tekenen zyn / 't taanrood
zoylus, een Lasteraar.

Algemeen Z. E. Z. A. 7
 en andere

655
 120

Faint, mirrored text bleed-through from the reverse side of the page, including words like 'gemeen', 'Z. E.', 'typie', 'of', and 'Zódel'. A diagonal line is drawn across the text.